

แก่นักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 201.1

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

ศศิรัชย์ จันทร์ขาว

- 8 ต.ค. 2556

327422

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารทั่วไป

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤศจิกายน 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษและคณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ ได้พิจารณา
ปัญหาพิเศษของ นายศิลาปีย์ จันทร์ขาว ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษ

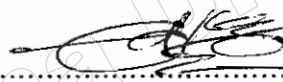
(อาจารย์ ดร.สมชาย ปัญญาเจริญ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.หม่อมหลวงปริญญา จรุงโรจน์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ เบี้ยคนอก)

กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์ไพทมา จรุงโรจน์ ณ อยุธยา)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้รักษาการแทนคณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรุติ สกุลรัตน์)

วันที่ 10 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาเรื่อง “การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง” สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถจากหลายท่าน ที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งโดยเฉพาะ อาจารย์ ดร.หม่อมหลวง ปริญา จรูญโรจน์ อาจารย์ปัทมา จรูญโรจน์ ณ อุษยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ เบ็ญคนอก และ อาจารย์ ดร. สมชาย ปัญญาเจริญ ที่ปรึกษา ในการจัดทำปัญหาพิเศษ ที่ให้กรอบแนวคิด แนวทางในการศึกษา คำแนะนำ ได้ช่วยเหลือและเสนอแนะ แก้ไขปัญหาในทุกๆ ด้านของการทำปัญหาพิเศษส่งผลให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งเป็นผลประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพาและคณาจารย์อื่นๆทุกท่านที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชา อำนวยความสะดวกในการศึกษาจนผู้ศึกษามีความรู้ นำมาใช้ในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้เป็นอย่างดี ตลอดจนประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ผลการศึกษาที่ได้จะนำไปเป็นประโยชน์ต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ต่อไป

ศิลป์ชัย จันทร์ขาว

ชื่อปัญหาพิเศษ	การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ	ศิลป์ชัย จันทร์ขาว
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป)
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุงและ2)เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง ตามตัวแปรด้าน เพศ อายุ สถานะภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จำนวน 391 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-test และสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F- test (One-way ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านพื้นที่ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.45 (S.D.=0.70) รองลงมาคือ ด้านกิจกรรม/กระบวนการ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D.=0.74) ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D.=0.78) และด้านการจัดการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.24 (S.D.=0.70)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง พบว่ามีความแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ สถานะภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	7
ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยวไทย	8
แนวคิดด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	11
แนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการจัดการแบบมีส่วนร่วม และการบริหารองค์การ	15
แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	19
แผนปฏิบัติการวาระแห่งชาติเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว	24
ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพัทลุง	38
ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอศรีบรรพต	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
กรอบแนวคิดในการวิจัย	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
เกณฑ์การแปลผล.....	63
4 ผลการวิจัย.....	64
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว เชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง.....	66
ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน	71
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก	95
ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ.....	101

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนหมู่บ้าน หลังคาเรือน สถานบริการและประชากร จำแนกรายตำบล.....	48
2 โครงสร้างประชากร จำแนกตามกลุ่มอายุและ เพศ ปี พ.ศ. 2553 อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง.....	48
3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล.....	64
4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ในภาพรวม.....	66
5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านพื้นที่.....	67
6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านการจัดการ.....	68
7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านกิจกรรม/กระบวนการ....	69
8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านการมีส่วนร่วม.....	70
9 การเปรียบเทียบเพศกับความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง.....	71
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำแนกตามอายุ.....	71
11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของ ประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับอายุ.....	72
12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับอายุ.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	
คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง	
จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	73
14	
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของ ประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง	
กับสถานภาพสมรส.....	73
15	
คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง	
จำแนกตามระดับการศึกษา.....	74
16	
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของ ประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง	
กับระดับการศึกษา.....	74
17	
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง	
จำแนกตามระดับการศึกษา.....	75
18	
คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง จำแนกตามอาชีพ.....	76
19	
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของ ประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง	
กับอาชีพ.....	76
20	
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง	
จำแนกตามอาชีพอาชีพ.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
21	77
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง จำแนกตามระยะเวลา จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย.....	
22	78
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของ ประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับระยะเวลาที่อยู่อาศัย.....	
23	78
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง กับตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย.....	
24	79
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	58
-----------------------------	----

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในศตวรรษที่ 21 หลายๆ ประเทศทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มาก มีการนำเสนอสินค้าทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ประกอบกับ นโยบายของรัฐบาลซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว รายได้หลักที่เป็นรายรับของงบประมาณแผ่นดินในแต่ละปีนั้นได้จากการท่องเที่ยว โดยกำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จึงได้มีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปสู่ชุมชน โดยเชื่อมโยงกับนโยบายและ กิจกรรมต่างๆ ที่รัฐบาลได้จัดทำขึ้น และมุ่งเน้นให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งผลที่ตามมานอกจากจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นให้ชุมชนเกิดจิตสำนึกในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติของตนเอง และพัฒนา การท่องเที่ยวในชุมชนให้มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมประเภทที่มีการนำรายได้เข้าสู่ประเทศไทย เป็นจำนวนมากในแต่ละปี ก่อให้เกิดการจ้างงานและธุรกิจบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกหลายแขนง โดยเฉพาะเมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจขึ้นทั่วโลกทำให้หลายๆ ประเทศหันมาใช้การท่องเที่ยวเป็น เครื่องมือในการฟื้นตัวและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากต่างมองเห็นว่าอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบและไม่ก่อให้เกิดการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้า ประเภททุนจากต่างประเทศ ไม่ต้องเผชิญกับปัญหาเกี่ยวกับการกีดกันทางการค้าและสามารถสร้าง รายได้ทดแทนการนำเข้า ลดการขาดดุลทางการค้ากับประเทศได้

จากนโยบายของรัฐบาลในการเพิ่มรายได้ให้กับประเทศไทย จะเห็นได้ว่านอกจาก การส่งออกแล้ว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังเป็นอีกทางหนึ่งที่รัฐบาลฝากความหวังไว้ เนื่องจาก ประเทศไทยมีศักยภาพในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวสูงกว่าคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกัน ทางรัฐบาลได้ ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยโดยเฉพาะการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ภายใต้คำขวัญ ที่ว่า “ท่องเที่ยวกรีกครี้น เศรษฐกิจคึกคัก” “เที่ยวเมืองไทยไปได้ทุกเดือน” “การท่องเที่ยวในวัน ธรรมดาที่ไม่ธรรมดา” ทั้งนี้เพื่อชักชวนชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศ ไม่ให้นำเงินตราไปใช้ สอยเพื่อการท่องเที่ยวต่างประเทศ

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญแล้ว โครงสร้างรายได้ของการท่องเที่ยวจากอดีตจนถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนไปในทิศทางที่ค้ำขึ้นรายได้การท่องเที่ยวที่เคยกระจุกตัวอยู่ในเขตกรุงเทพฯ ได้ขยายออกไปสู่ภูมิภาคต่างๆ เช่น เชียงใหม่ ชลบุรี ระยอง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต สงขลา กระบี่ ตรัง พังงา พัทลุง ซึ่งช่วยสร้างความเจริญและความสะดวกสบายให้แก่ท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว โดยการลงทุนและพัฒนาในด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ เป็นต้น ภาครัฐได้ให้ความสนใจและสนับสนุนเป็นอย่างดี ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและน่าสนใจกระจายอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งจำแนกแหล่งท่องเที่ยวออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะเด่นของบริเวณพื้นที่ และทรัพยากรการท่องเที่ยวบริเวณนั้นๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (ภูเขา น้ำตก ทะเล) แหล่งท่องเที่ยวความประวัติศาสตร์ (โบราณสถาน) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (สวนเกษตร ปศุสัตว์ ประมง) แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันได้แก่ ชายทะเล ทะเลสาบ จัดว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม และได้รับความสนใจอย่างมากจากนักท่องเที่ยว

จังหวัดพัทลุง เป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย และประกอบกับการเดินทางสะดวก ในปี พ.ศ. 2541 พัทลุงมีพื้นที่ป่าไม้เหลืออยู่เพียงประมาณ 438 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 13 ของพื้นที่ทั้งหมด ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่เขตอนุรักษ์ ได้แก่ บริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่าวบางเตง และอุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า แหล่งท่องเที่ยวพัทลุงเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น หมู่เกาะสี่เกาะห้า สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าพัทลุง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า น้ำตกไพรวัลย์ น้ำตกมโนราห์ น้ำตกนกกร้า น้ำตกหม่อมจ้อย น้ำตกลาดเคย น้ำตกโดนสะตอ น้ำตกเขาคราม และน้ำตกโดนแพรทอง เป็นต้น ในบริเวณภูเขาหินปูน มีภูมิประเทศที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัวในรูปแบบต่างๆ เช่น หลุมยุบ ลำน้ำมุด ถ้ำ เสาหิน หินงอก หินย้อย หน้าผา และภูเขาหินปูนที่มีลักษณะคล้ายรูปสัตว์ ถ้ำสุมน ถ้ำพุทธโคดม เขาอกทะลุ เขาหัวช้าง เขานางพันธุรัตน์ ป่าบอน เขาพญากรุงจีน เขาพญาไธสง เขาพนมวังก เขามีอง เขาหัวแตก เป็นต้น แหล่งพืชพันธุ์ธรรมชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย มีสภาพเป็นทะเลสาบน้ำจืด ที่มีน้ำท่วมขังตลอดปี พื้นที่ทางตอนเหนือเป็นพรุขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ เนื่องจากเป็นพรุน้ำจืดหรือบึงน้ำจืด แห่งเดียวในประเทศไทย ที่มีไม้เสม็ดขาวขึ้นอยู่เป็นกลุ่มก้อน จึงเป็นหน่วยควบคุมน้ำ ตะกอน และมวลสาร และธาตุอาหารสำคัญในทะเลน้อย แหล่งสัตว์ป่าจากระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ ทำให้สัตว์ชนิดต่างเข้ามาอาศัยอยู่ โดยเฉพาะนก ซึ่งเป็นสัตว์ป่าที่เข้ามาพึ่งพิงป่าพรุน้ำจืดแห่งนี้มากที่สุด มีทั้งนกประจำถิ่นและนก

ที่อพยพมาตามฤดูกาล สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ที่พบในป่าพรุน้ำจืด เช่น ค้างคาวป่าพรุ เสือปลา ลิงแสม นาคใหญ่ชนเรียบ หนูป่าพรุ เป็นต้น สัตว์เลื้อยคลาน มีเต่าดำและตุ๊กแกสีเทา สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก มีกบราชา และเขียดหลังเขียว นก มีจำนวนมากถึง 187 ชนิด เป็นนกประจำถิ่น 123 ชนิด หรือร้อยละ 79 ของนกทั้งหมด นอกจากนั้นเป็นนกอพยพย้ายถิ่น พบว่าที่มีนกกมากที่สุดคือ ช่วงเดือนธันวาคม ถึง เดือนมีนาคม ช่วงที่มีนกน้อยคือ ช่วงเดือนมิถุนายน ถึง เดือนกันยายน นกที่พบเห็นทั่วไป ได้แก่ นกเป็ดแดง นกอีโก้ง นกเป็ดคับแค นกอีล้ำ นกยางไฟหัวดำ นกกระสาแดง นกกระสานวล นกเป็ดผี นกตีนเทียน นกแอ่นทุ่งใหญ่ และเหยี่ยวแดง ในเขตจังหวัดพัทลุงพบนกนางแอ่นกินรัง อาศัยอยู่ตามถ้ำต่างๆ บนหมู่เกาะสี่เกาะห้า มีอยู่ 2 ชนิด คือ นกนางแอ่นรังขาวและนกนางแอ่นรังดำ

อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีชื่อเสียงของอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีพื้นที่อาณาเขตครอบคลุมประมาณ 433,750 ไร่ (หรือ 694 ตารางกิโลเมตร) เป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาบรรทัด มีภูเขาสูงสลับซับซ้อนมากมายที่วางตัว ตามแนวเหนือ-ใต้ เป็นต้นน้ำที่สำคัญของแม่น้ำปากลั่นและแม่น้ำตรัง มีเทือกเขาบรรทัดซึ่งเป็นเทือกเขาที่กั้นระหว่างจังหวัดพัทลุง ตรังและนครศรีธรรมราช มีพืชพรรณและสัตว์ป่านานาชนิด นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่เหมาะสมสำหรับผู้สนใจที่จะเรียนรู้ การเดินศึกษาธรรมชาติการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น มังจาคู ชุมวิวัฒนาผิง น้ำตกเหรียญทอง ถ้ำวังนายพุด น้ำตกหนานปลิว น้ำตกควนพระ น้ำตกน้ำปลิว น้ำตกปานแจ่ม น้ำตกธาราวรินทร์ น้ำตกหนานสวรรค์ อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำใส อ่างเก็บน้ำพะยอม มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้ความสะดวกต่างๆ มีห้องประชุมขนาดเล็ก บ้านพักรับรองจำนวน 12 หลัง เต็นท์จำนวน 16 หลัง สถานที่กางเต็นท์เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อน

จากการที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ให้ความสนใจในการมาเที่ยว จักก่อให้เกิดการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ซึ่งเป็นประโยชน์ในระยะยาวต่อท้องถิ่นนั้น เกิดการสร้างงานและการพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวกับบริการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดรายได้จากแหล่งใหม่เสริมรายได้หลักที่มีอยู่เดิม อีกทั้งส่งเสริมให้มีการนำผลผลิตหรือวัตถุดิบมาใช้ให้เกิดประโยชน์ การกระจายและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวออกไปสู่ภูมิภาคต่างๆ นี้ ตามคำขวัญที่การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพัทลุง ตั้งขึ้นไว้ว่า “ท่องเที่ยวพัทลุงครีกครีน เศรษฐกิจพัทลุงก็คึกคัก” อย่างเช่นจังหวัดพัทลุงมีคำขวัญประจำจังหวัดไว้ว่า “เมืองหนังโนรา อู่นาข้าว พราวน้ำตก แหล่งนกน้ำ ทะเลสาบงาม เขาอกทะลุ น้ำพุร้อน” นอกจากจะสร้างรายได้สู่ท้องถิ่นแล้วท้องถิ่นเองยังมีโอกาสได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆ กับประชาชนในท้องถิ่นอื่นๆ ด้วย ซึ่งจะส่งเสริมให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความแข็งแกร่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ทางด้านการท่องเที่ยว การ

ส่งเสริมการมีรายได้ การพัฒนาบ้านเมือง โดยเฉพาะอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ซึ่งจำเป็นในการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์มากมาย ดังนั้น ในการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จะสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยให้ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่รับผิดชอบไปเป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว วางแผนรองรับการขยายตัวและส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและอนาคตของอำเภอศรีบรรพตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ตามตัวแปรด้าน เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างกันตามปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตทางด้านเนื้อหา
การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง โดยมีหลักแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แนวคิดว่าด้วยการจัดการแบบมีส่วนร่วม
2. ขอบเขตทางด้านพื้นที่
ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะจุดที่นักท่องเที่ยวสนใจบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

3. ขอบเขตทางด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากประชาชนในอำเภอศรีบรรพต จำนวนรวม 16,816 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 391 คน

4. ขอบเขตทางด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะจุดที่นักท่องเที่ยวสนใจบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า จังหวัดพัทลุง นับตั้งแต่ระหว่าง เดือน มีนาคม 2553 - กรกฎาคม 2553 รวมเป็นระยะเวลา 4 เดือน

5. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ องค์ประกอบหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4 องค์ประกอบ คือ ด้านพื้นที่ การจัดการ กิจกรรม/ กระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ “การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง” นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง องค์ประกอบหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 องค์ประกอบ คือ ด้านพื้นที่ การจัดการ กิจกรรม/ กระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม

ด้านพื้นที่

เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องเป็นธรรมชาติเป็นหลัก มีแหล่งท่องเที่ยวที่เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ

ด้านการจัดการ

เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมมีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อมและกำจัดมลพิษและควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต

ด้านกิจกรรม/ กระบวนการ

เป็นการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น

ด้านการมีส่วนร่วม

เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน ท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ เพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น ยกกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

2. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยในอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

3. การจัดการ (Management) หมายถึง กระบวนการของการวางแผน การอำนวยการ และการควบคุม

- การวางแผน คือการจัดตั้งนโยบายของกลุ่ม วัตถุประสงค์ และ โครงการสำหรับอนาคต

- การอำนวยการคือ การมอบหมายความรับผิดชอบเฉพาะอย่างให้กับแผนกต่างๆและระดับต่างๆ ทั้งทีมผู้ทำงาน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

- การควบคุมงาน คือ การนำทางและเป็นผู้ชี้ทางให้เกิดความสะดวกในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และโดยการควบคุมนี้ ผู้จัดการสามารถพบว่า ได้มีการทำอะไรบ้างเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และการมอบหมายงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

2. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะของบุคคลกับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

3. เป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

“การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง” มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. ประวัติศาสตร์การท่องเที่ยวไทย
3. แนวคิดด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
4. แนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการจัดการแบบมีส่วนร่วม และการบริหารองค์การ
5. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
6. แผนปฏิบัติการวาระแห่งชาติเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว
7. ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพัทลุง
8. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอศรีบรรพต
9. ข้อเสนอแนะในการวิจัย
10. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

สุโท เจริญสุข (2525) ความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจาก ประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะ ที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉยๆ

กู๊ด (Good, 1973, p.399 อ้างถึงใน สุจิตา เผือกพิพัฒน์, 2546, หน้า 9) ให้ความหมาย ของความคิดเห็นว่า หมายถึง ความนึกคิด ความรู้สึกประทับใจ ความเชื่อ การตัดสินใจเกี่ยวกับ สิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

วอห์ลเมน (Wahlmen, 1973) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นภาวะของจิตใจที่ผ่าน ประสบการณ์แล้วเกิดการเรียนรู้และผลักดันให้เกิดความคิด ความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงเวลา หนึ่ง

ไอส์แซค (Issak, 1981) ให้ความหมายความคิดเห็นว่า เป็นการแสดงออกทางคำพูดหรือคำตอบที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับทั่วๆ ไป โดยปกติแล้วความคิดเห็นต่างจากเจตคติ คือ ความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ ขณะที่เจตคติจะเป็นเรื่องทั่วๆ ไป มีความหมายที่กว้างกว่า

ศรีสมบูรณ์ เข้มกลม (2538, หน้า 47 อ้างถึงใน พงษ์ศักดิ์ พิศระอาด, 2548, หน้า 10) สรุปความคิดเห็นว่า เป็นการแสดงออกทางความรู้สึกหรือความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งเจกเกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานของการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ถูกต้องก็ได้ อาจจะได้รับยกยอหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา การแสดงความคิดเห็นอาจทำได้ด้วยคำพูดหรือการเขียนก็ได้

เสกสรร วัฒนพงษ์ (2542) สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อ ทศนะคติ การวินิจฉัย การพิจารณาหรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบ โดยได้รับอิทธิพลมาจากทัศนคติและข้อเท็จจริง ความรู้ที่มีอยู่ของผู้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ การแสดงความคิดเห็นอาจจะแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียนก็ได้

จากความหมายของความคิดเห็นพอสรุปได้ว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับมา โดยบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาทางใดทางหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการพูด ลักษณะท่าทาง หรือไม่แสดงออกเลยก็ได้ ซึ่งความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา สภาพแวดล้อม

ประวัติด้านการท่องเที่ยวไทย

เกิดขึ้นโดยพระดำริของพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ครั้งทรงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการรถไฟ ได้มีการส่งเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองไทยไปเผยแพร่ในสหรัฐอเมริกา ใน พ.ศ. 2467 ได้มีการจัดตั้งแผนกโฆษณาของการรถไฟขึ้น ทำหน้าที่รับรอง และ ให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาประเทศไทย รวมทั้งการโฆษณาเผยแพร่ประเทศไทย ให้เป็นที่รู้จักของชาวต่างประเทศ มีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรมรถไฟ เิงสะพานพวงศ ต่อมาได้ย้ายมาตั้งที่สถานีรถไฟหัวลำโพง เมื่อพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงย้ายไปดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์ และคมนาคม งานด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้ย้ายไปอยู่ที่กระทรวงพาณิชย์ และคมนาคมด้วย แต่ยังคงทำงานร่วมกับกรมรถไฟ มีสำนักงานตั้งที่ถนนเจริญกรุง หน้า

ไปรษณีย์กลางการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เริ่มขึ้นอย่างชัดเจนใน พ.ศ. 2479 เมื่อ กระทรวงเศรษฐกิจ เสนอโครงการบำรุงอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศสยามต่อคณะรัฐมนตรี โดยเสนอแผน และวัตถุประสงค์ของการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 3 ประการ คือ

1. งานโฆษณาชักชวนนักท่องเที่ยว
2. งานรับรองนักท่องเที่ยว
3. งานบำรุงสถานที่ท่องเที่ยวและที่พัก

ในการเสนอโครงการนี้ กระทรวงเศรษฐกิจได้เสนอให้จัดเป็นรูปของสมาคมการท่องเที่ยว คณะรัฐมนตรีประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2479 มีมติรับหลักการของการบำรุงอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แต่ไม่รับหลักการ ในการจัดตั้งให้เป็นรูปสมาคม ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ดำเนินงาน โดยให้กระทรวงเศรษฐกิจ เป็นเจ้าของเรื่อง กระทรวงเศรษฐกิจได้มอบงานนี้ให้กรมพาณิชย์ เป็นผู้จัดทำเพราะกรมพาณิชย์มีแผนกส่งเสริมพาณิชย์ และท่องเที่ยวอยู่กระทรวงเศรษฐกิจได้ดำเนินการเรื่องนี้ต่อมาจนเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้น และสำนักงานถูกระเบิด จึงเลิกกิจการ ไปชั่วคราว

เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2492 คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นควรปรับปรุงหน่วยงานท่องเที่ยวขึ้นใหม่ จึงได้มีมติให้กรมโฆษณา การยกร่างโครงการปรับปรุงหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ในการประชุม เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2492 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กรมโฆษณาการพิจารณาส่งเสริมการท่องเที่ยว กรมโฆษณาการได้ทำความเข้าใจกับกระทรวงเศรษฐกิจ ซึ่งในสมัยนั้นมีชื่อว่า กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ขอโอนกิจการส่งเสริมการท่องเที่ยว จากกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมมาอยู่กับกรมโฆษณาการ สำนักนายกรัฐมนตรี และให้เรียกส่วนงานนี้ว่า “สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว” ซึ่งงบประมาณของกรมโฆษณาการเป็นงบประมาณค่าใช้จ่ายของสำนักงานนี้ ต่อมากรมโฆษณาการได้พิจารณาเห็นว่ากิจการส่งเสริมการท่องเที่ยวกำลังตื่นตัวในประเทศไทยมาก จึงได้จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีฐานะเทียบเท่ากอง เรียกว่า “สำนักงานท่องเที่ยว” โดยพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมโฆษณาการในสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2493 ใน พ.ศ. 2501 เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ไปพักรักษาตัวอยู่ ณ โรงพยาบาลวอลเตอร์รีด สหรัฐอเมริกา ได้ศึกษากิจการท่องเที่ยวด้วยความสนใจ และได้ดำริที่จะส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศอย่างจริงจัง ในปีต่อมาเมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดแบ่งส่วนราชการ กรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2502 โดยตัด “สำนักงานท่องเที่ยว” ออก แล้วจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การอิสระ เรียกว่า “องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” มีชื่อย่อว่า “อ.ส.ท.” โดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2502 ในระยะแรกสถานที่ทำการขององค์การส่งเสริมการ

ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้อาศัย อาคารของกรมประชาสัมพันธ์เป็นสำนักงาน ต่อมาได้ย้ายมาเปิดดำเนินงาน ณ สำนักงานถนนศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2503 ได้ประกอบพิธีเปิด “องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2503 องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2502 นั้น มีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ ต่อมาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ขยายตัวอย่างกว้างขวางรวดเร็ว จำเป็นต้องปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ อ.ส.ท. ให้มีขอบเขตการปฏิบัติงานกว้างขวางยิ่งขึ้นทั้งในด้านการพัฒนา อนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว และการส่งเสริมเผยแพร่ จึงได้มีการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และ ร่างพระราชบัญญัติจรรยาบรรณธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้ หน่วยงานการท่องเที่ยวของรัฐ มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบในการพัฒนาส่งเสริมเผยแพร่ และ ดำเนินกิจการ เพื่อเป็นการริเริ่มให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวด้วย สภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งทำหน้าที่รัฐสภาในการประชุมครั้งที่ 41 วันศุกร์ที่ 20 เมษายน 2522 ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับ แล้วปรากฏว่า ร่างพระราชบัญญัติจรรยาบรรณธุรกิจ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่ผ่านการพิจารณา ส่วนพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ผ่านการพิจารณาประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 96 ตอนที่ 72 วันที่ 4 พฤษภาคม 2522 จัดตั้ง “การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” ขึ้น มีชื่อย่อว่า “ททท.” (เว็บไซต์ของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable development and ecotourism)

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การปฏิบัติที่ดีที่สุดในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สิ่งที่ต้องมี การเลือกทำเลและการวางแผน การออกแบบโครงสร้างพื้นฐานและองค์ประกอบ ระบบพลังงาน ระบบบำบัดของเสีย ระบบการดำเนินการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กระบวนการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาค ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

แนวคิดด้านการท่องเที่ยว หมายถึงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานตื่นเต้นหรือเพื่อหาความรู้ องค์การการท่องเที่ยวของสหประชาชาติ (World Tourism Organization) กำหนดไว้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทาง โดยระยะทางมากกว่า 80 กิโลเมตรจากบ้าน เพื่อจุดประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักชนิดหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งนำรายได้จากประชาชนชาวไทย และชาวต่างชาติเข้าสู่ประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะนำเทคโนโลยีการสื่อสารและ

สารสนเทศ (ICT) มาพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น จึงได้ผลักดัน โครงการนำร่อง ด้วยการสร้างพื้นฐานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กระตุ้นให้กลุ่มท่องเที่ยวร่วมกันบริการนักท่องเที่ยว ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งนับเป็นตัวอย่างของการใช้เทคโนโลยีซอฟต์แวร์ระดับสูงภายใต้ชื่อ “Tourism e-Commerce” (Tourism Collaborative Commerce) หรือการพาณิชย์เชิงร่วมมือบนธุรกิจท่องเที่ยวขยายโอกาสทางการค้าที่ช่วยเพิ่มรายได้สู่หน่วยธุรกิจ

แนวคิดด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แนวคิดด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คำว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นศัพท์บัญญัติที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) นำมาใช้อย่างเป็นทางการใน พ.ศ. 2551 โดยให้ความหมายตรงกับคำว่า Ecotourism ในภาษาอังกฤษ ศัพท์บัญญัตินี้ได้รับความเห็นชอบจากราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบัญญัติศัพท์ Ecotourism เป็นคำที่เกิดใหม่ในวงการ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยนำคำ 2 คำมารวมกัน ได้แก่ Eco และ Tourism คำว่า Eco แปลตามรูปศัพท์ว่า บ้าน หรือที่อยู่อาศัย ส่วน Tourism แปลว่า การท่องเที่ยว Ecotourism จึงแปลว่า การท่องเที่ยวเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย หมายความว่า การท่องเที่ยวที่เน้นในด้านสิ่งแวดล้อมอันเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ทั้งพืช สัตว์ และมนุษย์

องค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่วนคำว่า นิเวศ ซึ่งเป็นคำภาษาสันสกฤตที่นำมาใช้ในภาษาไทย ก็แปลว่า บ้านหรือที่อยู่อาศัยเช่นกัน (ดูพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน) ฉะนั้น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นศัพท์บัญญัติที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษอย่างเหมาะสม นอกจากคำว่า Ecotourism แล้ว ยังมีคำอื่นๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงหรือเกี่ยวข้อง กันอีกหลายคำ ได้แก่ Green tourism แปลว่า การท่องเที่ยวสีเขียว หมายถึง การท่องเที่ยวสถานที่ทางธรรมชาติ โดยสีเขียวเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ Biotourism แปลว่า การท่องเที่ยวเชิงชีวภาพ ซึ่งหมายถึง การท่องเที่ยวที่เน้นการศึกษาสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติ และ Agrotourism แปลว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นในด้านเกษตรกรรม เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของพืชผลไร่นา และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร เพื่อขยายความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จะขอกกล่าวถึงคำนิยามที่นักวิชาการได้ให้ไว้ในที่ต่างๆ ดังนี้

1. องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme - UNEP) สมาคมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism Society) และองค์การ การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) ให้คำนิยามว่า “การท่องเที่ยวที่ไม่เป็นการรบกวนลักษณะทางธรรมชาติ มุ่งหวังในด้านการศึกษา มีความพอใจต่อทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ตามธรรมชาติ มีความเข้าใจ

ต่อวัฒนธรรม ประวัติความเป็นมาของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยไม่เป็นการรบกวนต่อระบบนิเวศ ในขณะที่เดียวกันก็สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ที่จะทำให้เกิดการอนุรักษ์ต่อทรัพยากรของประชากรในท้องถิ่น” (สุมาลี เทพสุวรรณ, 2544, หน้า 39)

2. ดร. ราล์ฟ บักลีย์ (Dr. Ralph Buckley) ศาสตราจารย์ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยกรีฟฟิท ประเทศออสเตรเลีย ให้คำนิยามสั้นๆ ว่า “การท่องเที่ยวที่อาศัยผลิตผลทางธรรมชาติ การจัดการที่ยั่งยืน และองค์ประกอบทาง การศึกษา ซึ่งมีส่วนก่อให้เกิดการอนุรักษ์” (Ralph, 1995, p.3)

3. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้คำนิยามว่า “การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษา ชื่นชม และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม และชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ” (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539, หน้า 10)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความหมายและองค์ประกอบ

ในช่วงที่กระแสของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแพร่หลายไปทั่วโลก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้จัดทำแผนพัฒนาและอนุรักษ์การท่องเที่ยว โดยจะจัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษา เรื่อง Ecotourism ระยะเวลาแรกคณะทำงานมีมติใช้คำจำกัดความ Ecotourism ในความหมายภาษาไทยว่า “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” โดยมีความประสงค์ที่จะสื่อความหมายให้กับชาวไทยทุกระดับเข้าใจว่า รูปแบบการท่องเที่ยว Ecotourism นับเป็นรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพหรืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ในการรับรู้ของชาวไทย คือ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต่อมา ททท. ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) ทำการศึกษาเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวหรือรักษาระบบนิเวศ และขอให้ราชบัณฑิตยสถานกำหนดความหมาย ในที่สุดได้ความหมายของคำว่า Ecotourism คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึงการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวโดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco - system) ในพื้นที่นั้นๆ ดังนั้น องค์ประกอบด้านพื้นที่จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature - based tourism)

2. องค์ประกอบด้านการจัดการเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึง การอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainably managed tourism) เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible travel) ที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental education-based tourism)

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น (Involvement of local community or people participation) ที่มีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวอันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย และในที่สุดแล้วท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ ท้องถิ่นในที่นี้เริ่มต้นจากระดับรากหญ้า (Grass root) จนถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น และอาจรวมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมชุมชน (Community participation-based tourism)

หากการท่องเที่ยวใดมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ตามลักษณะดังกล่าวข้างต้น จัดได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สมบูรณ์ หากขาดหรือปราศจากข้อใดข้อหนึ่งไปความสมบูรณ์จะลดน้อยลงจนอาจกลายเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นๆ ลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การมุ่งเน้นในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เพื่อประสานการท่องเที่ยวกับความพอใจในการเรียนรู้และสัมผัสกับระบบนิเวศ (Eco-system) มีความแตกต่างอย่างชัดเจนกับความสนใจประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการพัฒนาอารยธรรมของมนุษย์ในการเอาชนะธรรมชาติ (ที่รวมเอาลักษณะวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตแบบธรรมชาติ) หรือเป็นส่วนหนึ่งในระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ไว้ ลักษณะเฉพาะนี้จึงทำให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ใช่การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural tourism และ Historical tourism) แม้ว่าจะมีความคาบเกี่ยวกันในพื้นที่ก็ตาม ในทำนองเดียวกันการท่องเที่ยวธรรมชาติ (Natural tourism) จึงไม่ใช่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งหมด

ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการการท่องเที่ยวด้วย ดังนั้น แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จึงมีบางส่วนจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้หรือแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งๆ อาจมีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควบคู่ไปกับท่องเที่ยวแบบอื่นๆ ได้

จากลักษณะดังกล่าว จึงมีส่วนที่ควรทำความเข้าใจ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวแบบปกติหรือแบบประเพณีนิยมซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นหลักและเน้นการส่งเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่ใช่สิ่งตรงข้ามกับการท่องเที่ยวแบบคณะใหญ่ (Mass tourism) เพราะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ได้ถูกจำกัดที่ขนาดของการท่องเที่ยว แต่จำกัดที่รูปแบบกิจกรรมและขนาดที่เหมาะสมกับพื้นที่ นักท่องเที่ยวกลุ่มเล็กๆ สามารถทำลายสิ่งแวดล้อมได้เช่นเดียวกันหรือมากกว่านักท่องเที่ยวคณะใหญ่หากปรารถนาจะจัดการที่ดีการจัดการกับการท่องเที่ยวคณะใหญ่ในทิศทางและภายใต้รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จัดเป็น Mass tourism

3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่จำเป็นต้องเป็นการจัดการที่ง่าย ๆ ราคาถูก มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยากลำบาก มีรายได้จากการท่องเที่ยวที่น้อย เพียงแต่มีการจัดการที่ดี มีการรักษาสีเขียวอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประสานความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวและให้ประโยชน์ที่เหมาะสมตามความคาดหวังของนักท่องเที่ยวแล้วการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอาจตอบสนองนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม ทุกระดับและมีรายได้สูงได้เช่นกัน

4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงให้ความสำคัญในการให้การศึกษาและ สร้างจิตสำนึกมากกว่าให้ความพึงพอใจอย่างไม่มีขอบเขตของนักท่องเที่ยว ดังนั้น จึงเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องมีการประสานความเข้าใจกันอย่างเหมาะสมตลอดกระบวนการจากการศึกษากำหนดความหมายและนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแล้ว ทำให้ทราบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Conservation tourism) ที่หมายถึงรูปแบบของการท่องเที่ยวเพื่อรักษาสีเขียว เป็นการจัดการการท่องเที่ยวที่รักษาคุณภาพทั้งการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural - based tourism) และแหล่งวัฒนธรรม (Cultural - based tourism) อันจะนำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable tourism) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสุนทรียภาพ โดยใช้ทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างชาญฉลาด สามารถรักษาเอกลักษณ์ความเป็นธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้ตลอดกาลยาวนานที่สุด

แนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการจัดการแบบมีส่วนร่วม และการบริหารองค์กร

การจัดการ (Management) หมายถึง กระบวนการของการวางแผน การอำนวยการและการควบคุม การจัดการแบ่งหน้าที่ออกได้เป็น 3 ประการ คือ

ประการแรกของการจัดการ คือ การวางแผน การจัดตั้งนโยบายของกลุ่ม วัตถุประสงค์ และโครงการสำหรับอนาคต

ประการที่สอง คือการจ้ดมอบหมายความรับผิดชอบเฉพาะอย่างให้กับแผนกต่างๆ และระดับต่างๆ ทั้งที่ม้ผู้ทำงาน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่สาม ได้แก่ การควบคุมงานนั้น คือ การนำทางและเป็นผู้ชี้ทางให้เกิดความสะดวกในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และโดยการควบคุมนี้ ผู้จัดการสามารถพบว่า ได้มีการทำอะไรบ้างเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และการมอบหมายงาน (สุชาติ ประชากุล, หน้า 4-6)

สมพงษ์ เกษมสิน (2514, หน้า 13-14) ในสังคมหนึ่งๆ มนุษย์ย่อมมีพฤติกรรมร่วมกันในอันที่จะกระทำการต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสมาชิกในสังคมมากที่สุด มีการแบ่งงานกันทำ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การปรับปรุงการบริหารของกลุ่มให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเป็นระเบียบมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการและข้อเรียกร้องต่างๆ ของประชาชน พยายามหาวิธีการ (Means) ที่จะเป็นเครื่องมือในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ฉะนั้นการบริหารจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. การบริหารนั้นได้เจริญเติบโตควบคู่มากับการดำรงชีพของมนุษย์และเป็นสิ่งช่วยให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก
2. จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้องค์การต่างๆ ต้องขยายงานด้านการบริหารงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม
4. การบริหารเป็นมรรควิธีที่สำคัญในอันที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้า
5. การบริหารจะช่วยให้ทราบถึงแนวโน้ม ทั้งในด้านความเจริญและความเสื่อมของสังคมในอนาคต

6. การบริหารมีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในสังคม ฉะนั้นความสำเร็จของการบริหาร จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมทางการเมือง (Political socio - cultural factors environment) อยู่เป็นอันมาก

7. การบริหารมีลักษณะต้องใช้การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องมือ ซึ่งนักบริหารจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่างๆ และการวินิจฉัยสั่งการนี้เองที่เป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหารและความเจริญเติบโตของการบริหาร

8. ชีวิตประจำวันของมนุษย์ ไม่ว่าในครอบครัวหรือสำนักงานย่อมมีส่วนเกี่ยวกับการบริหารเสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องน่าสนใจและจำเป็นต้องดำรงชีพอย่างฉลาด

9. การบริหารกับการเมืองเป็นสิ่งควบคู่ที่แยกกันไม่ออก ฉะนั้น การศึกษาจึงต้องคำนึงถึงสภาพทางการเมืองด้วย จึงกล่าวได้ว่าการบริหาร คือ การใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยของการบริหารองค์การ

โดยทั่วไป การบริหารจะต้องมีปัจจัยพื้นฐานทั้ง 4 ประการ หรือเรียกว่า ทรัพยากรการบริหาร (Administration resources) ได้แก่ คน (Men) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) หรือเรียกสั้นๆ ว่า “4 เอ็ม” ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ประการนับว่าเป็นปัจจัยพื้นฐาน ทั้งนี้เพราะว่าการบริหารทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนก็ตามจำเป็นต้องอาศัยคน เงิน วัสดุ และการจัดการเป็นองค์ประกอบที่จะขาดเสียมิได้แต่สำหรับในปัจจุบัน ได้มีผู้พิจารณาขยายขอบเขตของปัจจัยการบริหารกว้างออกไปอีก เช่น กรีนวูด (Greenwood, 1965, pp. 74-75) ได้เสนอความเห็นว่ามีปัจจัยในการบริหารไม่ได้มีเพียง 4 อย่างเท่านั้น แต่อย่างน้อยควรมี 7 อย่าง ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ อำนาจหน้าที่ เวลา กำลังใจในการทำงานและความสะดวกต่างๆ เป็นการแน่นอนที่ว่า ในการบริหารงานจะต้องมีปัจจัยทั้ง 4 เอ็ม เป็นส่วนประกอบสำคัญ ทั้งนี้เพราะการที่จะดำเนินการให้สำเร็จตามนโยบาย ตามแผน หรือโครงการก็ต้องอาศัยกำลังคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการจัดการที่ดี โดยนำปัจจัยเหล่านี้มาผสมผสานกันอย่างเหมาะสม เพราะจะเห็นได้ว่า แม้องค์การหรือบริษัทหรือส่วนราชการต่างๆ จะมีขนาดและปัจจัยต่างๆ เท่าๆ กัน แต่ผลงานที่ได้ออกมาไม่เท่ากัน จึงพอสรุปได้ว่าปัญหานั้นจะขึ้นอยู่กับหัวใจของการบริหารมิได้อยู่ที่ปริมาณมากน้อยของปัจจัยการบริหารแต่เพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการจัดการ ภาวะความเป็นผู้นำ สภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่จะทำให้เกิดผลงานที่ดีทั้งปริมาณและคุณภาพ

อมร รักษาสิทธิ์ และชัตติยา วรรณสุต (2515, หน้า 289) การบริหารงานใดๆ ก็ตามที่จะได้ผลงานออกมา (Output) ก็จำเป็นจะต้องมีปัจจัย 3 อย่างที่ใส่เข้าไปก่อน (Input) คือ คน เงิน และวัสดุ และกระบวนการในการให้ Input factors ต่างๆ ผสมกลมกลืนกันเป็นอย่างดี ผลงานจะออกมาดีมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบการบริหาร

ในการบริหารงานเพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือนโยบายที่วางไว้นั้น นอกจากจะต้องมีปัจจัยในการบริหารดังได้กล่าวมาแล้ว ยังจะต้องมีองค์ประกอบอื่นๆ มาเป็นส่วนสำคัญในการจัดการอีกด้วย ฟาโยล์ (Fayol, 1949 อ้างถึงในมัทฉาน สุวรรณเรือง, 2536, หน้า 53-56) ได้พูดถึงองค์ประกอบในการบริหารว่า ได้แก่

1. การวางแผน (Planning) คือ การคาดการณ์ล่วงหน้าต่อสิ่งต่างๆ ที่มีผลต่อการทำงาน และต้องมีแนวทางในการปฏิบัติไว้เพื่อใช้ได้ในอนาคต
2. การจัดองค์การ (Organizing) คือ การจัดโครงสร้างของงานต่างๆ ขึ้น รวมทั้งกำหนดหน้าที่ไว้ด้วย เพื่อให้คนงานสามารถปฏิบัติงานในแนวทางที่เหมาะสม
3. การบังคับบัญชา (Commanding) คือ การที่ผู้บังคับบัญชาต้องสั่งการให้เป็นไปด้วยความยุติธรรม มีการลงโทษผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ เมื่อท่านหย่อนสมรรถภาพเพื่อให้มีการปรับปรุงงานภายในองค์การ ให้มีลักษณะที่เหมาะสมไม่เกิดการขัดแย้งเพื่อมุ่งไปสู่จุดหมายหรือวัตถุประสงค์อันเดียวกัน
4. การประสานงาน (Coordinating) คือ ภาระหน้าที่ที่จะต้องเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้ และกำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน
5. การควบคุม (Controlling) คือ การกำกับดูแลให้การปฏิบัติต่างๆ ที่ได้ กระทำไปนั้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ตั้งแต่ต้นไม่เกิดการผิดพลาด

ในองค์การทั่วไป หลักการและวิธีการบริหารมีอยู่หลายแบบ ทว่าส่วนใหญ่จะมีรากฐานมาจากทฤษฎีองค์การตามแนวความคิดของ ฟาโยล์ (Fayol, 1949) หรืออาจเรียกว่าเป็นหลักของการบริหารทั่วไป (General principle of management) ซึ่งมีทั้งหมด 14 ประการ คือ

1. การแบ่งงานกันทำ (Devision of work) เป็นการทำงานตามความชำนาญเฉพาะอย่าง หรือตามความสามารถของแต่ละบุคคลหรือตามความสามารถของกลุ่มคนเพื่อให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด
2. อำนาจหน้าที่ (Authority) เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยสำคัญในการสั่งงาน การบังคับบัญชาลูกน้อง อำนาจหน้าที่จะต้องมีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบด้วยเสมอ ดังการกล่าวที่ว่า “Where Authority is Exercise Responsibility Arises” หรือ อำนาจหน้าที่ควรมีเท่ากับความรับผิดชอบ (Authority Should be Equal to Responsibility)

3. ระเบียบวินัย (Discipline) การทำงานต้องเป็นไปอย่างมีระเบียบต้องมีข้อตกลงหรือกำหนดให้ชัดเจนได้ว่า สิ่งใดที่ผู้ปฏิบัติงานควรประพฤติหรือควรงดเว้นการประพฤติ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือข้อตกลง มีระเบียบวินัยที่ดี หรือการที่จะรักษาวินัยให้มีผลได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับความยุติธรรมโดยมีคนส่วนใหญ่ยอมรับ การที่มีผู้บังคับบัญชาที่ดี และจะต้องเป็นผู้ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเป็นธรรมในการรักษาระเบียบวินัย การตัดสินใจพิพาทรวมทั้งการลงโทษ

4. มีเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of command) โดยผู้ปฏิบัติงานต้องทราบว่ามีผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจและเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงที่จะรับคำสั่งหรือเป็นที่ปรึกษาการแก้ปัญหา และถือว่าผู้ปฏิบัติงานควรได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว เพื่อจะได้ไม่เกิดความสับสนต่อการทำงานซึ่งจะเป็นการลดความขัดแย้งระหว่างแผนกงานต่างๆ หรือระหว่างบุคคลที่ทำงานร่วมกับด้วย

5. มีเอกภาพในการอำนวยความสะดวก (Unity of direction) ด้านกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มงานจะต้องมีเป้าหมายหรือจุดร่วมอันเดียวกัน ต้องสอดคล้องสอดคล้องตามแผนงานร่วมกัน การสั่งงาน วินิจฉัยสั่งการต้องไม่ซ้ำซ้อนหรือมีการก้าวก่ายกัน อันอาจจะทำให้เกิดความสับสนวุ่นวายได้

6. การไม่ถือประโยชน์ส่วนตัวเหนือประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of individual to general interest) ผู้ปฏิบัติงานจะต้องคำนึงแต่ผลประโยชน์ที่เป็นเป้าหมายขององค์กรก่อน คือผลประโยชน์ขององค์กรนั้นจะต้องอยู่เหนือสิ่งอื่นใด

7. ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration of personnel) การทำงานนั้นย่อมต้องมีค่าตอบแทน เป็นผลตอบแทนนั้นก็ควรเป็นไปอย่างยุติธรรม โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม อย่างเช่น ค่าครองชีพ ความสามารถแต่ละบุคคล รวมทั้งฐานะทางเศรษฐกิจขององค์กรเพื่อให้เกิดความพอใจทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งฝ่ายลูกจ้างและฝ่ายนายจ้าง

8. การรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง (Centralization) การนำเอางานใดที่มีลักษณะการบริหารเหมือนกันมาขึ้นไว้กับศูนย์กลางเดียวกัน แต่ยังคงกระจายอำนาจบ้างเพื่อให้ส่วนบริหารได้ควบคุมหน่วยงานต่างๆ ภายในองค์กรได้อย่างพอสมควร

9. ในสายการบังคับบัญชา (Secular chain) โดยมีสายการบังคับบัญชาจากระดับสูงลงมาระดับต่ำ ซึ่งจะเป็นผลต่อเอกภาพของการบังคับบัญชา ซึ่งผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งการต่อเจ้าหน้าที่ระดับรอง ๆ ลงมาจนถึงระดับต่ำสุดได้

10. การออกคำสั่ง (Order) เป็นการจัดระเบียบตัวบุคคลหรือสิ่งของในการทำงานทำงานในองค์กร ผู้บริหารจะต้องกำหนดลักษณะขอบเขตของงาน จัดผังขององค์กร

(Organization chart) ไว้ การออกคำสั่งที่ชัดเจนเป็นเรื่องๆ ไป เน้นระเบียบข้อบังคับสำหรับบุคคล และที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของหรือวัตถุเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันบังเกิดความเป็นระเบียบระบบ

11. ความเสมอภาค (Equity) ผู้บริหารนั้นต้องมีความเป็นธรรมที่ปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างยุติธรรม โดยไม่มีการเลือกที่รักมักที่ชังหรืออคติ

12. ความมั่นคงต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน (Stability of tenure) ผู้ทำงานจะต้องได้มีหลักประกันหรือคำมั่นสัญญาว่าจะไม่ถูกออกจากงานเสียก่อนครบการทดลองปฏิบัติงานเพื่อเป็นการให้โอกาสศึกษางานเสียก่อน รวมตลอดถึงการที่จะไม่ถูกปรับเปลี่ยนหน้าที่บ่อยจนเกินไป

13. ความคิดริเริ่ม (Initiative) นำความคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ เข้ามาเพื่อปรับปรุงการบริหารให้ทันสมัย ก้าวหน้าอยู่เสมอ และผู้บังคับบัญชาจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้อยู่ในบังคับบัญชา ได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะข้อบกพร่องที่มีอยู่ในองค์การ เพื่อปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

14. ความสามัคคี (Esprit de corps or garmony) ทุกคนในองค์การต้องยึดหลักความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมแรงร่วมใจทุ่มเทต่อการทำงานหรือเน้นการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

อุตสาหกรรมบริการเป็นรากฐานอุตสาหกรรม อื่นๆ หลายอันและก่อมลภาวะน้อยที่สุด และเป็นเรื่องของมนุษย์ต่อมนุษย์ จึงจำเป็นต้องพูดถึงคนและการพัฒนา ในแผนฯ จะพัฒนาโดยยึด “คน” เป็น ตัวตั้ง และในแผน 8 เน้นเศรษฐกิจชุมชน เมื่อมาผสมผสานกับแผน 9 ก็จะนำไปสู่ “การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน”

นักบริหารที่จะใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ไม่จำเป็นต้องเอารายได้เป็นตัวตั้ง แต่เน้นการใช้การท่องเที่ยวเป็นจุดคานงัดในทุกกระบวนสังคมในสังคมใหญ่ เศรษฐกิจก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม “พาร์สัน” บอกว่าระบบสังคมใหญ่ จะประกอบด้วย สังคม ศาสนา เศรษฐกิจ และการเมือง ฯลฯ การท่องเที่ยวจะใช้สัมฤทธิ์ผลทางสังคมเป็นตัววัด

การพัฒนาการท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องเท่ากันในทุกจังหวัด เช่น จะพัฒนาพัทลุงให้เหมือนหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา คือ เป็นศูนย์กลางความเจริญ คงจะทำได้ แต่ควรจะเป็นเมืองศูนย์กลางวัฒนธรรม มากกว่า

การพัฒนาคนจะต้องมีประสบการณ์ทางสังคม การท่องเที่ยวจะช่วยให้คนเกิดประสบการณ์ทางสังคม และใช้หลักพุทธศาสนาวิเคราะห้เพื่อให้คนเกิดค่านิยม ทศนคติ จริยธรรม คุณธรรมที่ดี สร้างความเป็นผู้นำ ผู้นำจะมีลักษณะ 4 แบบ

1. ผู้นำที่ทำงานแล้วสามารถรวบรวมสิ่งต่างๆ รอบๆ ตัวมาทำงานได้
2. ผู้นำที่มุ่งความสำเร็จ
3. ผู้นำที่เฉลียวฉลาด
4. ผู้นำที่มีความสามารถเฉพาะในงานที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี

ผู้นำที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง จะไปเชื่อสิ่งที่มองไม่เห็น การพัฒนาคนจะต้องเป็นคนดี และคนเก่ง ผู้นำแบบที่ 1 จะเป็นผู้ที่สามารถทำงานได้ดี ที่จะประสานผู้นำแบบ 2-4 มาทำงานร่วมกัน

การท่องเที่ยวเป็นเรื่องเกี่ยวกับคน 3 กลุ่ม ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นเอกภาพร่วมกัน

1. นักท่องเที่ยว เป็นกลุ่มคนที่สำคัญ ดังนั้นการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงการตลาด คือ

- 1.1 ขายในสิ่งที่คนพอใจ
- 1.2 การเข้าถึงสินค้าที่ง่าย รวดเร็ว

ในประเทศไทยมีนักท่องเที่ยว 2 กลุ่ม คือ

- 1) นักท่องเที่ยวชาวเข้ คือ ญี่ปุ่น มาเลเซีย ยุโรป และจีน
- 2) นักท่องเที่ยวคนไทย

ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ท.ท.ท. จะเข้าไปมีส่วนบริการน้อยที่สุด ท.ท.ท. จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสาน และปล่อยให้พื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชนมาดำเนินการ เช่น อบต. นักธุรกิจ โรงแรมในพื้นที่ เป็นต้น

2. แหล่งท่องเที่ยว การทำงานในพื้นที่ควรจะต้องประมวลแหล่งท่องเที่ยว ประอบด้วย

- 2.1 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
- 2.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งเป็น

2.2.1 ทางประวัติศาสตร์

2.2.2 ทางอื่น เช่น จ.ยะลา ขายความเป็นผ้งเมืองที่ดีที่สุด สะอาดที่สุด อำเภอขลุง

ขายความสะอาดของพื้นที่

3. ธุรกิจการท่องเที่ยวมี 7 ประเภท ซึ่งมีความแตกต่างกันแล้วแต่ศักยภาพของ พื้นที่ ใน

การท่องเที่ยวมีภาคแรงงานตรงประมาณ 1 ล้านคน และภาคอื่นๆ เรายังไม่ได้คิด นโยบายรัฐจะให้การท่องเที่ยวเพิ่ม GDP 1% คือ 50,000 ล้านบาท

WTO คาดว่ามีการท่องเที่ยวของคนทั่วโลก 659 ล้านคน และมีกระแสเติบโตขึ้น เราต้องพยายามสร้างความเป็นศูนย์กลางอิน โดจีน เพื่อรับนักท่องเที่ยวเหล่านี้ให้มากที่สุด คือ หากคนมาอิน โดจีน ต้องมีประเทศไทยด้วย

แนวโน้มนักท่องเที่ยวจะมุ่งมอง 3 S คือ Sea, Sun, Sand คงไม่พอ ยังต้องคำนึงเรื่องอื่น เช่น นักท่องเที่ยวเยอรมัน จะมองเรื่องสิ่งแวดล้อม กฎหมายโสเภณีเด็ก การนำอาวูชไปในอุทยาน โรงแรมที่จะมีระบบน้ำเสียใหม่ ไร้หลอดประหยัดไฟใหม่ มี ISO ใหม่ เป็นต้น ซึ่งเป็นความพึงพอใจของกลุ่มคนบางกลุ่มที่จะซื้อการท่องเที่ยว ความพึงพอใจนี้จะเป็นความพึงพอใจของผู้ให้บริการด้วย นอกจากนั้นแนวโน้มการท่องเที่ยวเริ่มปรับเปลี่ยนไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรม ฯลฯ เราจึงต้องปรับการท่องเที่ยวไปตามกระแสที่เกิดขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นต้น

นักท่องเที่ยวที่เราตั้งเป้าไว้ประมาณ 10 ล้านคน ในจำนวนนี้ประมาณ 5 ล้านคน จะเป็นนักท่องเที่ยวที่ระดับอายุไม่มาก เงินไม่มาก เป็นนักท่องเที่ยวที่เริ่มต้นการท่องเที่ยวและจะเดินทางมาซ้ำเมื่อเขาอายุมากขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้เราต้องคิดว่าเราจะหารายได้เพิ่มขึ้นในนักท่องเที่ยวเดิมจะทำอย่างไร สิ่งที่มีมองเห็นคือ การพักยาวนานขึ้นที่จะต้องใช้กลยุทธ์มากขึ้น เพื่อจะดึงนักท่องเที่ยวให้พักอยู่ระยะยาวขึ้น รายได้จากค่า ใช้จ่ายอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวก็จะเพิ่มตามมา รายได้ภาคท่องเที่ยวทั้งหมดในภาพรวมก็จะสูงขึ้นตามมา

การท่องเที่ยวในด้านการตลาด จำเป็นต้องมอง สิ่งที่เป็นจุดเด่นของพื้นที่ และต้องสร้างความเชื่อมั่นอาชีพในการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นพรแสวง “ไม่ใช่” “พรสวรรค์” ปัญหาที่สำคัญของการท่องเที่ยวคือ เกี่ยวกับ Power คือเป็นเรื่องผลประโยชน์ในพื้นที่ กระแสการท่องเที่ยวใหม่อีกกระแสคือ Blue and Green เป็นการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เช่น ไปทานอาหารสมุนไพร การนวดตัว นวดฝ่าเท้า การนวดรักษาโรค ซึ่งได้รับผลสำเร็จมากในระยะนี้

การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเปรียบเหมือนร่างกายมนุษย์ที่ทุกส่วนในร่างกายต้องทำงานร่วมกันอย่างครบถ้วน และเป็นไปอย่างถูกต้อง เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ของแผนฯ คือการใช้คน การรู้ทันโลก และไม่หยุดนิ่ง การพัฒนาแบบยั่งยืน จะไม่ปฏิเสธการพัฒนา แต่จะหิยการพัฒนาไปอย่างเหมาะสม และสามารถรักษาไว้ให้คนรุ่นหลักได้ด้วย ในอีกด้านหนึ่งจะต้องมอบในแง่ของความจำเป็นในพื้นที่ เช่น จะพัฒนาแหล่งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ต้องดูว่าชาวบ้านใช้แหล่งนี้บริโภคมากน้อยเพียงไร ประชาชนพร้อมหรือไม่ หัวใจการพัฒนาแบบยั่งยืนอีกประการ คือ ต้องคำนึงขีดความสามารถในการรองรับได้ เรามีความพร้อมไหม คนในท้องถิ่นใหม่ สิ่งสำคัญคือจะต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีบูรณาการเป็นหนึ่งเดียว คิดเหมือนกันได้โดยใช้ “ระบบข้อมูล” เป็น

หลัก ผ่านการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารและการเรียน การอบรม เป็นเครื่องมือในการสร้าง วิทยาลัยร่วมกัน

วิสัยทัศน์ของ ท.ท.ท. ปี 2555 ในที่สุดเราจะไปสู่ “มาตรฐานโลก” ภายใต้อิทธิพลของประเทศไทย โดยไม่ให้ลักษณะความเป็นมาตรฐานโลกมาเปลี่ยนเอกลักษณ์ไทย ในยุคการค้าเสรี เราจะต้องสร้าง คนและธุรกิจเราให้เข้มแข็งเพื่อต่อสู้ในยุคต่อไป การท่องเที่ยวก็จำเป็นจะต้องสร้างความเข้มแข็ง เพื่อก้าวไปสู่การค้าเสรี เพราะการแข่งขันจะสูงขึ้น ดังนั้นการสร้างความเป็นมาตรฐานสากลของ การท่องเที่ยว จึงเป็นเรื่องสำคัญ คือ

1. แหล่งท่องเที่ยวสวยงาม
2. ชำรงเอกลักษณ์ความเป็นไทย
3. สิ่งแวดล้อมต้องปลอดภัย
4. มีความปลอดภัย
5. มาตรฐานทางการบริการ

มาตรฐานเหล่านี้กำลังจะใช้กับแหล่งท่องเที่ยวทุกแห่ง รวมไปถึงโรงแรม ร้านอาหาร เช่น มาตรฐาน Green leaf (ใบไม้สีเขียว) สำหรับโรงแรม ร้านอาหาร มีมาตรฐานที่กำหนด ดังนั้น การท่องเที่ยวจะมีประสิทธิภาพ ต้องคิดเป็น ทำเป็น ใช้เป็น

- คิดเป็น ใครคือผู้ร่วมคิดกับท่าน ร่วมคิดทุกฝ่าย
- ทำเป็น คือจะทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร มีการวางแผน ตรวจสอบประเมินผล

สอดคล้องวัตถุประสงค์ ปรับการพัฒนา

- ใช้เป็น คือ ใช้การพัฒนาอย่างยั่งยืนมาใช้ เกิดประโยชน์สูงสุด ผลเสียน้อยที่สุด

และคนรุ่นหลังได้ประโยชน์

การเรียนรู้จริงในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย เพื่อริเริ่มได้ทันที รวดเร็ว แต่ต้องรอบคอบ เพราะ การท่องเที่ยวจะกระทบกับสังคม สิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น เช่น Homestay อาจเกิดปัญหาความไม่รู้จริงในการจัดการที่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านยาเสพติด/เพศสัมพันธ์ ดังนั้น Homestay ฟังต้อง ระมัดระวัง ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นจะต้องพูดถึง “ความรับผิดชอบ” ด้วยทั้งความภาคภูมิใจหากเกิดผลดี และรับผิดชอบต่อผลเสียที่เกิดขึ้นด้วย การท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งที่ควรพัฒนาอย่างระมัดระวังและ คำนึงถึงทุกสิ่งทุกอย่างให้รอบคอบ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ประสบความสำเร็จ อาทิ เช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเชิง จังหวัดกระบี่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านตะโหนด อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง แหล่ง

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โสมสเคย์ ชุมชนหมู่บ้านคลองเรือ พะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศหาดส้มแป้น อำเภอเมือง จังหวัดระนอง แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเชิงจังหวัดกระบี่

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความหมายว่า การท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ ดังนั้น เมื่อรวมเป็นคำว่า ecotourism จึงมีความหมายว่า การท่องเที่ยว ที่ที่เน้นในด้าน สิ่งแวดล้อมอันเป็นที่อยู่ ของสิ่งมีชีวิตต่างๆ รวมทั้งพืช สัตว์ และมนุษย์ เป็นการเดินทางไป ยังแหล่งธรรมชาติ และแหล่งวัฒนธรรมอย่าง มีความรับผิดชอบ โดยไม่ก่อให้เกิดการรบกวน หรือสร้างความเสียหาย ให้แก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการเดินทาง โดยมีวัตถุประสงค์ เพียงเพื่อ การชื่นชม ศึกษา และเรียนรู้ กับธรรมชาติ เช่น ทัศนียภาพ พืชพันธุ์ และสัตว์ป่า ตลอดจนศิลปะ-วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ของท้องถิ่นที่ไปเยือนนั้น เป็นการสร้าง โอกาสทางธุรกิจ ให้กับชุมชนอีกทางหนึ่ง

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ไม่เบียดเบียนธรรมชาติ มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ ใช้อย่างพอดี เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยาวนาน และมีการกระจายผล ประโยชน์ให้แก่คนส่วนใหญ่ รวมทั้งมีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ระหว่างผู้ ที่เกี่ยวข้องหรือ มีส่วน ได้ส่วนเสีย ดังนั้นเมื่อนำหลักการนี้มาปรับใช้ กับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจึงมีจุดเน้นดังนี้

1. จะต้อง ช่วยกัน ดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนและยาวนานจนถึงชั่วลูกชั่วหลาน
2. ลดปริมาณการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างฟุ่มเฟือย และ สิ้น เปลือง และลดปริมาณของเสียที่ปล่อยไปเป็นอันตรายต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. เปิดโอกาสให้คนในชุมชน ได้มีโอกาสในการจัดการและการรับผิดชอบร่วมกันเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นตลอดจนการบริการการท่องเที่ยวและการได้รับผลประโยชน์จากทรัพยากร
4. มีการประชุม และปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับทรัพยากรในท้องถิ่น เช่น หน่วยงานหรือองค์กรเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และคนในชุมชน เพื่อการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสม
5. มีการเผยแพร่แนวคิด การวิจัย และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืน ออกไปให้เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้าง ขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นประกอบด้วย 4 ประการหลักดังนี้

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เช่น น้ำตก ภูเขา ทะเล อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ อุทยานแห่งชาติประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ที่ยังคงความเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นเป็นต้น

2. นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นนักเดินทางที่แสวงหาความเป็นธรรมชาติอย่างแท้จริง โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทาง เพื่อการเรียนรู้และชื่นชมธรรมชาติ โดยไม่ทำลายหรือ สร้าง ความเสื่อมโทรมให้กับแหล่งท่องเที่ยว

3. การตลาด เป็นการส่งเสริม เผยแพร่ความรู้ข่าวสาร เกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อย่างถูกต้อง ให้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจ เป็นทางเลือกใน การช่วยตัดสินใจ การท่องเที่ยว อย่างเหมาะสมกับบุคลิก และความสนใจ สามารถยอมรับกฎและกติกา ในการปฏิบัติในรูปแบบ ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ก่อให้เกิดการสร้างนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

4. การบริการ เป็นสิ่งที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องของข้อมูล และข่าวสาร ความรู้ที่เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ตลอดจนวิถีชีวิต และขนบธรรมเนียมประเพณี ของท้องถิ่นเป็นกิจกรรม ที่ช่วยให้นักท่องเที่ยว ได้ใกล้ชิด และชื่นชมกับธรรมชาติมากขึ้น กิจกรรมจะไม่ก่อให้เกิดการเบียดเบียน ธรรมชาติ และทรัพยากร โดยส่วนใหญ่จะเน้นกิจกรรม ที่ทำง่าย และผจญภัย ตลอดจนการบำเพ็ญ ประโยชน์ เพื่อส่วนรวม และการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น กิจกรรมปลูก ป่าในโครงการต่างๆ เป็นต้น กิจกรรมมัก จะสอดคล้อง กับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในแต่ละท้องถิ่น เช่น ในจังหวัด กระบี่ จะเน้นกิจกรรมทางด้าน ทะเล เช่น ดำน้ำชมปะการัง การปีนผา เพื่อชมทัศนียภาพรอบๆ เมืองกระบี่ พายเรือคายัค ไปตามเกาะแก่งต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังมีกิจกรรม ทางด้าน การเรียนรู้ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น เช่น การเดินป่า การถ่ายภาพ และการดูนก เป็นต้น นอกจากนี้ ก็ยังมีกิจกรรมประเภทเสริมการออกกำลังกาย ไปด้วยไปพร้อมกับ การได้ชื่นชมธรรมชาติเช่นการปั่นจักรยานการพายเรือคายัคหรือเรือแคนู

แผนปฏิบัติการวาระแห่งชาติเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

เพื่อให้นโยบายท่องเที่ยวแห่งชาติสัมฤทธิ์ผล จึงต้องมีแผนปฏิบัติการภายใต้วาระแห่งชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งมีกลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์การบริหารแผนฯ และปรับโครงสร้าง
2. กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการบริหารการท่องเที่ยวส่วนท้องถิ่น
3. กลยุทธ์การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

4. กลยุทธ์พัฒนาระบบสารสนเทศ และการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
5. กลยุทธ์สนับสนุนการประชุมและนิทรรศการนานาชาติ
6. กลยุทธ์พัฒนาชุมชนท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
7. กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพและจัดทำมาตรฐานแห่งชาติ
8. กลยุทธ์การท่องเที่ยวเพื่อสังคมปัญญา
9. กลยุทธ์ส่งเสริมและขยายบริการด้านการท่องเที่ยว
10. กลยุทธ์พัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภาคพื้นเอเชียและ

แปซิฟิก

1. กลยุทธ์การบริหารแผนฯ และปรับโครงสร้าง

เพื่อให้มีการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เกิดผลประโยชน์และสวัสดิการสูงสุดแก่คนไทย และมีความเป็นธรรมสำหรับผู้ประกอบการ ทุกขนาด ภายใต้วาระแห่งชาติ "การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน" มีมาตรการดังต่อไปนี้

(1) วัดผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ที่มาจากการท่องเที่ยว

(2) พัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อกำหนดเขตท่องเที่ยว (Tourism zone) และให้องค์กรท้องถิ่นพัฒนาและกำกับแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน กำหนดและแจกแจงอำนาจและหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และให้อำนาจองค์กรที่ประสานงานและติดตามปัญหาการท่องเที่ยว กำหนดค่าธรรมเนียมท่องเที่ยวประเภทต่างๆ เช่น ค่าธรรมเนียมขึ้นเกาะ ค่าธรรมเนียมเข้าเขต พัฒนาอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว สิทธิการพัฒนาที่โอนได้ (Transferable development right) แลกเปลี่ยนที่ดินเพื่อการ ใช้ประโยชน์ จัดทำแผนกายภาพการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในระดับประเทศ ซึ่งเป็นการประสานแผนลงทุนด้านการท่องเที่ยวระดับจังหวัด เป็นแผนที่ประชาชนมีส่วนร่วม และอยู่บนพื้นฐานของความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับความเป็นมาและศักยภาพของท้องถิ่น

(3) จัดงบประมาณเฉพาะเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งมีวงเงินงบประมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2 ของรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เพื่อดำเนินการตามแผนดังกล่าว และให้มีแผนงานด้านการท่องเที่ยวในงบประมาณ ซึ่งประมาณกึ่งหนึ่งของงบประมาณนี้จะกระจายรายได้ ไปสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น

(4) จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (สกอ.พสท.) ภายใต้คณะกรรมการอำนวยการ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (กอ. พสท.) เพื่อแก้ไขอุปสรรคในการจัดการ สะสางปัญหาการท่องเที่ยว และประสานงานกับกระทรวงต่างๆ และองค์กรปกครองท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวในลักษณะของทางด่วนท่องเที่ยว (Tourism Fast Track) ให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืน

(5) ร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) การท่องเที่ยว ซึ่งจะกำหนดบทบาทหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ชัดเจน รวมทั้งข้อเสนอที่ (1)-(4) (5) ร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) การท่องเที่ยว ซึ่งจะกำหนดบทบาทหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ชัดเจนรวมทั้งข้อเสนอที่ (1)-(4)

(6) ปรับปรุงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น พ.ร.บ. โรงแรม พ.ร.บ. ธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ เป็นต้น ให้สอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงด้านภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการพัฒนาเทคโนโลยี และให้เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการชี้้นำจัดการ การท่องเที่ยวและเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

(7) จัดตั้งสมัชชาองค์กรบริหารการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ที่มีภารกิจสำคัญด้านการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการบริหารการท่องเที่ยวระดับจังหวัดและท้องถิ่น

2. กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการบริหารการท่องเที่ยวส่วนท้องถิ่น

ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) การกระจายอำนาจการคลังและการบริหารส่วนท้องถิ่น จะเป็นมิติใหม่ของการพัฒนาศักยภาพการปกครองท้องถิ่นในระยะยาว ซึ่งทำให้อำนาจหน้าที่ของการดูแลแหล่งท่องเที่ยว เป็นขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารท้องถิ่น ในการ วางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของนักท่องเที่ยว และสามารถอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวไว้ได้ในระยะยาว ในเวลาเดียวกัน ในปัจจุบันประเทศไทยมี อบจ. 75 แห่ง และมี อบต. ทั้งหมด 6,746 แห่ง มาตรการภายใต้กลยุทธ์มีดังต่อไปนี้

(1) เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการการท่องเที่ยวให้แก่ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการในส่วนการปกครองท้องถิ่น

(2) จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับจังหวัดเพื่อให้เกิด Tourism Fast Track ระดับจังหวัด

(3) จัดทำแผนนำร่องด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกับท้องถิ่น

(4) สนับสนุนและให้รางวัลท่องเที่ยวท้องถิ่นดีเด่น

(5) สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมและศูนย์ข้อมูลทางวิชาการให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

3. กลยุทธ์การท่องเที่ยวยั่งยืน

ในปัจจุบันการท่องเที่ยวในแหล่งสำคัญ ๆ หลายแหล่ง เช่น เกาะสมุย เกาะช้าง ได้พัฒนาไปเกินกว่ากำลังการรองรับ ในพื้นที่ กิจกรรมการท่องเที่ยวหลายประเภทก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่อการท่องเที่ยว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีมาตรการ ที่เข้มงวด และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจะต้องมีการควบคุมผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว สำหรับจังหวัดที่ต้องการกลยุทธ์เชิงรุก ด้านกายภาพเพื่อขยายสาธาณูปโภค ได้แก่

- อันดับ 1 ภาคกลาง
 - อยุธยา กาญจนบุรี เพชรบุรี ภาคเหนือ
 - แม่ฮ่องสอน พิชณุโลก เพชรบูรณ์
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา อุบลราชธานี ภาคใต้ ตรัง พังงา
- อันดับ 2 ภาคกลาง
 - ภาคตะวันออก กรุงเทพมหานคร ประจวบคีรีขันธ์
 - ภาคเหนือ ชลบุรี ระยอง
 - ภาคเหนือ เชียงใหม่ เชียงราย สุโขทัย
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หนองคาย
 - ภาคใต้ ภูเก็ต สงขลา สุราษฎร์ธานี
- อันดับ 3 ภาคเหนือ
 - ตาก

นอกจากนี้ควรมีการขยายสาธาณูปโภคที่เหมาะสม สำหรับเกาะท่องเที่ยวต่างๆ ได้แก่ เกาะ สมุย เกาะช้าง เกาะพีพี

มาตรการภายใต้กลยุทธ์นี้ ได้แก่

(1) เร่งรัดการควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและลดมลภาวะ โดยการใช้ภาษีและเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ประเภทต่างๆ รวมทั้งสิทธิที่โอนได้ (Transferable development right) ซึ่งสามารถให้รัฐคนเช่าผู้สูญเสียประโยชน์เชิงพาณิชย์ในการอนุรักษ์หรือในการควบคุม การใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยใช้มาตรการนี้แลกเปลี่ยนพื้นที่เอกชนให้เป็นพื้นที่สาธารณะในพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และการเพิ่ม พื้นที่สีเขียว ปรับปรุงภูมิทัศน์

(2) ประกาศนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้พื้นที่บริการในเขตอุทยานชาติ ประชาสัมพันธ์ แผนบริการ กฎระเบียบ ช่วงเวลาบริการ อัตราบริการ ให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกัน จัดทำแผนจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับเขตบริการและนันทนาการในเขตอนุรักษ์ให้ชัดเจน ทั้งใน ด้านพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต กิจกรรมที่อนุญาตหลักเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินกิจกรรม ดำเนินการให้มีการปฏิบัติการตามแผนให้เข้มงวด และสร้าง ตัวอย่างที่ดีในโครงการนำร่อง

(3) ประกาศนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้พื้นที่บริการในเขตอุทยานแห่งชาติ ประชาสัมพันธ์ แผนบริการ กฎระเบียบ ช่วงเวลาการให้บริการ อัตราค่าบริการ ให้เป็นที่ทราบทั่วกัน

(4) ผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ ไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั่วประเทศอย่างสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ

(5) กำหนดเขตพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดและให้มีพื้นที่สีเขียว และพื้นที่เปิดโล่งสำหรับประชาชนทั่วไปให้มากขึ้นในทุกเขต

(6) ในขณะที่เขตท่องเที่ยว (Tourism zone) ตามร่างพ.ร.บ.การท่องเที่ยวไทยยังไม่ประกาศใช้ให้ประกาศเขตพื้นที่ควบคุมมลพิษ และสิ่งแวดล้อมในเขตชายทะเลที่กำลังขยายตัวอย่างไร้ทิศทางและที่ยังไม่มีสาธารณูปโภคมารองรับ

(7) ประกาศใช้หลักเกณฑ์และมาตรฐานเพื่อปกป้องระบบนิเวศสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(8) การขยายกำลังรองรับสาธารณูปโภคเพิ่มเติมจากความต้องการเดิมของท้องถิ่น โดยเฉพาะการกำจัดขยะและน้ำเสียเพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยว

(9) ให้ความรู้แก่ท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับการปฏิบัติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ถูกวิธี รวมถึงสนับสนุนให้มี ส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมประเพณีของชาติ โดยสร้างเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังกระจายอยู่ทั่วประเทศ

(10) จัดทำศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยรวบรวมข้อมูลวิชาการ งานศึกษาวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่หน่วยงาน หรือนักวิจัยได้ดำเนินการศึกษาและรวบรวมไว้เป็นฐานข้อมูลในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อง่ายต่อการสืบค้น เป็นการส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาและการจัดการเพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสม ตามหลักวิชาการ

(11) จัดทำ ทำเนียบแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อรวบรวมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และแหล่งท่องเที่ยวที่ดำเนินกิจกรรมนั้นๆ พร้อมทั้ง รายละเอียดอื่นๆ ได้แก่ โครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึง ลักษณะเด่น และสภาพปัญหาที่มีในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อวัตถุประสงค์ด้านจัดทำเป็นฐานข้อมูลการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ทั่วประเทศ

(12) จัดตั้งระบบติดตามสภาพทรัพยากรท่องเที่ยวที่ ททท. ได้ริเริ่มไว้แล้ว ให้สมบูรณ์ เพื่อให้สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่วิกฤติ มายัง สกอ.พศท. และให้มีกลุ่มอนุรักษ์ในท้องถิ่นเป็นเครือข่ายเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อมวลชน เพื่อสร้างแรงกดดันทางสังคมให้มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวของชาติ

4. กลยุทธ์พัฒนาระบบสารสนเทศ และการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

โลกในยุค IT เป็นโลกที่สารสนเทศมีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นจักรกลที่จะสร้างความแตกต่างของสินค้าในความคิดของผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้บริโภคที่ใช้ระบบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ขั้นตอนการพัฒนาสารสนเทศและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ที่จะเอื้ออำนวยกับการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวดังต่อไปนี้

- เป็นผู้ให้ข้อมูลที่สมบูรณ์ (Comprehensive content provider) ที่ครบถ้วนและมีปฏิสัมพันธ์และเป็นเว็บท่า (Portal site) ใน 1 ปี
- เป็นศูนย์กลางการค้าอิเล็กทรอนิกส์ (E-mall) อย่างสมบูรณ์ภายใน 3 ปี
- เป็นตลาดกลางการค้าอิเล็กทรอนิกส์ (E-market place) ภายใน 5 ปี มาตรการภายใต้กลยุทธ์มีดังต่อไปนี้

(1) มาตรการด้านสารสนเทศ

- (1.1) สร้างระบบสารสนเทศเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวในประเทศให้สมบูรณ์
- (1.2) สร้างระบบสารสนเทศเกี่ยวกับประเทศคู่แข่งคู่ค้า เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันโดยรวมและในตลาดเฉพาะ และเพื่อให้สามารถ ติดตาม และประเมินสถานการณ์ท่องเที่ยว

(2) มาตรการส่งเสริมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

- (2.1) เร่งรัดและเพิ่มการให้ข้อมูลข่าวสาร โดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-information)
 - พัฒนาสาระที่น่าสนใจ (Creative content) ให้แก่จังหวัดท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้นสำหรับ จังหวัดดังต่อไปนี้ เชียงใหม่ ภูเก็ต กระบี่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พังงา กาญจนบุรี สตูล เลย และสงขลา
 - ปรับปรุงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวประเภทหลายรส (Combination packages) ให้แก่นักท่องเที่ยว
 - พัฒนาเช่น วัฒนธรรม ศิลปะ ค่าน้ำ ข้อมูลสำหรับกลุ่มที่มีความสนใจพิเศษ
 - พัฒนาหน้า (web page) เฉพาะสำหรับนักธุรกิจ เช่น ให้มีข้อมูล Business hotel และข้อมูลที่นักธุรกิจจะสนใจ เช่น สมาคมธุรกิจต่างๆ นิคมอุตสาหกรรม ฯลฯ
 - พัฒนาหน้าเฉพาะสำหรับ SMEs ท่องเที่ยวไทย ซึ่งอาจประกอบไปด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์ท่องเที่ยวหรือตลาด สถิติ บทคัดย่อของ งานวิจัยที่ ททท. ว่าจ้าง ข้อมูลการตลาดทั่วไปและตลาดเฉพาะทาง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์การฝึกอบรม

- เริ่มจากการจัดทำเว็บไซต์ด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบหนังสือนำเที่ยวออนไลน์ (Online guidebook) แล้วพัฒนาเป็น ข้อมูลที่สามารถปรับเปลี่ยนเป็นหนังสือนำเที่ยวเสมือน (Virtual guidebook) ที่เน้นความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค และสามารถมีปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบกับผู้บริโภคหรือกลุ่มผู้สนใจภายในระยะเวลา 5 ปี

- สร้างทำเนียบธุรกิจท่องเที่ยวที่ได้แสดงผลงานและพฤติกรรมที่เป็นที่น่าเชื่อถือ
- สร้างชุมชนอิเล็กทรอนิกส์ตามกลุ่มความสนใจ ด้านการท่องเที่ยว
- แนะนำเส้นทางและสิ่งอำนวยความสะดวกและเกร็ดเล็กๆ น้อยๆ ที่จะทำให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างราบรื่นและสะดวกสบาย

(2.2) สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการโดยผ่านสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์ (E-trust) ททท. เป็นผู้จัดทำเว็บไซต์โดยรวบรวม และคัดเลือก ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่น่าเชื่อถือเข้ามาเป็นสมาชิกเพื่อให้เว็บไซต์เป็นแหล่งรวมของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และสาระ สำหรับการท่องเที่ยว สร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวที่ต้องการใช้เว็บไซต์เพื่อการหาข้อมูล การสำรองบริการและการสั่งซื้อออนไลน์ การสร้าง ความเชื่อถืออาจจะทำได้หลายระดับเช่น

- ททท. กำหนดกฎเกณฑ์บทลงโทษและคุณสมบัติต่างๆ ของผู้ประกอบการธุรกิจที่ต้องการเข้าเป็นสมาชิก โครงการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการท่องเที่ยว การกำหนดกฎเกณฑ์และบทลงโทษ จะทำให้ ททท. ได้ผู้ประกอบการที่มีความน่าเชื่อถือ ไม่สร้าง ปัญหาให้กับนักท่องเที่ยวและ ททท.

ททท. ออกเครื่องหมายรับรองสมาชิกที่น่าเชื่อถือ โดยมีลักษณะเดียวกับที่ องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวออสเตรเลียรับรองให้กับ ธุรกิจสมาชิก

- สร้างกระดานข่าวหรือห้องสนทนา เพื่อให้สมาชิกหรือนักท่องเที่ยวเป็นผู้แสดงความคิดเห็น ให้คะแนนความน่าเชื่อถือ หรือให้ คำแนะนำในหมู่กับนักท่องเที่ยว ผู้บริโภคและผู้ประกอบการ

- มีหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ง่ายแก่การตรวจสอบ และ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

(2.3) สร้างความสามารถทางด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce capacity)

ภารกิจสำคัญของ ททท. ก็คือช่วยเหลือ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้สามารถใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการสร้างโอกาสทางการตลาด โดย ททท. เป็นผู้วางแผนในการพัฒนาความสามารถด้านเทคนิคใหม่ๆ จัดทำ โครงสร้างพื้นฐานของระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น

- พัฒนาสถานภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศของททท.ให้เป็นสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (E-office) อย่างแท้จริง
 - ประชาสัมพันธ์ให้ธุรกิจท่องเที่ยวเห็นความสำคัญของการตลาดท่องเที่ยวออนไลน์
 - ให้ความรู้ด้านการจัดทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับผู้ประกอบการ
 - จัดสร้างเว็บท่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ด้านท่องเที่ยวเพื่อให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเข้ามาเป็นสมาชิก ทำให้ธุรกิจสามารถเข้า ดูเว็บไซต์ได้ในราคาขอมเยา
 - สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในเว็บท่า เช่น การจัดส่งสินค้า การชำระเงิน กระดานสนทนา สาระข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การตอบคำถาม ที่มีผู้ถามเป็นประจำ (FAQ) การค้นหาข้อมูล
 - อบรมการตลาดท่องเที่ยวออนไลน์ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้โต้ตอบทางอินเทอร์เน็ตให้กับผู้ประกอบการและพนักงาน
 - ช่วยเหลือสมาชิกที่เข้าร่วม โครงการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในด้านการตลาดโดยวิธีอื่นๆ นอกเหนือจากการตลาดผ่านเว็บไซต์ เช่น การแนะนำสมาชิกกับสำนักงานตัวแทนในต่างประเทศ การให้ความรู้ การออกงานแสดงสินค้า การประชาสัมพันธ์บริษัทสมาชิกในสื่อ หรือสิ่งพิมพ์ทุกชนิดของ ททท.
 - จัดเตรียมบุคลากรใน ททท. ผู้วางนโยบาย นักการตลาด นักกฎหมาย นักเทคโนโลยี ผู้ปฏิบัติการ จัดตั้งทีมงานดูแลเว็บไซต์ ทีมงาน วิเคราะห์ข้อมูลพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทีมงานฝึกอบรม และทีมงานที่ต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - อบรมพนักงานผู้รับผิดชอบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีความเข้าใจและสามารถพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ ถึงแม้การพัฒนา จะทำโดยหน่วยงานภายนอก เจ้าหน้าที่ของ ททท. ควรจะมีความรู้ทางด้านเทคนิคและการตลาดท่องเที่ยวออนไลน์
 - ส่งเสริมนำเสนอสินค้าหรือบริการในเว็บไซต์ ให้สามารถตอบสนองความต้องการหรือพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ของลูกค้า
- (2.4) ให้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือในการทำการตลาด E-marketing
- พัฒนาการตลาดโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับตลาด สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น และเยอรมนี
 - พัฒนาฐานข้อมูลธุรกิจประเภทต่างๆ ในประเทศไทย เพื่อเตรียมพร้อมในการเชื่อมระบบให้ทำ real-time E-commerce ได้ในที่สุด

- โฆษณาเว็บไซต์ให้เป็นที่รู้จักทั้งในรูปแบบออนไลน์ และการตลาดทั่วไป (Offline) เช่น การฝากเว็บไซต์กับเว็บท่าหลัก หรือเข้าร่วมโปรแกรมธุรกิจในเครือ (Affiliate program) เพื่อเพิ่มจำนวนผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์

- ช่วยเหลือด้านการตลาดโดยวิธีอื่นๆ นอกเหนือจากการตลาดผ่านเว็บไซต์ เช่น การแนะนำสมาชิกกับสำนักงานตัวแทนใน ต่างประเทศ การให้ความรู้ การออกงานแสดงสินค้า การประชาสัมพันธ์บริษัทสมาชิกในสื่อหรือสิ่งพิมพ์ทุกชนิดของ ททท.

(2.5) การส่งเสริม ให้ประเทศไทยมี E-market place สำหรับการท่องเที่ยว

- พัฒนา Infrastructure ด้าน Software ต้องมี Software เฉพาะ E-market place สำหรับปรับฐานข้อมูลธุรกิจ ระบบความปลอดภัย ของเครือข่าย Software ประมวล

- ทำ Road show สำหรับดึงดูดผู้ซื้อและผู้ขายรายใหญ่ (Major players)

5. กลยุทธ์สนับสนุนการประชุมและนิทรรศการนานาชาติ

การประชุมและนิทรรศการนานาชาติขนาดใหญ่ จะเกิดขึ้นในเมืองท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงในระดับนานาชาติมาเป็นเวลานาน มีสาธารณูปโภคพร้อมในเอเชีย ประเทศที่ติดอันดับโลกด้านการจัดการประชุมและนิทรรศการ ได้แก่ สิงคโปร์ และญี่ปุ่น ในประเทศญี่ปุ่น เทศบาลของเมืองใหญ่ๆ เช่น โทเกียว ได้สร้างศูนย์ประชุมขนาดใหญ่เพื่อรับการประชุมนานาชาติ ซึ่งยากที่ประเทศไทยจะนำเมืองท่องเที่ยว ที่ยังไม่ติดอันดับโลก (เช่น สงขลา) มาแข่งขันในประเทศไทย มีปัญหาการจราจรของเมืองท่องเที่ยวติดอันดับโลกของไทย เช่น ในกรุงเทพฯ ปัญหาการขาดแคลนระบบคมนาคมมวลชนที่ต่อเชื่อม เป็นระบบในเมืองท่องเที่ยวหลัก เช่น เชียงใหม่และภูเก็ต ซึ่งจะเป็นอุปสรรคสำคัญ ในการพัฒนาจังหวัดนั้นขึ้นมาเป็นศูนย์การประชุมขนาดใหญ่

กลยุทธ์การสนับสนุนการประชุมและนิทรรศการนานาชาติของไทยในช่วงต้น จึงควรเน้นที่การประชุมไม่เกิน 10,000 คน และไม่ควรถวายการสนับสนุนของรัฐไปยังหลายจังหวัดเกินไป จังหวัดที่มีชื่อเสียงเพียงพอที่จะเข้าข่ายเมืองประชุมนานาชาติมีเพียงกรุงเทพฯ ชลบุรี (พัทยา) เชียงใหม่ ภูเก็ต ซึ่งแม้ในจังหวัดเหล่านี้ก็ไม่มีคามจำเป็นที่จะต้องสร้างศูนย์ประชุมนานาชาติ แต่ควรปรับปรุงสนามกีฬาประชาชนให้มี มาตรฐานและคุณภาพที่ดีขึ้น ภูเก็ตเป็นจังหวัดเดียวที่เอกชนอาจพิจารณาสร้างศูนย์ประชุมนานาชาติที่รัฐอาจให้การพิจารณาส่งเสริมคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน แต่รัฐต้องปรับปรุงระบบคมนาคม ที่เชื่อมโยงโรงแรมจากหาดต่างๆ ให้ดีกว่าในปัจจุบัน

มาตรการภายใต้กลยุทธ์นี้มีดังต่อไปนี้

(1) เร่งรัดสาธารณูปโภคหลักให้เป็นไปตามแผน เช่น สนามบินสุวรรณภูมิ โครงการทางด่วนพิเศษต่างๆ โครงการขนส่งมวลชน โดยเฉพาะรถไฟใต้ดิน ฯลฯ การขยายเส้นทางรถไฟฟ้ามหานครให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(2) ปรับปรุงสนามกีฬา และหอประชุมสถาบันการศึกษาในจังหวัดท่องเที่ยวหลักให้เป็นศูนย์ประชุมได้

(3) จัดตั้ง MICE Bureau เพื่อให้สามารถนำการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ให้นำหน่วยงานของรัฐจัดงานประชุมนิทรรศการนานาชาติให้มากขึ้น โดยเฉพาะในสาขาที่ไทยมีความได้เปรียบ เช่น การเกษตรอาหาร อัญมณี ฯลฯ

(5) ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่กิจกรรม MICE ตั้งแต่การเตรียมการประชุม จนกระทั่ง การประชุมสิ้นสุดลง

6. กลยุทธ์พัฒนาชุมชนท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีลักษณะพิเศษ คือ มีผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นจำนวนมาก ซึ่งนับเป็นรากฐานที่สำคัญ สำหรับการกระจายรายได้และการจ้างงานไปสู่ท้องถิ่น แต่การมีผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก นั้นหมายความว่า จะมีการแข่งขันในระดับสูง ดังนั้น การลดต้นทุนจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญของบริษัท แต่ความพยายามลดต้นทุนดังกล่าว อาจเป็นผลกระทบที่เป็นลบต่อการอนุรักษ์การท่องเที่ยว ให้ยั่งยืนในระยะยาว ดังนั้น กลยุทธ์การพัฒนาผู้ประกอบการจึงมุ่งที่ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพโดยมี มาตรการดังต่อไปนี้

(1) พัฒนากลุ่มธุรกิจ (Cluster) ในพื้นที่เดียวกัน เพื่อสร้างความพร้อมของกลุ่มธุรกิจเดียวกันและกลุ่มธุรกิจที่เชื่อมโยงกัน เพื่อสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน และเพื่อมิให้เกิดปัญหาคอขวดและให้สามารถ "บินเป็นฝูง" ได้

(2) สนับสนุนด้านวิชาการและข้อมูลให้แก่ผู้ประกอบการขนาดย่อมและองค์กรเอกชนอิสระ ร่วมกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน จัดอบรมการให้บริการ และจัดการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร และการจัดการที่พัก ฯลฯ รวมทั้งการจัดทำคู่มือการประกอบ

(3) จัดทำทำเนียบแหล่งท่องเที่ยวที่ชุมชนเป็นผู้จัดการ

(4) จัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณา หลักสูตร ทั้งนี้จะต้องมีการแก้ไข พ.ร.บ. ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พุทธศักราช 2535

(5) จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกเคลื่อนที่สำหรับการจัดงานเทศกาล

7. กลยุทธ์ด้านการยกระดับคุณภาพและการจัดทำมาตรฐานแห่งชาติ

มาตรการภายใต้กลยุทธ์มีดังต่อไปนี้

(1) สร้างระบบประกันคุณภาพและมาตรฐาน การให้การศึกษา และการฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยว

(2) กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยและให้มี การตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานได้อย่างเคร่งครัด

(3) พัฒนาและสร้างระบบรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม เช่น ระบบการให้ดาวของ โรงแรม และมาตรฐานการบริการและความ ปลอดภัยสำหรับบริการสุขภาพ และบริการผจญภัยในรูปแบบต่างๆ

(4) เร่งรัดพัฒนาเมืองท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ภูเก็ตและเชียงใหม่ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติที่ได้มาตรฐานสากล (World Class Tourism) ที่ยังคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและ โทรคมนาคมในภูมิภาค

8. กลยุทธ์การท่องเที่ยวเพื่อสังคมปัญญา

การท่องเที่ยวเป็นวิธีการที่สามารถใช้กระตุ้นให้เยาวชนและประชาชนหันมาสนใจองค์ความรู้ท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ และมรดกทาง วัฒนธรรมได้นำสนใจกว่าการเรียนรู้ภายในห้องเรียน และยังเป็นช่องทางการเรียนรู้ทางวิชาการและวิชาชีพอย่างต่อเนื่องให้กับประชาชนอีกด้วย อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจและความรักมรดกของชาติ ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงสามารถใช้เป็นวิธีการหนึ่งเพื่อยกระดับความรู้ และจิตสำนึกของประชาชน

มาตรการภายใต้กลยุทธ์มีดังต่อไปนี้

(1) สนับสนุนลงทุนในการสืบค้นประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนการสร้างข้อมูลสำหรับการท่องเที่ยว เชิงพุทธ

(2) สร้างสาระบันเทิงและสาระสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยว เป็นวิธีการหนึ่งของการให้การศึกษาแก่เยาวชน และก่อให้เกิด โอกาสการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องของประชาชน

(3) สร้างโครงการ E- tourism สำหรับนักเรียนนักศึกษาที่เน้น "เที่ยวให้รู้ ดูให้เกิดปัญญา" แก่เยาวชนไทย

(4) ให้กิจกรรมขนส่งมวลชนของรัฐ และที่พักที่เย็นของหน่วยราชการ คิดค่าบริการสำหรับนักเรียนนักศึกษาเพียงร้อยละ 40 ของ ราคาปกติ ในช่วงวันหยุด เมื่อมีการเดินทางเป็นหมู่คณะไปทัศนศึกษานอกสถานที่

9. กลยุทธ์การตลาดและขยายบริการด้านการท่องเที่ยว

เป้าหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 -10

(1) ให้สร้างภาพลักษณ์ให้ประเทศไทยในฐานะ “Quality Destination” เน้นการท่องเที่ยวคุณภาพสูง และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เน้นกลุ่มลูกค้าสตรี และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเป็นครอบครัว จากญี่ปุ่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ออสเตรเลีย สแกนดิเนเวีย

(2) รมรณรงค์ให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในเอเชียและแปซิฟิก

(3) กำหนดกลยุทธ์เชิงรุกในตลาดต่างประเทศที่มีแนวโน้มความได้เปรียบลดลงได้แก่ เยอรมนี สเปน อิตาลี ฯลฯ ทั้งนี้จะต้องเน้น การเปิดตลาดใหม่ในประเทศเหล่านี้

(4) กำหนดให้ตลาดที่มีผลตอบแทนสูงและตลาดที่ต้องการสินค้าคุณภาพ เช่น ตลาด MICE ตลาดน้ำผึ้งพระจันทร์ เป็นตลาดเป้าหมายในแผนฯ 9 รมรณรงค์ส่งเสริมการท่องเที่ยวในฤดูฝน (Green season) เป็นการท่องเที่ยวในฤดูส่งเสริม (Promotion season) สำหรับประเทศจีน ให้ตั้งเป้าหมายเฉพาะกลุ่มมีรายได้สูง โดยเฉพาะลูกค้าในเขตเมืองชายทะเล

(5) กำหนดเป้าหมายผู้โดยสารผ่าน (Transit passengers) ที่จะสามารถชักจูงเข้ามาทัศนอาจรในประเทศ ในกรุงเทพมหานคร อยุธยา ภูเก็ต และเชียงใหม่

มาตรการด้านการตลาดและมีการขยายบริการการท่องเที่ยวมีดังต่อไปนี้

(1) กำหนดกลยุทธ์เชิงรุกสำหรับส่งเสริมจังหวัดในประเทศไทยที่มีความพร้อมดังต่อไปนี้

- อันดับ 1 ภาคเหนือ	แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ตราด
ภาคใต้	ตรัง พังงา กระบี่
- อันดับ 2 ภาคกลาง	กรุงเทพมหานคร ประจวบคีรีขันธ์ ลพบุรี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ชลบุรี ระยอง
ภาคเหนือ	เชียงใหม่ เชียงราย สุโขทัย
ภาคใต้	ภูเก็ต สงขลา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช
- อันดับ 3 ภาคเหนือ	ลำพูน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	บุรีรัมย์

(2) ให้พัฒนาแนวความคิด (Theme) หรือเรื่องราว (Story) ให้เป็นจุดขายที่น่าสนใจและชัดเจน สำหรับแหล่งท่องเที่ยว ก่อนที่จะไป ทำแผนตลาดและแผนกายภาพ

(3) เร่งรัดพัฒนาระบบ E-marketing และใช้ E-marketing อย่างเต็มรูปแบบในตลาดสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เยอรมนีและตลาดญี่ปุ่น เพื่อให้เข้าถึงลูกค้าประเภทผู้บริโภค

โดยตรงได้ ให้สำนักงานในตลาดที่เพิ่งอ้าง ปรับโครงสร้างเพื่อทำการตลาดเฉพาะ (Niche market) เช่น ตลาด MICE ตลาดกอล์ฟ ตลาดวัฒนธรรมคุณภาพสูง ตลาดน้ำผึ้งพระจันทร์

(4) พัฒนาระบบข้อมูลกลไก และการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ให้เอื้ออำนวยการท่องเที่ยว พหุประสงค์ (Multi-purpose) หรือ Combination tour ในประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันนักท่องเที่ยวจำนวนมากจะใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลเป็นเวลานาน ซึ่งระบบข้อมูล ที่ต้องการจะเป็น ประเภททำเนียบธุรกิจ และกิจกรรมการวางแผนการเดินทางสิ่งดึงดูดใจเฉพาะด้าน เช่น วัฒนธรรม สุขภาพและความงาม กีฬา บันเทิง และลดการประชาสัมพันธ์ผ่านแผ่นพับและสื่อแบบทั่วไป

(5) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในฤดูฝน (Green season) ให้เป็น Promotion season สำหรับนักท่องเที่ยวจากประเทศ กึ่งทะเลทรายและทะเลทราย สำหรับผู้สูงอายุและนักศึกษา รวมทั้ง นักท่องเที่ยวไทย โดยกำหนดราคาพิเศษทั้งค่าที่พัก ค่าเดินทาง สำหรับกลุ่ม นักศึกษาและผู้สูงอายุ

(6) ประกาศให้ช่วงแผนฯ 9 เป็นช่วงการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับ ครอบครัวไทย เน้นการท่องเที่ยวของครอบครัว และพาผู้สูงอายุไปท่องเที่ยวพร้อมลูกหลาน เพื่อ กระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยจัดทำ โครงการครอบครัวท่องเที่ยววันดีวัน และ โครงการ บัตรกำนัลคิณูญ ซึ่ง โดย ททท. ประสานกับธนาคารต่าง ๆ และผู้ประกอบการเอกชน เพื่อขยายและกระจายกิจกรรมท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวไทยในช่วงพฤษภาคมถึงกันยายน ซึ่งเป็น บัตรสมาชิกที่จะทำให้ได้ลดราคาเครื่องบิน รถไฟ และค่าที่พัก เมื่อเดินทางพร้อมกันทั้งครอบครัว รวมทั้งบัตรกำนัลท่องเที่ยวที่ลูกหลานซื้อให้ญาติและผู้มีบุญคุณในวัยอาวุโส

(7) ใช้กลยุทธ์ในเชิงรุกพัฒนาตลาดท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมความงามในประเทศไทย ควบคู่ ไปกับอุตสาหกรรมเสริมความงาม

(8) ปรับโครงสร้างสำนักงานต่างประเทศโดยให้ลดสำนักงานให้เหลือเพียงหนึ่งแห่งใน แต่ละประเทศ และเพิ่มสำนักงานในตลาดใหม่ ที่ต้องการพัฒนา เช่น อินเดีย จีน เกาหลีใต้ กลุ่ม ประเทศสแกนดิเนเวีย

(9) ตั้งเป้าหมายการตลาดในแต่ละประเทศให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในประเทศที่มีการพัฒนา ตลาดไปมากแล้ว ที่มีแนวโน้มค่าใช้จ่าย นักท่องเที่ยวลดลง เช่น เยอรมนี อิตาลี เป็นต้น ให้เน้นการ เปิดตลาดใหม่ โดยตั้งเป้าหมายให้สัดส่วนนักท่องเที่ยวเที่ยวซ้ำ (Repeat tourists) ลดลงในตลาด เหล่านี้

(10) ให้สำนักงานในต่างประเทศ เพิ่มการประชาสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวโดยตรงมากขึ้น เพื่อเป็นการขยาย ตลาด FIT เชื่อมโยงการ โฆษณาโดยตรงและโดย อ้อมกับเว็บท่าของ ททท.

(11) ส่งเสริมการทัศนาวจรของผู้โดยสารที่ผ่านท่าอากาศยานหลัก เช่น ให้ภาคเอกชนเปิด Booth โดยไปเสียค่าใช้จ่ายในท้อง Transit เพื่อนำเที่ยว หรือให้สายการบินแห่งชาติโฆษณาการท่องเที่ยวที่ผู้โดยสารสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ใน 1 วัน ระหว่างรอ เปลี่ยนเครื่องบิน

(12) พัฒนาสื่อด้านการตลาดเป็นภาษาต่างประเทศที่จะเป็นตลาดหลัก เช่น จีน ญี่ปุ่น สเปน ฝรั่งเศส พัฒนาข่าวสาร และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานสำหรับตลาดประเทศมุสลิม

(13) ส่งเสริมการถ่ายทำภาพยนตร์ สารคดีท่องเที่ยวและวัฒนธรรม หรือโฆษณา โดยอำนวยความสะดวก ลดขั้นตอน ยกเว้นภาษีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ต้องนำเข้าและนำออกไป เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ประเทศไทยให้แพร่หลายยิ่งขึ้น ทั้งนี้ให้มีการควบคุมผล กระทบด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป

(14) ย้ายวันปิดภาคเรียนจากฤดูร้อนเป็นฤดูฝน จะทำให้แก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร การจราจร ในกรุงเทพฯ และปัญหาอัตราที่พิกัดด้านการท่องเที่ยวค่า ไปพร้อมๆ กัน

10. กลยุทธ์พัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก

ตราบกระทั่งปัจจุบัน ประเทศไทยมีความได้เปรียบทั้งฮองกงและสิงคโปร์ในด้านศูนย์กลางการบินในเอเชียแปซิฟิก โดยเฉพาะเส้นทาง จากยุโรป แต่วิวัฒนาการด้านอากาศยานจะทำให้ไทยสูญเสียความได้เปรียบในเส้นทางยุโรป แต่จะเพิ่มศักยภาพในเส้นทางจากทวีปอเมริกาเหนือ ในขณะที่เดียวกัน สิงคโปร์ก็ได้ดำเนินนโยบายด้านท่าอากาศยานและสายการบินที่มีเอกภาพ และประสิทธิภาพมากกว่าไทย และมีแนวโน้มจะเป็น ศูนย์กลางการบินในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้น จึงถึงเวลาที่ประเทศไทยจะทบทวนความเป็นไปได้ที่ไทยจะเป็นศูนย์กลางการบิน กับความเป็นไปได้ที่ไทยจะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค โดยพิจารณาผลได้ผลเสียในแต่ละทางเลือกให้ชัดเจน รวมทั้งเป้าหมายและบทบาท โอกาสของไทยที่จะเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวของเอเชียแปซิฟิก ตลอดจนการสนับสนุนที่จำเป็นจากรัฐ

การให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเอเชียแปซิฟิก จะต้องทำการตลาดร่วมกับสายการบินนานาชาติ ไม่จำกัดแค่เพียง สายการบินแห่งชาติ รวมทั้งการเปิดให้ท่าอากาศยานภูเก็ตและเชียงใหม่เป็นท่าอากาศยานนานาชาติอย่างแท้จริง โดยให้มีการเพิ่มเที่ยวบิน จากสายการบินนานาชาติอื่นๆ เข้าสู่สนามบินหลัก หากสายการบินของไทยยังไม่มีความพร้อม แต่วิธีการส่งเสริมในประการหลังอาจจะทำให้ สายการบินแห่งชาติและท่าอากาศยานประเทศอื่น โดยเฉพาะของสิงคโปร์เข้มแข็งยิ่งขึ้น ในด้านการเป็นศูนย์กลางการบิน

มาตรการภายใต้กลยุทธ์นี้มีดังต่อไปนี้

- (1) เจริญแลกเปลี่ยนสิทธิการบินเพิ่มเติมในตลาดญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน อิตาลี และ สเปน
- (2) ทบทวนความเป็นไปได้ในการใช้กลุ่มท่าอากาศยานในประเทศ เพื่อผลักดันประเทศไทยให้เป็นบริษัทการบินไทย รวมทั้งในการ สนับสนุนการขยายตลาดการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายการท่องเที่ยวไปสู่ภูมิภาค ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของประเทศ โดยรวมมากกว่าการปกป้องสายการบินแห่งชาติ
- (3) ทำแผนตลาดร่วมกับสายการบินนานาชาติ เพื่อส่งเสริมให้ผู้โดยสารผ่าน (Transit passenger) เวชท์สเนอร์ที่เชียงใหม่ ภูเก็ต กรุงเทพฯ และอยุธยา ทั้งนี้ ต้องเปิดให้สนามบิน เชียงใหม่ และภูเก็ต เป็นสนามบินนานาชาติที่แท้จริง
- (4) พิจารณาค่าธรรมเนียมที่เหมาะสม โดยตั้งคณะกรรมการด้านการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและการกำกับดูแลในด้านบริการอื่นๆ ให้มี ประสิทธิภาพในระดับสูงตลอดเวลา
- (5) ให้สายการบินแห่งชาติสนับสนุนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในด้านการตลาดต่างประเทศ การเปิดตลาดใหม่ โดยให้มีการ ใช้ทรัพยากรร่วมกัน (เช่น อาคารสถานที่ การจัดกิจกรรมการตลาด)
- (6) ผลักดันแนว โนม์ความดัง Single ASEAN Destination เพื่อให้ไทยเป็น ASEAN Gateway เต็มรูปแบบ ทั้งนี้ควรเริ่มผลักดัน เป็นกลุ่มย่อยในประเทศที่พร้อมก่อน เช่น (สนับสนุนให้จัดตั้งกลุ่มความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาค ระหว่างสิงคโปร์ มาเลเซีย และประเทศไทย เพื่อให้ นักท่องเที่ยวนานาชาติสามารถใช้ VISA ของประเทศสมาชิกใดประเทศหนึ่งสามารถเดินทางเข้าทุกประเทศได้)
- (7) เร่งรัดการก่อสร้างท่าอากาศยานสุวรรณภูมิให้เสร็จตามกำหนด
- (8) พัฒนาความร่วมมือกับองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศพันธมิตรและสายการบินอื่นๆ โดยเฉพาะสิงคโปร์และฮ่องกง ให้ทำการตลาดร่วมกัน โดยให้สิงคโปร์และฮ่องกง สามารถแจกนักท่องเที่ยวไปยังเมืองต่าง ๆ นอกจากกรุงเทพฯ ได้โดยตรงมากขึ้น

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพัทลุง

“เมืองหนังโนรา อู่นาข้าว พราวน้ำตก แหล่งนกน้ำ ทะเลสาบงาม เขาอกทะลุ น้ำพุร้อน”
 พัทลุง อยู่บริเวณฝั่งตะวันตกของทะเลสาบสงขลา ห่างจากกรุงเทพฯ 860 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งสิ้น 3,424.473 ตารางกิโลเมตร เป็นเมืองแห่งขุนเขาที่เก่าแก่โบราณเมืองหนึ่งของภาคใต้ ตัวเมืองมีเขาอกทะลุเป็นสัญลักษณ์สูงเด่นมองเห็นแต่ไกล เป็นเมืองต้นกำเนิดหนังตะลุงและโนรา มี

ประวัติสันนิษฐานว่าพัทลุงเป็นเมืองที่สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยศรีวิชัย ตัวเมืองเดิมตั้งอยู่ที่เขาหัวแดง ฝั่งตรงข้ามกับเมืองสงขลาในปัจจุบัน แต่เนื่องจากมีภัยต่างๆ มารบกวนทำให้ต้องย้ายเมืองไปตั้งอยู่ตามตำบลต่างๆ หลายครั้งแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงที่มีชื่อเสียงมากที่สุด คือ อุทยานนกน้ำทะเลน้อย เป็นอุทยานนกน้ำใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ที่นักดูนกทุกคนใฝ่ฝันจะมาเที่ยวชม นอกจากนี้สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติแล้ว โบราณสถาน วัดต่างๆ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน ก็เป็นสิ่งที่ทำให้เราทราบถึงความเป็นมาของเมืองพัทลุง

อาณาเขตทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอรักมณี อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา และอำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ทะเลสาบสงขลา เขตอำเภอระโนด กระแสสินธุ์ สทิงพระ และสิงหนคร จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ เทือกเขานครศรีธรรมราช หรือเขาบรรทัด เขตอำเภอห้วยยอด เมืองตรัง นาโยง ย่านตาขาว และปะเหลียน จังหวัดตรัง

ประวัติศาสตร์เมืองพัทลุง

เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย ที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ดังปรากฏหลักฐานจากการค้นพบขวานหินขัดในท้องที่ทั่วไปหลายอำเภอ ในสมัยศรีวิชัย (พุทธศตวรรษที่ 13 -14) บริเวณเมืองพัทลุงเป็นแหล่งชุมชนที่ได้รับวัฒนธรรมอินเดียในด้านพระพุทธศาสนาเถรวาทมีหลักฐานค้นพบ เช่น พระพิมพ์ดินดิบจำนวนมากเป็นรูปพระโพธิสัตว์ รูปเทวดาโดยค้นพบบริเวณถ้ำคูหาสวรรค์ และถ้ำเขาอกทะลุ

ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ 19 เมืองพัทลุงได้ตั้งขึ้นอย่างมั่นคงภายใต้การปกครองของกรุงศรีอยุธยา ในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ ได้ปรากฏชื่อเมืองพัทลุง ในกฎหมายพระอัยการนาทหารหัวเมือง พ.ศ.1998 ระบุว่าเมืองพัทลุงมีฐานะเป็นเมืองชั้นตรี ซึ่งนับได้ว่าเป็นหัวเมืองหนึ่งของพระราชอาณาจักรทางใต้ ที่ตั้งเมืองพัทลุงในระยะเริ่มแรกนั้นเชื่อกันว่า ตั้งอยู่ที่เมืองสทิงพระ จังหวัดสงขลาในปัจจุบัน มักจะประสบปัญหาโดนโจมตีจากกลุ่มโจรสลัดมาเลย์อยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มโจรสลัดราแจะอารูและอูยงคตนะ ได้เข้าปล้นสะดมโจมตีเผาทำลายเมืองอยู่เนืองๆ

ในรัชสมัยพระเจ้าทรงธรรม ตะโตะ โมกอล ชาวมุสลิมที่อพยพมาจากเมืองสาเลห์ บริเวณหมู่เกาะชวา ซึ่งเป็นต้นตระกูลของสุลต่านสุลัยมาน แห่งเมืองสงขลา ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานค้าขาย ณ หัวเขาแดง แล้วตั้งประชาคมมุสลิมขึ้นตรงนั้นอย่างสงบ ไม่มีการขัดแย้งกับชาวเมืองที่อยู่มาก่อน

ปักหลักอยู่ยาวนาน จนมีผู้คนอพยพมาอาศัยอยู่มากขึ้น ในที่สุดก็พัฒนาขึ้นมาเป็นเมืองท่าปลอดภาษี มีเรือสำเภาแวะเข้ามาซื้อ

บทบาทของตะโตะ โมกอล ได้รับการสนับสนุนจากอาณาจักรศรีอยุธยาด้วยดี พระเจ้าทรงธรรมโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็น "ข้าหลวงใหญ่" ผู้ดำรงตำแหน่งนี้ต่อมาคือท่านสุลัยมานบุตรชายคนโต มีหน้าที่ปกครองดูแลรักษาความสงบของพื้นที่ตั้งแต่ตอนล่างของนครศรีธรรมราช มาจดเขตปัตตานี ครอบคลุมครึ่งล่างของเมืองตรง ปะเหลียนพัทลุง และสงขลา นอกจากนี้ก็ต้องเก็บส่งสาอากรส่งถวายพระเจ้าแผ่นดินที่กรุงศรีอยุธยา ท่านสุลัยมานก็ได้ทำหน้าที่นี้เรียบร้อยด้วยดีมาตลอด ต่อมาได้ย้ายเมืองสงขลาจากสทิงพระมายังหัวเขาแดงซึ่งมีชัยภูมิป้องกันตนเองได้ดีกว่า

ในสมัยสุลต่านสุลัยมาน บุตรของตะโตะ โมกอล ได้ส่ง ฟาริซีน้องชายซึ่งเป็นปลัดเมืองมาสร้างเมืองใหม่ที่เขาชัยบุรี เพื่อป้องกันศัตรูที่จะมาโจมตีเมืองสงขลาทางบก ภายหลังได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เป็นเจ้าเมืองพัทลุง และได้ย้ายเมืองพัทลุงออกจากเมืองสงขลาตั้งแต่นั้น และตั้งเมืองอยู่ที่เขาชัยบุรีตลอดมาจนกระทั่งสิ้นกรุงศรีอยุธยาเมื่อปี พ.ศ.2310

ในสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ ได้มีการย้ายสถานที่ตั้งเมืองอีกหลายครั้งและได้ยกขึ้นเป็นเมืองชั้นโทในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ในช่วงนี้เมืองพัทลุงมีผู้นำที่มีความสำคัญในการสร้างความเจริญและความมั่นคงให้กับบ้านเมืองหลายท่าน อาทิ พระยาพัทลุง (ขุนกลางเหล็ก) พระยาวิชิตเสน (ทองขาว) พระยาอภัยบริรักษ์ (จู๋ จันทรโรจน์วงศ์) ส่วนประชาชนชาวเมืองพัทลุงก็ได้มีบทบาทในการร่วมมือกับผู้นำต่อสู้ป้องกันเอกราชของชาติมาหลายครั้ง เช่น เมื่อสงครามเก้าทัพ (พ.ศ. 2328 – 2329) พม่าจัดกองทัพใหญ่ 9 ทัพ ใน 9 ทัพ มีเกว๋นแมงยีเป็นแม่ทัพ ยกลงมาตีทางใต้ ตีได้เมืองกระบุรี ระนอง ชุมพร ไชยา และนครศรีธรรมราช ตามลำดับ

ขณะที่กำลังจัดไพร่พลอยู่ที่นครศรีธรรมราช เพื่อจะยกมาตีเมืองพัทลุงและสงขลานั้น พระยาพัทลุง โดยความร่วมมือจากพระมหาช่วยแห่งวัดป่าลิไลยก์ ได้รวบรวมชาวพัทลุงประมาณ 1,000 คน ยกออกไปตั้งขัดตาทัพที่คลองท่าเสม็ด จนกระทั่งทัพของ สมเด็จพระรามาธิบดีจักรพรรดิแห่งพม่าสวรรคตลง ทัพพม่าจึงล่าถอยไป พระมหาช่วยได้รับโปรดเกล้าฯ ให้ลาสิกขาแล้วแต่งตั้งเป็นพระยาทุกขราษฎร์ช่วยราชการเมืองพัทลุง นอกจากสงครามกับพม่าแล้วชาวพัทลุงยังมีบทบาทสำคัญในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติในหัวเมืองภาคใต้ เพราะปรากฏอยู่เสมอว่าทางเมืองหลวงได้มีคำสั่งให้เกณฑ์ชาวพัทลุง พร้อมด้วยเสบียงอาหารไปทำสงครามปราบปรามกบฏในหัวเมืองมลายูเช่น กบฏไทรบุรี พ.ศ.2373 และพ.ศ.2381 ซึ่งบทบาทดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นความสำคัญของเมืองพัทลุง ทางด้านการเมือง การปกครองในอดีตเป็นอย่างดี

ครั้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ปฏิรูปการปกครองเป็นแบบเทศาภิบาลใน พ.ศ. 2437 และได้ประกาศจัดตั้งมณฑลนครศรีธรรมราชขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2439 ประกอบด้วยเมืองต่างๆ คือ นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา และหัวเมืองทั้ง 7 ที่เป็นเมืองปัตตานีเดิม สำหรับเมืองพัทลุงแบ่งการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ คืออำเภอกลางเมือง อำเภอคูร อำเภอทักษิณ ขณะนั้นตัวเมืองตั้งอยู่ที่ตำบลลำปำ จนกระทั่ง พ.ศ. 2467 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองพัทลุงมาอยู่ที่ตำบลคูหาสวรรค์ในปัจจุบัน เพื่อจะได้อยู่ใกล้เส้นทางรถไฟ และสะดวกในด้านติดต่อกับเมืองต่างๆ จากอดีตถึงปัจจุบัน เมืองพัทลุงได้มีการย้ายเมืองหลายครั้งสถานที่เคยเป็นที่ตั้งเมืองพัทลุงมาแล้ว ได้แก่

โคกเมืองแก้ว ปัจจุบัน หมู่ที่ 4 ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน บ้านควนแร่ ปัจจุบัน หมู่ที่ 1 ตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมืองพัทลุง เขาชัยบุรี (เขาเมือง) ปัจจุบัน เขต 3 ตำบล คือตำบลชัยบุรี อำเภอเมืองพัทลุงท่าเสม็ด ปัจจุบัน ตำบลท่าเสม็ด อำเภอชะอวด จ.นครศรีธรรมราช เมืองพระรถ ปัจจุบัน หมู่ที่ 1 ตำบลควนมะพร้าว อ.เมืองพัทลุง บ้านควนมะพร้าว ปัจจุบัน หมู่ที่ 2 ตำบลพญาขัน อ.เมืองพัทลุง บ้านม่วง ปัจจุบัน หมู่ที่ 2 ตำบลพญาขัน อ.เมืองพัทลุง บ้านโคกสูง ปัจจุบัน หมู่ที่ 4 ตำบลลำปำ อ.เมืองพัทลุง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2476 ได้มีการจัดระเบียบบริหารส่วนภูมิภาคเป็นจังหวัดและอำเภอ ได้ยกเลิกการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล ทำให้เมืองพัทลุงมีฐานะเป็นจังหวัดหนึ่ง ในปัจจุบัน จังหวัดพัทลุง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ คือ อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอกวนขนุน อำเภอเขาชัยสน อำเภอปากพะยูน อำเภอกงหรา อำเภอดงมะดะ อำเภอบำบอน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม อำเภอบางแก้ว และอำเภอศรีนครินทร์

นอกจากด้านการเมืองการปกครองแล้ว สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเมืองพัทลุงเคยมีชื่อเสียงในการละเล่นพื้นเมือง คือหนังตะลุง มโนราห์ ลิเกป่า ส่วนด้านศาสนา ได้มีการทะนุบำรุงพระพุทธศาสนามาตั้งแต่อดีต มีการพระราชทานพื้นที่พระกัลปนา วัดเขียนบางแก้ว วัดสทัง วัดพะโคะ เพื่อบำรุงรักษาวัดให้เจริญรุ่งเรืองเป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนา

ชื่อเมืองพัทลุง

ในสมัยก่อนชื่อเมืองพัทลุง ไม่ได้เขียนอย่างที่ปรากฏให้เห็นจากหลักฐานพบว่าบนเหรียญอีแปะพัทลุง พ.ศ. 2426 เขียนว่า พัททะลุง และพัตลุง ในเอกสารของไทย ใช้ต่างกันมากมายได้แก่ พัดทะลุง พัดทลุง พัทลุงพัตทลุง พัดลุง พัทลุง ในเอกสารเบอร์นีของอังกฤษสมัยรัชกาลที่ 3 เขียนว่า Bondelun และ Merdelong ของนายลามาร์ วิศวกรชาวฝรั่งเศส สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เขียนว่า Bourdelun ความหมายของชื่อเมืองหมายถึงเมืองช้างหรือเมืองเกี่ยวเนื่องด้วยช้างซึ่งตรงกับ

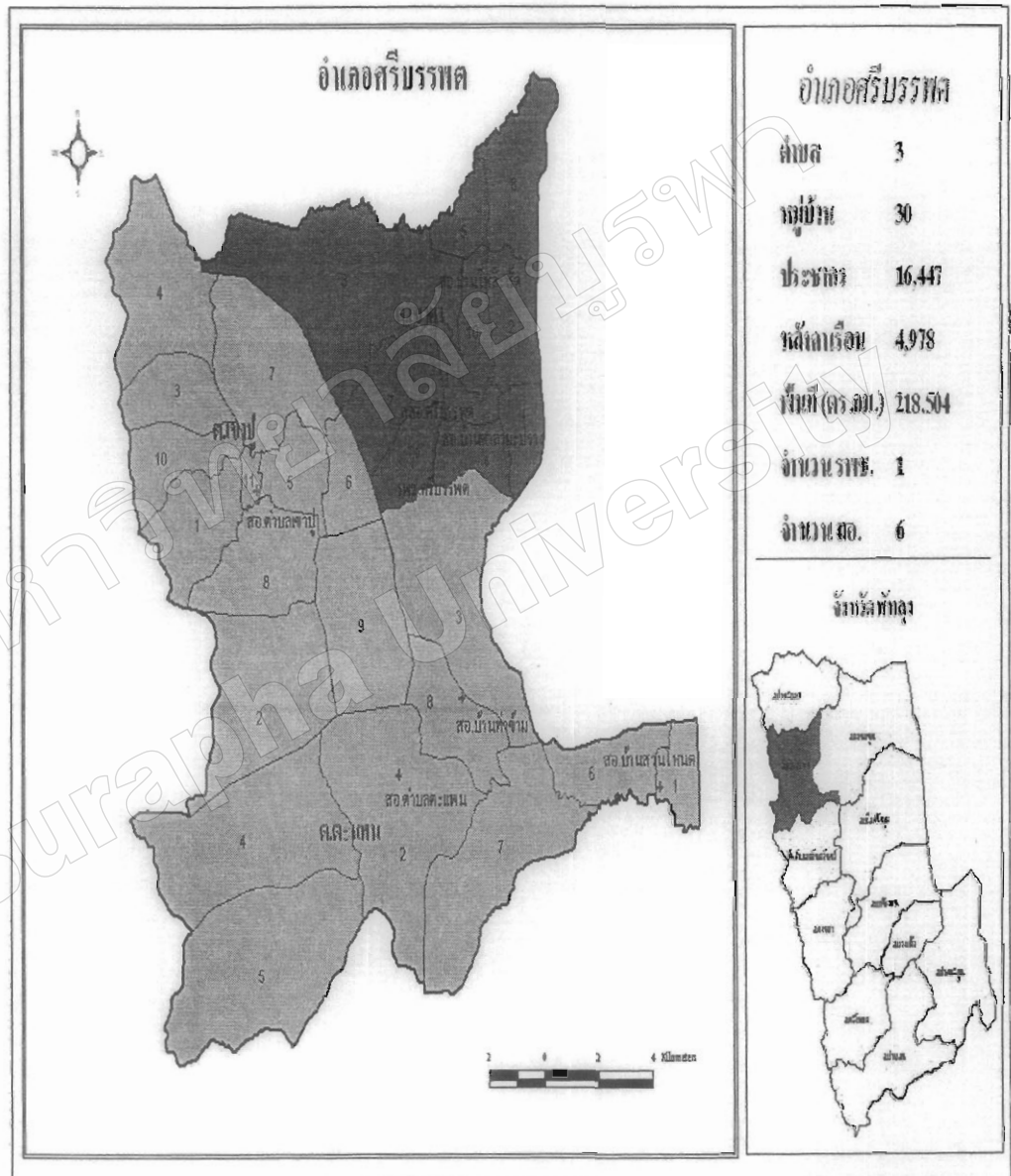
ข้อเท็จจริงหลายประการ คำว่า “พัท-พัท-พัท” ยังไม่อาจทราบได้ว่าคำเดิมเขียนอย่างไร คำไหน
ทรบเพียงว่าใช้เป็นคำขึ้นต้น ส่วนคำพื้นเมืองที่เรียกว่า “ตะลุง” แปลว่าเสาหลักข้างหรือไม้หลักผูก
ข้างชื่อบ้านนามเมืองของพัทลุงที่เกี่ยวกับข้างมีมากหรือจะเรียกว่าเป็น “เมืองข้าง” ก็ได้ โดยเฉพาะ
ทางฝั่งตะวันตกของทะเลสาบสงขลาในแถบระวีคซึ่งอยู่ติดกับเทือกเขาบรรทัด มีข้างป่าชุกชุม และ
ในตำนานนางเลียดชาวตำนานเมืองพัทลุงกล่าวว่า ดาสาม โม ยายเพชรเป็นหมอสคำหมอเด่านายก
องข้าง เลียงข้างส่งเจ้าพระยากรุงทองทุกปี ต่อมาพระกุมารกับนางเลียดชาวก็ได้รับมรดกเป็นนายก
องเลียงข้างส่งช่วยซึ่งในปัจจุบันชาวบ้านบางส่วนยังคงนับถือ “ดาหมอข้าง”

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ข้อมูลทั่วไปของอำเภอศรีบรรพต

คำขวัญอำเภอศรีบรรพต

“ศรีบรรพต มรดกแห่งขุนเขา ภูมิลำเนาปู่-ย่า ทัศนอาดูทยาน
ชลประทานน้ำใส รุ่งเรืองไกลเกษตรกรรม”

1. สภาพทั่วไป

ความเป็นมาของอำเภอศรีบรรพต

อำเภอศรีบรรพตเป็นอำเภอเล็ก ๆ ซึ่งแยกออกมาจากอำเภอควนขนุน เป็นกิ่งอำเภอ เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2521 ต่อมาได้ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2536

สภาพทางภูมิศาสตร์

อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า อยู่ห่างจากจังหวัดพัทลุง 37 กิโลเมตร สามารถเข้าถึงได้โดยทางรถยนต์ จากตัวเมือง จังหวัดพัทลุง ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร แยกซ้ายเข้าทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4164 ระยะทาง ประมาณ 17 กิโลเมตร และแยกซ้ายเข้าไปประมาณ 3 กิโลเมตร ก็จะถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติ เส้นทางสายนี้สามารถไปบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 เพื่อเดินทางไปจังหวัดตรังได้

ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการในเขตอุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า ไม่ว่าจะเป็น การเดินป่า การเล่นกีฬา ดูนก การปิกนิก การพักผ่อนค้างคืน การก่อกองไฟ ให้กระทำเฉพาะในเขตหรือบริเวณที่เจ้าหน้าที่กำหนดไว้เท่านั้น ไม่ควรกระทำหรือส่งเสียงอันอาจรบกวนคนหรือสัตว์ ไม่เดินออกนอกเส้นทางถาวร และปฏิบัติตามที่เจ้าหน้าที่ได้ทำเครื่องหมายไว้ สำหรับผู้ที่พักผ่อน ต้องเตรียมเครื่องนอนและอุปกรณ์ในการพักผ่อนไปเอง และต้องเก็บและทำความสะอาดที่พักให้เรียบร้อย เมื่อเลิกใช้แล้ว ต้องระมัดระวังมิให้ไฟลุกลามไปยังที่อื่น

เนื้อที่

อำเภอศรีบรรพต มีเนื้อที่ 218.50 ตารางกิโลเมตร

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอศรีบรรพต ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอป่าพะยอม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอควนขนุน
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอศรีนครินทร์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอนาโยง อำเภอเมืองตรัง และอำเภอห้วยยอด

(จังหวัดตรัง)

ลักษณะภูมิประเทศ/ ภูมิอากาศ

เป็นเทือกเขาสูง พื้นที่โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในบริเวณป่าเทือกเขาบรรทัด มีภูเขาสูงสลับซับซ้อนมากมายมี "เขาหินแท่น" เป็นยอดเขาสูงสุด มีความสูงประมาณ 877 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง เป็นจุดแบ่งเขตระหว่างจังหวัดพัทลุงและตรัง

สภาพธรรมประกอบไปด้วยเทือกเขาหินปูนจัดอยู่ในกลุ่มหินปูนทุ่งสง ชุกออร์โดวิเซียน ถึงยุคไทรแอสซิกจูราสสิก อายุประมาณ 450-150 ล้านปีมาแล้ว

สภาพภูมิอากาศ : จะมีเพียงฤดูร้อนและฤดูฝน ฤดูฝนอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคม- ธันวาคม ฝนตกมากในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน โดยปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ในบริเวณที่ทำการศึกษาแห่งชาติน้ำป่า-เขาย่า ประมาณ 2,000-2,500 มิลลิเมตร/ปี อุณหภูมิระหว่าง 20-35 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 27 องศาเซลเซียส

พื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาป่า-เขาย่า เป็นต้นน้ำของแม่น้ำตรังและแม่น้ำปากพนัง โดยในฝั่งจังหวัดพัทลุงเป็นแหล่งกำเนิดคลองลาไม คลองไม้เสียบ คลองน้ำใส ซึ่งจะไหลรวมเป็นคลองชะอวดและแม่น้ำปากพนัง ส่วนในฝั่งจังหวัดตรังเป็นต้นกำเนิดของคลองรำภูรา คลองละมอ ซึ่งเป็นต้นน้ำของแม่น้ำตรัง

สภาพพืชพรรณ/ สัตว์ป่า

ส่วนใหญ่เป็น ป่าดิบชื้น ประมาณ 60% ของพื้นที่มีพรรณไม้หลายชนิดขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น ได้แก่ ไม้ยาง ตะเคียน หลุมพอ กระบาก จำปาป่า พิกุล ไข่เขียว นากบุตร พญาไม้ เป็นต้น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม พบประมาณ 60 กว่าชนิด ได้แก่ เลียงผา เสือปลา พญากระรอกเหลือง พญากระรอกดำ เก้ง กวาง กระจง หมูป่า ค่างแว่นถิ่นใต้ ชะนี อีเห็นลายพาด หมีคน หมูผีจิว ค้างคาวแม่ไก่ป่าฝน ค้างคาวปีกดงเคราดำ ค้างคาวมงกุฎเล็ก เป็นต้น

นก พบประมาณ 286 ชนิด อาทิเช่น นกเขาสวรรค์ นกยางเขนดง นกกินปลีสีเรียบ นกจับแมลงสีส้ม นกขุนแผนอกส้ม นกกระบังรอก นกเงือกหัวหงอก นกเขาเขียว เขี้ยวรุ้ง นกโพระดก นกกระเต็นแดง นกกระจับกระหม่อมแดง เป็นต้น

สัตว์เลื้อยคลาน พบประมาณ 67 ชนิด อาทิเช่น งูคิน มลายู เหาช้าง งูจงอาง กิ้งก่าบินหัวสีฟ้า ตุ๊กแกป่าไค้ งูใบ้ ตุ๊กตุ้ ตะกวด ตะพาบน้ำ เป็นต้น

สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก อาทิเช่น กบหนองมลายู กบเขาหลังดอง กบอ่อง จงโคร่ง อึ่งกรวยมลายู กบชะง่อนหินเมืองใต้ กบตะนาวศรี กบวิวก อึ่งกรายลายจุด อึ่งกรายหัวแหลม ลางคก แลระ เขียดบัว เป็นต้น

แมลง พบประมาณ 70 ชนิด อาทิเช่น ผีหลวง จักจั่น งวงมวนแดง ค้างคาวง่าห่าเขา สีเสื้อพอมด ผีเสื้อช่วงร้อน ผีเสื้อหางดิ่งอิศวร ผีเสื้อพระเสาร์ใหญ่ ผีเสื้อดาราไพโรปีกษ์ใต้ ผีเสื้อเจ้าป่า เป็นต้น

ในฐานะที่ผู้วิจัยมีความสนใจทางด้านท่องเที่ยว การส่งเสริมการมีรายได้ การพัฒนาบ้านเมือง โดยเฉพาะอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ซึ่งมีความจำเป็นในการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยวและสิ่งของที่เปี่ยมของที่ระลึก ของฝากอันเป็นผลิตภัณฑ์ที่มี

ค่ามากมายของแต่ละหมู่บ้าน แต่ละตำบลในอำเภอศรีบรรพต ดังนั้น การศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและอนาคตของอำเภอศรีบรรพต และเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยว

ในบริเวณใกล้ที่ทำกรอุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ดังนี้

1. น้ำตกเหรียญทอง อยู่ในท้องที่หมู่ที่ 1 ต.เขาปู่ อ.ศรีบรรพต จ.พัทลุง อยู่ห่างจากชุมชนบ้านเขาปู่ประมาณ 2 ก.ม. เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่มีความสวยงาม ชั้นที่ 13 มีจุดชมวิวิสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของทะเลน้อย
2. ถ้ำวังนายผูด อยู่ในท้องที่หมู่ที่ 5 ต.วังอ่าง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช เป็นถ้ำขนาดใหญ่ที่มีความสวยงามวิจิตรตระการตาด้วยหินงอก-หินย้อย ถ้ำมีความกว้างประมาณ 10 เมตร ความยาวประมาณ 200 เมตร ปากทางเข้าเป็นลานหินกว้างรูปทรงแปลกตา ภายในถ้ำมีทางลอดทะลุไปสู่อีกด้านหนึ่ง มีซอกหลืบถ้ำขนาดเล็กจำนวนมาก สภาพป่าโดยรอบมีความอุดมสมบูรณ์
3. น้ำตกควนประ อยู่ในท้องที่หมู่ที่ 5 ต.น้ำผุด อ.เมือง จ.ตรัง เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามไหลลดหลั่นลงมา 6 ชั้น เหมาะในการลงเล่นน้ำและพักผ่อนหย่อนใจ
4. น้ำตกปากแจ่ม อยู่ในท้องที่หมู่ที่ 3 ต.ปากแจ่ม อ.ห้วยยอด จ.ตรัง เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามมีน้ำไหลตลอดทั้งปี สภาพป่าโดยรอบมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะในการลงเล่นน้ำพักผ่อนหย่อนใจหรือเดินป่าศึกษาธรรมชาติ
5. ถ้ำรินเทพนิมิต (ถ้ำตาปู่) คือถ้ำที่สวยงามอยู่ในภูเขาเป็นสัญลักษณ์ของตำบลเขาปู่ เป็นที่สิงสถิตของวิญญาณ "ตาปู่" เป็นที่กราบไหว้ของประชาชนทั่วไป ในถ้ำแบ่งเป็น 2 ห้อง ห้องที่ 2 เป็นที่อยู่ของช่างแก้ว ซึ่งเป็นหิดสีขวที่มีรูปร่างลักษณะคล้ายลำตัวช่างโผล่ มาจากผนังถ้ำมีวงและงาคล้ายช่าง ถ้ำรินเทพนิมิต ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 11 ตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ถ้ำมีจลาปลาวน เป็นถ้ำขนาดกลาง ภายในมีหินงอกหินย้อย มีแอ่งน้ำกว้างประมาณ 100 ตารางเมตร มีฝูงปลาหมักอาศัยอยู่จำนวนมาก นอกจากปลาถ้ำนี้ยังเป็นที่อยู่อาศัยของค้างคาวหลายประเภท อาทิ ค้างคาวหน้ายักษ์ และค้างคาวมงกุฎ เป็นต้น ถ้ำมีจลาปลาวน อยู่ห่างจากที่ทำกรอุทยานแห่งชาติประมาณ 2.5 กิโลเมตร

เขตการปกครอง

อำเภอศรีบรรพต แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ตำบล จำนวน 30 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบลเขาย่า	จำนวน	10	หมู่บ้าน
ตำบลเขาปู่	จำนวน	11	หมู่บ้าน
ตำบลตะพาน	จำนวน	9	หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอศรีบรรพตประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง ได้แก่

- องค์การบริหารส่วนตำบลเขาปู่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเขาปู่ทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลเขาย่า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเขาย่าทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลตะพาน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตะพาน ทั้งตำบล

การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน	11	โรง
โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	2	โรง
วัด/ สำนักสงฆ์	จำนวน	6/2	แห่ง

ประชาชนนับถือศาสนาพุทธ 100%

การประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 62.27 ได้แก่ สวนยางพารา สวนผลไม้และทำไร่ทำนา นักเรียน/นักศึกษาร้อยละ 21.08 รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจร้อยละ 3.35 ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 3.28

ข้อมูลประชากร

อำเภอศรีบรรพตมีประชากร จำนวน 16,816 คน แยกเป็น ชาย 8,465 คน หญิง 8,351 คน ความหนาแน่นของประชากร 76.70 คนต่อตารางกิโลเมตร จำแนกได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนหมู่บ้าน หลังคาเรือน สถานบริการและประชากร จำแนกรายตำบล

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนหลังคาเรือน	จำนวนสถานบริการ	จำนวนประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
เขาย่า	10	2,222	4	3,263	3,174	6,437
เขาปู่	11	1,689	1	2,733	2,682	5,415
ตะพาน	9	1,534	3	2,469	2,495	4,964
รวม	30	5,445	8	8,465	8,351	16,816

แหล่งข้อมูล : สำนักงานทะเบียนราษฎร ที่ว่าการอำเภอศรีบรรพต ณ. เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2552

รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของประชากร พ.ศ. 2553

ตำบลเขาปู่	50,615.33	บาท
ตำบลตะพาน	57,758.13	บาท
ตำบลเขาย่า	62,850.98	บาท
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของอำเภอศรีบรรพต	57,472.02	บาท

โครงสร้างประชากร

ตารางที่ 2 โครงสร้างประชากร จำแนกตามกลุ่มอายุและ เพศปี พ.ศ. 2553 อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

กลุ่มอายุ (ปี)	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
0-4	547	3.25	483	2.87	1,030	6.13
05-09	542	3.22	464	2.76	1,006	5.98
10-14	677	4.03	582	3.46	1,259	7.49
15-19	768	4.57	642	3.82	1,410	8.38
20-24	637	3.79	606	3.60	1,243	7.39
25-29	698	4.15	676	4.02	1,374	8.17
30-34	747	4.44	725	4.31	1,472	8.75

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กลุ่มอายุ (ปี)	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
35-39	749	4.45	819	4.87	1,568	9.32
40-44	772	4.59	822	4.89	1,594	9.48
45-49	687	4.09	646	3.84	1,333	7.93
50-54	470	2.79	496	2.95	966	5.74
55-59	378	2.25	376	2.24	754	4.48
60-64	254	1.51	301	1.79	555	3.30
65-69	197	1.17	219	1.30	416	2.47
70-74	145	0.86	180	1.07	325	1.93
75+	197	1.17	314	1.87	511	3.04
รวม	8,465	50.34	8,351	49.66	16,816	100.00

แหล่งที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร ที่ว่าการอำเภอศรีบรรพต ณ. เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2552

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนัญฐา พอนอ่วม และคณะ (2543, บทคัดย่อ) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาชุมชนคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการท่องเที่ยวใหม่ คือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยการเลือกพื้นที่ศึกษาที่ชุมชนคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นตัวแบบในการศึกษาทั้งทางด้านศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพื้นที่ ความต้องการและความคิดเห็นของคนในชุมชน ใญ่หาผลกระทบด้านต่างๆ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาและอนุรักษ์ชุมชนในพื้นที่ศึกษาเพื่อสามารถนำไปใช้ขยายผลกับชุมชนอื่นๆ ที่มีศักยภาพของการท่องเที่ยวอย่างเดียวกัน เก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ศึกษา โดยออกแบบสอบถามตัวอย่างประชากรในพื้นที่ จำนวน 346 ตัวอย่าง และทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยการสังเกตการณ์และสัมภาษณ์เจาะลึก โดยเจาะจงตัวอย่างจากผู้นำทางการและผู้นำทาง
 ธรรมชาติ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ที่เกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยว จำนวน 50 ตัวอย่าง แล้ว
 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ ผลจากการวิจัยพบว่า พื้นที่คีรีวงมีศักยภาพสูงในการพัฒนาและ
 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ประชาชน องค์กรชุมชนและ
 นักท่องเที่ยว มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคีรีวงในระดับหนึ่ง ปัญหาและ
 ผลกระทบส่วนใหญ่เกิดจากด้านกายภาพ มากกว่าปัญหาในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สุขภาพ
 และคุณภาพชีวิต โดยมีแนวทางในการพัฒนาและอนุรักษ์ชุมชนด้วยการจัดการการท่องเที่ยวเชิง
 นิเวศอย่างมีระบบ ได้รับการสนับสนุนร่วมมือด้วยดีทั้งในชุมชนและภายนอกชุมชนในแบบพหุ
 ภาคีและสามารถนำไปขยายผลแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนอื่นๆ ที่มีทรัพยากรท่องเที่ยวและแนว
 ทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่นกัน

วิชุดา ให้เจริญ (2543, บทคัดย่อ) การจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เพื่อการอนุรักษ์
 สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์
 เพื่อศึกษากระบวนการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของชุมชนเกาะยาวน้อย และการจัดการ
 ท่องเที่ยวดังกล่าวส่งผลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชนอย่างไรบ้าง ทำการศึกษา
 โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก การ
 สันทนาากลุ่มย่อย และการจัดเวทีชาวบ้าน ซึ่งดำเนินการศึกษาในระหว่างเดือนกันยายน 2544 –
 กันยายน 2545 ที่ตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ผลการศึกษาพบว่า ชุมชน
 ชาวประมงพื้นบ้านตำบลเกาะยาวน้อยเป็นผู้ดำเนินการในการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ โดยมี
 หลักการสำคัญเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชนอยู่ 4
 ประการ คือ 1) ต้องถือว่าการท่องเที่ยวไม่ควรมุ่งหวังรายได้เป็นหลักแต่ควรเป็นกิจกรรมที่สร้าง
 จิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2) ควรมีการคัดสรรนักท่องเที่ยวที่เคารพต่อธรรมชาติ
 และวิถีชีวิตชุมชน 3) ควรทำให้การประกอบอาชีพ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการ
 ท่องเที่ยวเป็นเรื่องเดียวกัน และ 4) ควรมีการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างโปร่งใสและ
 เป็นธรรม โดยมีกระบวนการดำเนินงาน 4 ประการ ได้แก่ 1) การวางแผนงาน 2) การจัดสาย
 การท่องเที่ยว 3) การดำเนินงาน และ 4) การควบคุมการดำเนินงาน ซึ่งกระบวนการจัดการดังกล่าว
 สามารถกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนให้หันมาร่วมมือกันอนุรักษ์
 สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชนตามแนวทางของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของเกาะยาวน้อย มีลักษณะตรงกันข้ามกับการท่องเที่ยวแบบ
 ทั่วไปที่สนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยไม่คำนึงถึงความเสื่อมโทรมของธรรมชาติซึ่งมี
 สาเหตุหลักจากการหวังผลทางรายได้เป็นสิ่งสำคัญ แต่การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของเกาะยาวน้อย

เป็นแนวทางที่สวนกระแส คือ การยึดเอาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตชุมชนเป็นหลัก และได้ถือว่าการท่องเที่ยวเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สร้างความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นเป็นสำคัญ

สนใจ รัชตวัฒน์กุล (2548, บทคัดย่อ) แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองพัทยา มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า: การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองพัทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพื่อศึกษาปัจจัยในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวและเพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองพัทยา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยว จำนวน 384 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ใช้ค่าไคร้-สแควร์ (Chi-square) ในการทดสอบและค่าการทดสอบ Phi เพื่อหาความเกี่ยวข้องของผลการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าพฤติกรรมการมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับโอกาส มีระยะเวลาที่พักอาศัยในเมืองพัทยาโดยเฉลี่ยสำหรับมาท่องเที่ยวพัทยานีปีที่ผ่านมา (2546) ส่วนใหญ่ไม่พักค้างคืน และจำนวนครั้งของการเดินทางมาเที่ยวพัทยานีปีที่ผ่านมาในรอบปีที่ผ่านมาเกินกว่า 10 ครั้ง ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยด้านความเป็นธรรมชาติ ปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวของเมืองพัทยา ปัจจัยด้านความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวของเมืองพัทยา ปัจจัยด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวของเมืองพัทยา ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยวในเชิงประวัติศาสตร์ของเมืองพัทยา ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา ปัจจัยด้านโครงสร้างเนื้อที่ของเมืองพัทยา ปัจจัยด้านวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นของเมืองพัทยา อยู่ในระดับเหมาะสมมาก การกำหนดแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองพัทยา กลยุทธ์ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควรมีการจัดโซน หรือกำหนดพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นระบบและสอดคล้องกับสภาพของพื้นที่ กลยุทธ์ด้านการกำหนดราคา ควรมีการของความร่วมมือกับผู้ประกอบการท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร สถานบันเทิง ฯลฯ ในการกำหนดราคาค่าบริการให้มีความยุติธรรมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง กลยุทธ์ด้านการจัดจำหน่าย ควรขอความร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการขาย ชมรม สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ควรมีการร่วมมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกัน

โสภณ วัฒนมงคล (2549, บทคัดย่อ) การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : ศึกษากรณีหาดสอ กรมสรรพาวุธทหารเรือ จังหวัดชลบุรี มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า: การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงลักษณะพื้นที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้หาดสอ มีความเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และความต้องการในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งนี้เนื่องจากหาดสอ อยู่ในพื้นที่ของกรม

สรรพาวุธทหารเรือ ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญมีการระวังป้องกันเป็นพิเศษ ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการ
 ศึกษาวิจัยทางคุณภาพ (Qualitative-research) โดยศึกษาจากเอกสารและข้อมูลต่างๆ จากหน่วยงาน
 ที่เกี่ยวข้องตลอดจนแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หลักการ
 พัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน นโยบายและการพัฒนาการท่องเที่ยวของรัฐบาล นโยบายด้านการ
 ท่องเที่ยวของกองทัพเรือ และการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) กลุ่มผู้บริหาร 3 คน และ
 กลุ่มคณะกรรมการกิจการหาดสอและสันตนาการ 12 คน การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 มุ่งเน้นเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสอดคล้องกับการใช้ประ โยชน์
 พื้นที่ในราชการกรมสรรพาวุธทหารเรือ มีแนวทางในการดำเนินการต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างชัดเจนไม่
 ว่าจะเป็นองค์บุคคล องค์วัตถุ รวมถึงงบประมาณในการดำเนินการผลการศึกษาพบว่า หาดสอมี
 พันธุ์ไม้ยืนต้นหลายชนิดอยู่ในบริเวณพื้นที่ราบหลังหาดในส่วนของท้องทะเลเป็นพื้นทราย มีแหล่ง
 ปะการังน้ำตื้น พื้นที่ท่องเที่ยวอยู่ใกล้กับคลังสรรพาวุธซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญทางทหาร มีสิ่งปลูกสร้าง
 ได้แก่ อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง และอาคารห้องน้ำดื่ม 2 หลัง โดยที่หาดสอมีความเป็น
 ธรรมชาติอยู่มาก การท่องเที่ยวจึงควรเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การรักษาความปลอดภัยพื้นที่ของ
 ทางราชการเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง การก่อสร้างต่างๆ โดยคำนึงถึงการรักษาธรรมชาติและ
 สิ่งแวดล้อม ไม่ควรให้มีการก่อสร้างมากเกินไปจนส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ การ
 ท่องเที่ยวควรเป็นแบบนันทนาการ ไม่มีการค้างแรมในพื้นที่ ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นสิ่ง
 สำคัญ ชุมชนทหารในพื้นที่ควรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลและใช้สถานที่การท่องเที่ยว

จักรกฤษณ์ เรืองเวช (2550, บทคัดย่อ) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์
 ศึกษารักษาและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้
 ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวศูนย์ศึกษารักษาและอนุรักษ์ป่าชายเลน
 เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำนวน 393 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษารักษาและอนุรักษ์ป่า
 ชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี ลักษณะคำถามแบบถูกผิด สถิติที่ใช้ในการ
 วิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)
 ผลการวิจัยพบว่า 1. นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวศูนย์ศึกษารักษาและอนุรักษ์ป่าชาย
 เลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 21-30 ปี มีระดับ
 การศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ส่วน
 ใหญ่มีสถานภาพโสด และมีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อน/ สัมผัสธรรมชาติ 2. การ
 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษารักษาและอนุรักษ์ป่าชายเลน

เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวและความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นอาชีพ และสถานภาพสมรสพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พงษ์ภี ศรีสวัสดิ์ (2550, บทคัดย่อ) ศึกษากลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้างกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ ที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 5 ชุด มีทั้งแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง โดยคณะนักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลถ้าเป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างทำการวิเคราะห์เนื้อหาส่วนแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางด้านสถิติ ผลการวิจัยพบว่า กลไกการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบ่งได้ 2 กลุ่มคือ ผู้ให้บริการ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นประชาชนในพื้นที่ และผู้ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นนักลงทุนต่างถิ่น/ต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการด้านต่างๆ จำนวน 8 ด้าน คือ 1.) วัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม 2.) ด้านการเงิน 3.) ด้านกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก 4.) การจัดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ 5.) การประชาสัมพันธ์ และการตลาด 6.) ด้านทรัพยากรมนุษย์ 7.) ความปลอดภัยและความเสี่ยง และ 8.) ลูกค้านักท่องเที่ยว ส่วนเรื่องศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ พบว่า กิจกรรมค้ำน้ำ ดูปะการัง (น้ำตื้น) และ กิจกรรมค้ำน้ำ ดูปะการัง (น้ำลึก) มีศักยภาพในระดับสูง เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นว่า คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากการท่องเที่ยว มีศักยภาพสูง แต่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ คิดว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเรื่องความปลอดภัยจากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว และความนิยมของกิจกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้คณะผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง โดยสามารถจัดทำภายใต้กรอบ 3E คือ Enforcement (การบังคับใช้กฎหมาย หรือข้อบังคับ) Engineering (การใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาปรับปรุง และอนุรักษ์) และ Education (การให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและครบถ้วน)

วุฒิชชาติ สุนทรสมัย และคณะ (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาตำบลตะพง จังหวัดระยอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวพิกกรรมแบบโฮมสเตย์ ตลอดจนการศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็งและ

ความยั่งยืนของการจัดการธุรกิจแพคเกจท่องเที่ยว หนึ่งในคําบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แบบโฮมสเตย์ ซึ่งเป็น การวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก และการสังเกต โดยอาศัยแบบบันทึกและ แบบสอบถามที่ใช้คําถามปลายเปิด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดย อาศัยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาจากบทสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ใน ด้านสภาพแวดล้อมชุมชนตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีผู้ประกอบการธุรกิจเพียง 3 ราย ซึ่งเป็นพี่น้องกัน รูปแบบการจัดการธุรกิจนั้นมีน้องชายคนกลางเป็นแกนหลักรายแรก เมื่อมี นักท่องเที่ยวมาพักเกินกว่าผู้ประกอบการหลักรายแรก ซึ่งน้องชาย คนกลางนี้จะทำหน้าที่จัดแจง นักท่องเที่ยวไปยังบ้านพี่และน้องสาวของเขาซึ่งเป็นผู้ประกอบการอีก 2 ราย ผู้ประกอบการหลัก มีอาชีพหลักคือเป็นข้าราชการและทำธุรกิจโฮมสเตย์เป็นธุรกิจเสริม โดยมีบ้านพักที่สามารถ ให้บริการนักท่องเที่ยว 2 หลัง และพักได้สูงสุด 40 คนต่อหลังต่อกัน โดยมีการบริการห้องพัก ร่วมกับการจัดทัวร์ชมผลไม้ (ชมสวนผลไม้) ในช่วงฤดูกาลผลไม้ออกผล ทั้งนี้จุดอ่อนของกิจการ ไม่มี การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ และขาดเครื่องมือในการสื่อสารการตลาดเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว มี เพียงโบว์ซัวร์ที่ผลิตโดยองค์การบริหารส่วนตำบลตะพงเท่านั้น แม้ว่าราคาที่พักขั้นต่ำคนละ 70 บาทต่อกัน แต่สามารถปรับราคาขึ้นลงได้ หากมี นักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยราคานั้นขึ้นอยู่กับขนาดของห้องพัก อำนาจต่อรองของนักท่องเที่ยว ความสนิทสนมคุ้นเคย และความพึงพอใจ ของเจ้าของโฮมสเตย์ จุดแข็ง คือ ด้านห้องพักที่ให้บริการมีความสะอาดและปลอดภัยพอสมควร และเจ้าของโฮมสเตย์ได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับนักท่องเที่ยว คือ ห้องน้ำ พัดลม ตู้ เสื้อผ้า เคียงที่นอน และหมอน โดยสมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ดูแลและคอยให้บริการนักท่องเที่ยว อย่างที่เป็นกันเองตามวิถีชาวบ้าน ด้วยอุปสรรคจากสภาพการแข่งขันด้านการบริการโฮมสเตย์ใน พื้นที่ตำบลตะพงน้อย ทำให้ผู้ประกอบการ ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ขาด ทักษะการจัดการเชิงรุกในแง่การรับรู้ถึงการแข่งขันของธุรกิจ ทั้งด้านการจัดการที่ขาดมาตรฐาน การบริการ ด้านการตลาดที่ไม่มีกรวิเคราะห์ความต้องการของ นักท่องเที่ยวแล้วนำมาปรับใช้ใ นการดำเนินกิจการ และยังขาดกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม โดยเฉพาะด้านการสื่อสารการตลาด แต่ โฮมสเตย์ตำบลตะพงยังมีจุดเด่นในด้านบุคลากรที่เป็นสมาชิกในครอบครัวให้การต้อนรับที่อบอุ่น มีการไต่ถามทุกข์สุข และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเป็นกันเองกับนักท่องเที่ยวเสมือนเป็น ครอบครัวเดียวกัน ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นจุดแข็งของผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ชุมชนตำบล ตะพง คือ ด้านบุคลากรหรือด้านลูกค้าสัมพันธ์ ในขณะที่จุดอ่อน ได้แก่ ขาดทักษะด้านการตลาด โดยเฉพาะการศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของลูกค้า (นักท่องเที่ยว) ตลอดจนยังไม่สามารถใช้ เทคนิคการบริการลูกค้าที่เหมาะสม และขาดวิธีการสื่อสารการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจน ขาดมาตรฐานการกำหนดราคาบริการและไม่มีกรบันทึกการขายทางบัญชีและการเงินที่ชัดเจนและ

เป็นระบบ ทำให้ไม่ทราบถึงต้นทุนของบริการ รวมทั้งยังขาดทักษะสื่อสารกับตลาดใหม่ ๆ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เพิ่มจำนวนและให้ความสนใจในวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และ วิถีชุมชนของชุมชนตะพง จังหวัดระยองมากขึ้น ซึ่งนี่เป็นโอกาสที่สำคัญของการประกอบธุรกิจ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย คือ การพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านต่างๆ อาทิ การสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ การบริการที่ประทับใจ การบัญชีและการเงิน และการตลาดแก่ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แบบโฮมสเตย์ของตำบลตะพงอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน เพื่อให้สามารถดึงดูดและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศจากทรัพยากรที่มีคุณค่าของชุมชนอย่างยั่งยืนและเข้มแข็งต่อไป

วิระศักดิ์ อนันตมงคล (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาการเสริมสร้างความเข้มแข็งประชาคมตำบล เพื่อกำหนดมาตรฐานคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลตะโหนด อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง เพื่อกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลตะโหนด อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง เป็นการศึกษาเพื่อค้นหาคำตอบของคำถามหลักในการวิจัยคือ วิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวตะโหนด มีความสัมพันธ์กับระบบธรรมชาติอย่างไร และจะอย่างไรให้ชุมชนตะโหนดมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการค้นหาคำตอบดังกล่าวโดยใช้กรอบแนวคิดของความเป็นประชาคมตำบล จากผลการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า กรอบแนวคิดดังกล่าวสามารถใช้เป็นตัวขับเคลื่อนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาคมตำบล เพื่อจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลตะโหนดได้และผลการศึกษาพบว่า วิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวตะโหนด มีความสัมพันธ์กับระบบธรรมชาติ คือ ระบบธรรมชาติเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบอาชีพ เพื่อดำรงชีวิตของชาวตะโหนด วิถีพฤติกรรมของชาวตะโหนด รูปแบบมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ปรากฏว่ามีกลุ่มอาสาสมัครของชุมชนสามารถรวมตัวกันกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวของชุมชนเองได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป่าชุมชนเขาหัวช้าง กลุ่มถ้ำพระ ถ้ำฝ้าย ถ้ำกรอบค และกลุ่มน้ำตกลานหม่อมจ้อย โดยได้แบ่งเกณฑ์มาตรฐานออกเป็น 5 มิติ คือ

1. มิติทางด้านแหล่งท่องเที่ยว
2. มิติทางด้านจัดการสิ่งแวดล้อม
3. มิติทางด้านเศรษฐกิจ – สังคม
4. มิติด้านคุณค่าต่อการท่องเที่ยว
5. มิติทางด้านศิลปวัฒนธรรม

จากผลศึกษา สรุปได้ว่า วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาวชุมชนตะโหนด มีความสัมพันธ์กับระบบธรรมชาติ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบอาชีพ เพื่อดำรงชีวิต เป็นความสัมพันธ์ที่แยกไม่ออกจากกันได้ จนกลายเป็นวิถีคิด วิถีพฤติกรรมและวิถีชีวิตของชาวตะโหนด รูปแบบมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมกับท้องถิ่นสามารถกำหนดมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป่าชุมชนเขาหัวช้าง กลุ่มน้ำตก น้ำพุร้อน และกลุ่มน้ำตกลานหม่อมจ้อย โดยได้แบ่งเกณฑ์มาตรฐานออกเป็น 5 มิติ คือ 1) มิติทางด้านแหล่งท่องเที่ยว 2) มิติทางด้านจัดการสิ่งแวดล้อม 3) มิติทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม 4) มิติด้านคุณค่าต่อการท่องเที่ยว 5) มิติทางด้านศิลปวัฒนธรรม วิถีเสริมสร้างให้ชุมชนตะโหนดมีความเข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถใช้กรอบแนวคิด 5 ประการของความเป็นประชาคมตำบล เป็นแนวทางการขับเคลื่อน สร้างพลังชุมชนในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ได้การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลตะโหนด อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง ให้มีความยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการระดมสมอง ร่วมกันจัดทำแผนแม่บทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลตะโหนด ระหว่างกลุ่ม องค์กรส่วนท้องถิ่นและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง
2. ควรถอดบทเรียนระบบคิดและการทำงานของ สถานีวิจัยตะโหนดออกเผยแพร่ เพื่อเป็นต้นแบบในการทำงานของชุมชนอื่นๆ
3. ควรมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานและบริหารการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่วัดตะโหนด ด้วยวัดตะโหนดเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวและมีบุคคลที่พร้อมจะให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ
4. ควรมีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนประชาคมตำบลตะโหนดอย่างต่อเนื่องให้มีความเข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และแก้ไขปัญหาต่างๆ ของตำบล

เชาวลิต สิริสุทธิ (2545, บทคัดย่อ) การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างมีส่วนร่วมในตำบลกรุงชิง วัตถุประสงค์ ในการวิจัยในครั้งนี้คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์ สถานภาพ และองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวของชุมชน
2. เพื่อสร้างรูปแบบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อหารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน
4. เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยที่ดำเนินการ โดยชาวบ้านในชุมชนกรุงชิง ทั้งหมด บทบาท และหน้าที่หลักเป็นของชาวบ้านเพื่อมุ่งสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผน นำแผนมาสู่ การปฏิบัติ มีการนำผลการปฏิบัติมาทบทวน ปรับปรุง เพื่อให้ผลที่ได้มีคุณภาพเป็นที่พอใจของ ชุมชน มีการร่วมกันค้นหารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับชุมชน ภายใต้แนวคิดของ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ใน พื้นที่ ในการร่วมกันกำหนดทิศทาง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อมุ่งสู่ความยั่งยืนต่อไป ผลของการวิจัย พบว่า

1. ได้รูปแบบโครงสร้างพร้อมคณะกรรมการบริหารเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชุมชนกรุงชิง
2. ได้สร้างชุดการท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนจริง ๆ
3. ชาวบ้านเรียนรู้ วิธีการกันหาคำตอบของชุมชน โดย กระบวนการวิจัยท้องถิ่น ภายใต้ ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ
4. การสร้างรูปแบบความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. เกิดการบูรณาการแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน

จากผลของการวิจัยในครั้งนี้ ปรากฏว่าการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน (Community Based Ecotourism) ได้ส่งผลให้

1. การเกิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรของชุมชน
2. การสร้างกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างภาคต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. การเกิดชุมชนนำร่องในการจัดการท่องเที่ยวที่ดำเนินงานตามแผนแม่บท การพัฒนา

ของชุมชน

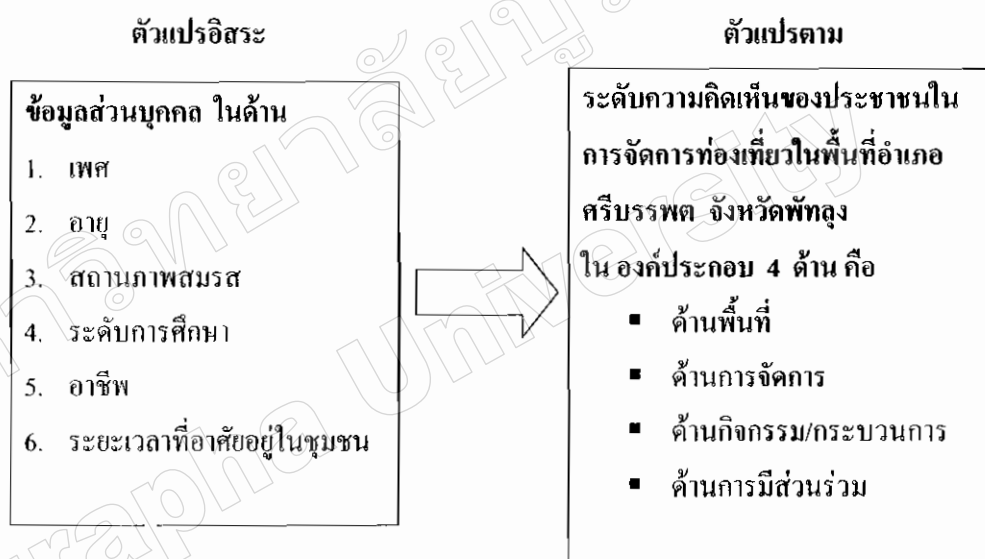
บทสรุปจากงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ทรัพยากรของชุมชน ภายใต้แนวคิดผู้จัดการที่ยั่งยืน เป็นการส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีโอกาสใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรที่ช่วยกันดูแลรักษา ในรูปของการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลาย เพื่อสุดท้ายชุมชน กรุงชิงสามารถที่จะอยู่ร่วมกับธรรมชาติ อย่างเกื้อกูลและพึ่งพาต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร บทความ แนวความคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้ ศึกษากรอบแบบเครื่องมืองานวิจัยที่มีโครงสร้าง และเนื้อหาที่สอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ โดยศึกษา งานวิจัยของโสภณ วัฒนมงคล (2549, หน้า 6-32) สนใจ รัชตวัฒนกุล (2548, หน้า 7-26) และ จักรกฤษณ์ เรืองวช (2550, หน้า 10-64) ที่ศึกษาองค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่ง

ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องเป็นธรรมชาติเป็นหลัก มีแหล่งท่องเที่ยวที่เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับระบบนิเวศ โดยได้พัฒนาเครื่องมือเพิ่มเติมในคำถามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง และกำหนดตัวแปรตามที่จะศึกษา เป็นองค์ประกอบในการจัดการท่องเที่ยว 4 ด้าน คือ ด้านพื้นที่ การจัดการ กิจกรรม/ กระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม

ตัวแปรอิสระ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาตัวแปรส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน รายละเอียดตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง และเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับตัวแปร ด้าน เพศ อายุ สถานะภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. เสนอผลการแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต โดยมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ไม่น้อยกว่า 6 เดือน จำนวน 16,816 คน

2. การกำหนดขนาดตัวอย่าง

การกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัยนี้ ด้วยการใช้สูตรของทาโรห์ยามามะ (Tarou Yamamé) (เป็นแก้ว สิริวรรณดี, 2548)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ขนาดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 (0.05)

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่าในสูตร} \quad N &= 16,816 \\
 &= \frac{16,816}{1 + 16,816(.05)^2} \\
 &= \frac{16,816}{1 + 43.04} \\
 &= 390.71
 \end{aligned}$$

ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 391 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละ ตำบลและหมู่บ้าน จำนวน 391 คน โดยใช้การเทียบสัดส่วนจาก 3 ตำบลและหมู่บ้านทั้งหมด การสุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านตามจำนวนที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยไม่มีการเฉพาะเจาะจง กล่าวคือ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่พบในหมู่บ้าน เพื่อให้ข้อมูลมีการกระจายมากที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบคำตอบข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียวในแต่ละข้อ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นลักษณะข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนด้านองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ของอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มี 4 ด้านๆ ละจำนวน 3 ข้อ รวมจำนวน 12 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดหลักเกณฑ์ในการตอบด้วยวิธีการให้ค่าระดับคะแนน 5 ระดับ ดังนี้คือ

5 หมายถึง	มีระดับการจัดการ มากที่สุด
4 หมายถึง	มีระดับการจัดการ มาก
3 หมายถึง	มีระดับการจัดการ ปานกลาง
2 หมายถึง	มีระดับการจัดการ น้อย
1 หมายถึง	มีระดับการจัดการ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open ended) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลและเนื้อหาต่างๆ จากตำรา เอกสารบทความทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ได้ศึกษารูปแบบเครื่องมืองานวิจัยที่มีโครงสร้าง และเนื้อหาที่สอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ โดยศึกษางานวิจัยของโสภณ วัฒนมงคล (2549, หน้า 6-32) สราจรชวีพัฒนกุล (2548, หน้า 7-26) และจักรกฤษณ์ เรืองเวช (2550, หน้า 10-64) แล้วร่างแบบสอบถามเป็น 3 ตอน
 2. เสนอร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ เพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นชอบ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะ
 3. การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความสมบูรณ์ถูกต้องของ โครงสร้างเนื้อหา และความชัดเจนของภาษาที่ใช้เขียนแบบสอบถาม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย
 - 3.1 อาจารย์ ดร. หม่อมหลวงปริญญา จรูญโรจน์
 - 3.2 อาจารย์ไพทมา จรูญโรจน์ ณ อยุรยา
 - 3.3 อาจารย์ ดร. สมชาย ปัญญาเจริญ
 - 3.4 อาจารย์ ดร. ชูชีพ เบ็ญคนอก
 4. นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการจัดทำปัญหาพิเศษ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์
 5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป
 6. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว จำนวน 391 ฉบับ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ในอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยสามารถสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้มาทั้งหมด 391 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วคัดเลือกฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก
4. นำแบบสอบถามที่ถูกต้องมาลงรหัส (Coding) ให้เรียบร้อย
5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมประมวลผลข้อมูลสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจากนั้นจึงได้นำเอาข้อมูลมาเพื่อนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ แล้วเอาไปเปรียบเทียบกับแนวคิดทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร มีความแตกต่างหรือขัดแย้งกันอย่างไร และในการประมวลผลข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมประมวลผลข้อมูลสำเร็จรูปในการประมวลผลหาค่าทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนาหรือสถิติภาคบรรยาย (Descriptive statistics) ซึ่งเป็นการอธิบายให้เห็นถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 ร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ สถานะภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน
 - 1.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตหรือมัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic mean) เป็นค่าที่ใช้ในการเปรียบเทียบตัวแปรต่าง ๆ เช่น ระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
 - 1.3 การวัดการกระจาย ได้แก่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วัดการกระจายของข้อมูล เช่น ระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เป็นการสรุปข้อเท็จจริงของข้อมูลทั้งหมดในลักษณะการประมาณค่าและการทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย

2.1 t-test เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มข้อมูลหนึ่งกลุ่มหรือสองกลุ่มที่อิสระต่อกัน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 F-test เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มข้อมูลตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไปที่อิสระต่อกัน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กรณีที่พบความแตกต่างทดสอบรายคู่โดยใช้สถิติ เชฟเฟ่ (Scheffe-test)

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ประคอง กรมสูตร, 2538)

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	ระดับความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	ระดับความคิดเห็นน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย “การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง และเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับตัวแปร ด้าน เพศ อายุ สถานภาพ สมรสระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำนวนรวม 391 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานกับตัวแปรต่างๆ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	245	62.70
หญิง	146	37.30
รวม	391	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่า 21 ปี	34	8.70
21 - 25 ปี	53	13.60
26 - 30 ปี	68	17.40
31 - 35 ปี	79	20.20
36 ปีขึ้นไป	157	40.20
รวม	391	100.00
สถานภาพการสมรส		
โสด	102	26.10
สมรส	226	57.80
หม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่	63	16.10
รวม	391	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	78	19.90
มัธยมศึกษา/ ปวช.	154	39.40
อนุปริญญา/ ปวส.	71	18.20
ปริญญาตรี	74	18.90
สูงกว่าปริญญาตรี	14	3.60
รวม	391	100.00
อาชีพ		
เกษตรกร	135	34.50
รับจ้างทั่วไป	69	17.60
ค้าขาย/ ประกอบธุรกิจส่วนตัว	80	20.50
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	69	17.60
อื่นๆ	38	9.70
รวม	391	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
ไม่เกิน 5 ปี	34	8.70
6 - 10 ปี	54	13.8
11 - 15 ปี	79	20.2
มากกว่า 15 ปี	224	57.3
รวม		100.00

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.70 มีอายุ 36 ปีขึ้นไป มากที่สุดร้อยละ 40.20 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31 - 35 ปี อายุระหว่างอายุ 26 - 30 ปี ร้อยละ 17.40 อายุระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 13.60 และอายุไม่เกิน 20 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 8.70 สถานภาพ โดยมีการสมรส(คู่) มากที่สุดร้อยละ 57.80 หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ น้อยที่สุด ร้อยละ 16.10 จบการศึกษาระดับ มัธยม/ปวช. มากที่สุดร้อยละ 39.40 สูงกว่าปริญญาตรี น้อยที่สุด ร้อยละ 3.60 ประกอบอาชีพเกษตรกร มากที่สุด ร้อยละ 34.50 และอาชีพอื่นๆ น้อยที่สุดร้อยละ 9.70 ส่วนระยะเวลาอยู่อาศัย ส่วนมากอาศัยอยู่ในพื้นที่ มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 57.30 และระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่ำกว่า 5 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 8.70

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ในภาพรวม

องค์ประกอบ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	อันดับ
ด้านพื้นที่	3.45	0.70	ปานกลาง	1
ด้านการจัดการ	3.23	0.78	ปานกลาง	4
ด้านกิจกรรม/กระบวนการ	3.27	0.74	ปานกลาง	2
ด้านการมีส่วนร่วม	3.27	0.78	ปานกลาง	3
ภาพรวม	3.31	0.62	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31(S.D. =0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านพื้นที่ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.45(S.D. =0.70) รองลงมาคือด้านกิจกรรม/กระบวนการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27(S.D. =0.74) อันดับที่สามคือด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27(S.D. =0.78) และอันดับที่น้อยที่สุดคือด้านการจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.24(S.D. =0.70)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านพื้นที่

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านพื้นที่	\bar{X}	S.D.	แปลความ	อันดับ
1.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอ ศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติมากน้อยเพียงไร	3.64	1.00	มาก	1
2.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นมากน้อยเพียงไร	3.40	0.83	ปานกลาง	2
3.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมแหล่งวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศเพียงไร	3.32	0.86	ปานกลาง	3
ภาพรวม	3.45	0.70	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านพื้นที่ พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.45 (S.D. =0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านพื้นที่ พบว่าอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีการจัดการท่องเที่ยวโดยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.64(S.D. =1.00) รองลงมาคืออำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.40 (S.D. =0.83) และอำเภอศรีบรรพต

จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมแหล่งวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ อยู่ในระดับปานกลาง อยู่ในอันดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ย 3.32 (S.D. =0.86)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านการจัดการ

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	อันดับ
1.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง การจัดการที่มีความรับผิดชอบโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมเพียงไร	3.17	0.94	ปานกลาง	3
2.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีทิศทางการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษเพียงไร	3.25	1.00	ปานกลาง	2
3.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีทิศทางการจัดการโดยคำนึงถึงพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขตเพียงไร	3.30	1.00	ปานกลาง	1
ภาพรวม	3.23	0.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านการจัดการ พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.23 (S.D. =0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านการจัดการ พบว่าอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีทิศทางการจัดการโดยคำนึงถึงพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.30 (S.D.=1.00) รองลงมาคือมีทิศทางการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ มีค่าเฉลี่ย 3.25 (S.D. =0.10) และอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีการจัดการที่มีความรับผิดชอบโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม อยู่ในระดับปานกลาง มีอันดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.17 (S.D. =0.94)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านกิจกรรม/กระบวนการ

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านกิจกรรม/กระบวนการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	อันดับ
1.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้เพียงไร	3.32	0.87	ปานกลาง	1
2.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเพียงไร	3.21	0.96	ปานกลาง	3
3.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการโดยเน้นการเพิ่มพูนความรู้ ความประทับใจเพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกต่อนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นเพียงไร	3.29	0.92	ปานกลาง	2
ภาพรวม	3.27	0.74	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านกิจกรรม/กระบวนการ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D. =0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.32(S.D.=0.87) รองลงมา คือ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการ โดยเน้นการเพิ่มพูนความรู้ ความประทับใจเพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกต่อนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.29(S.D.=0.92) และอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง มีอันดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.21 (S.D. =0.96)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านการมีส่วนร่วม

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	แปลความ	อันดับ
1.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและท้องถิ่นในทุกขั้นตอนของกระบวนการของการจัดการมากน้อยเพียงไร	3.18	0.99	ปานกลาง	3
2.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการ โดยก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนเพียงไร	3.27	0.99	ปานกลาง	2
3.ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการ โดยคำนึงถึงผลตอบแทนเพื่อกลับมาสู่การบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพียงไร	3.36	0.95	ปานกลาง	1
ภาพรวม	3.27	0.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านการมีส่วนร่วม พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D. =0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านการมีส่วนร่วม พบว่าอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการ โดยคำนึงถึงผลตอบแทน เพื่อกลับมาสู่การบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36(S.D. =0.95) รองลงมาคือ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการ โดยก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D.=0.99) และอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและท้องถิ่นในทุกขั้นตอนของกระบวนการของการจัดการมาก อยู่ในระดับปานกลาง มีอันดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.18(S.D =0.99)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานกับตัวแปรต่างๆ

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบเพศกับความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

เพศ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig.
ชาย	245	3.28	0.60	0.88	389	0.24
หญิง	146	3.34	0.66			

จากตารางที่ 9 การเปรียบเทียบเพศกับความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.24 แสดงว่าประชาชนเพศชายและประชาชนเพศหญิง มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เข้าไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	S.D.
น้อยกว่า 21 ปี	3.77	0.58
21 - 25 ปี	3.20	0.71
26 - 30 ปี	3.06	0.60
31 - 35 ปี	3.28	0.53
36 ปีขึ้นไป	3.36	0.59

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	12.59	3.14	4	8.67	0.00*
ภายในกลุ่ม	140.07	0.36	386		
รวม	152.66		390		

* p < .05

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอดำบลศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำแนกตามอายุ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างกันตามอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และได้ทำการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe (Post Hoc) ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	น้อยกว่า 21 ปี	21 - 25 ปี	26 - 30 ปี	31 - 35 ปี	36 ปีขึ้นไป
		3.77	3.20	3.06	3.28	3.36
น้อยกว่า 21 ปี	3.77		.5717*	.7108*	.4886*	.4093*
21 - 25 ปี	3.20			.1391	.0830	.1624
26 - 30 ปี	3.06				.2221	.3015*
31 - 35 ปี	3.28					.0793
36 ปีขึ้นไป	3.36					

* p < .05

จากตารางที่ 12 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ Scheffe พบว่าประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากผู้ที่มีอายุระหว่าง 21-25 ปี, ผู้ที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี, ผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี, และผู้ที่มีอายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไป โดยพบว่าประชาชนที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มากกว่า ผู้ที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากผู้ที่มีอายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไป โดยพบว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพการสมรส	\bar{X}	S.D.
โสด	3.41	0.67
สมรส	3.27	0.51
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	3.24	0.57

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับสถานภาพสมรส

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.69	0.84	2	2.17	0.11
ภายในกลุ่ม	150.59	0.38	388		
รวม	152.66		390		

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับสถานภาพสมรส พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.11 แสดงว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนในการ

จัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ไม่แตกต่างกันตามสถานภาพสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.
ประถมศึกษา/ต่ำกว่า	3.32	0.55
มัธยมศึกษา/ปวช.	3.36	0.61
อนุปริญญา/ปวส.	3.40	0.66
ปริญญาตรี	3.35	0.60
สูงกว่าปริญญาตรี	3.31	0.62

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.92	1.48	4	3.89	0.00*
ภายในกลุ่ม	146.74	0.38	386		
รวม	152.66		390		

* p < .05

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับระดับการศึกษา พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างกันตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe (Post Hoc) ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประดม ศึกษา/ ต่ำกว่า	มัธยมศึ ษา/ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญา ตรี
		3.32	3.36	3.40	3.35	3.31
ประดมศึกษา/ต่ำกว่า	3.32		.0400	.2571	.0763	.0281
มัธยมศึกษา/ปวช.	3.36			.3151*	.0364	.0119
อนุปริญญา/ปวส.	3.40				.3514*	.3032
ปริญญาตรี	3.35					.0483
สูงกว่าปริญญาตรี	3.31					

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ Scheffe พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง น้อยกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. และประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยพบว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มากกว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส.

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X}	S.D.
เกษตรกร	3.40	0.59
รับจ้าง	3.02	0.69
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3.25	0.53
รับราชการ	3.34	0.64
อื่น ๆ	3.53	0.56

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของ
ประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
กับอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.07	2.02	3	5.34	0.00*
ภายในกลุ่ม	146.59	0.37	387		
รวม	152.66		390		

* p < .01

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับอาชีพ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่าประชาชนมีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างกันตามอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe (Post Hoc) ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X}	เกษตรกร	รับจ้าง	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ	อื่น ๆ
		3.04	3.02	3.25	3.34	3.53
เกษตรกร	3.40		.3778*	.1526	.0602	.1239
รับจ้าง	3.02			.2252	.3176	.5017*
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3.25				.0925	.2765
รับราชการ	3.34					.1841
อื่น ๆ	3.53					

* $p < .05$

จากตารางที่ 20 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ Scheffe พบว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง โดยพบว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีระดับความคิดเห็นการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มากกว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง และประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ เช่น โดยพบว่าประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง มีระดับความคิดเห็นการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง น้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	\bar{X}	S.D.
ไม่เกิน 5 ปี	3.15	0.53
6 - 10 ปี	3.04	0.68
11 - 15 ปี	3.36	0.53
มากกว่า 15 ปี	3.38	0.62

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับระยะเวลาที่อยู่อาศัย

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.07	2.02	3	5.34	0.00*
ภายในกลุ่ม	146.59	0.37	387		
รวม	152.66		390		

* p < .05

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง กับระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่าประชาชนมีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างกันตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe (Post Hoc) ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	\bar{X}	ไม่เกิน 5 ปี	6 - 10 ปี	11-15 ปี	มากกว่า 15 ปี
		3.15	3.04	3.36	3.38
ไม่เกิน 5 ปี	3.15		.1103	.2099	.2290
6 - 10 ปี	3.04			.3201*	.3393*
11- 15 ปี	3.36				.0191
มากกว่า 15 ปี	3.38				

* p < .05

จากตารางที่ 23 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ Scheffe พบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยระหว่าง 6-10 ปี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจาก ประชาชนที่มี

ระยะเวลาอยู่อาศัยมากกว่า 11 ปีขึ้นไป โดยพบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยระหว่าง 6-10 ปี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง น้อยกว่าประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยมากกว่า 11 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 24 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
เพศ	ปฏิเสธสมมติฐาน
อายุ	ยอมรับสมมติฐาน
สถานภาพ	ปฏิเสธสมมติฐาน
ระดับการศึกษา	ยอมรับสมมติฐาน
อาชีพ	ยอมรับสมมติฐาน
ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	ยอมรับสมมติฐาน

จากตารางที่ 25 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง พบว่าเพศ และ สถานภาพ ไม่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แต่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย มีผลต่อ การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย"การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง" มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง และ 2.เปรียบเทียบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ตามตัวแปรด้าน เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะที่อาศัยอยู่ที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง จำนวน 391 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยใช้สถิติ t-test และสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F- test (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กรณีที่พบความแตกต่างทดสอบรายคู่โดยใช้สถิติ เชฟเฟ (Scheffe-test) และ ในบทนี้ประกอบด้วย รายละเอียด ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษาวิจัย
2. อภิปรายผลการศึกษาวิจัย
3. ข้อเสนอแนะการศึกษาวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

ร้อยละ 62.70 มีอายุ 36 ปีขึ้นไป มากที่สุด ร้อยละ 40.20 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31 - 35 ปี อายุระหว่างอายุ 26 - 30 ปี ร้อยละ 17.40 อายุระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 13.60 และอายุน้อยกว่า 21 ปี น้อยที่สุดร้อยละ 8.70 สถานภาพ โดยมีการสมรส (คู่) มากที่สุดร้อยละ 57.80 หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ น้อยที่สุด ร้อยละ 16.10 จบการศึกษาระดับ มัธยม/ปวช. มากที่สุดร้อยละ 39.40 สูงกว่าปริญญาตรี น้อยที่สุด ร้อยละ 3.60 ประกอบอาชีพเกษตรกร มากที่สุด ร้อยละ 34.50 และอาชีพอื่นๆ น้อยที่สุดร้อยละ 9.70 ส่วนระยะเวลาอยู่อาศัย ส่วนมากอาศัยอยู่ในพื้นที่ มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 57.30 และระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่ำกว่า 5 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 8.70

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านพื้นที่ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.45 (S.D.=0.70) รองลงมาคือด้านกิจกรรม/ กระบวนการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D.=0.74) อันดับที่สามคือด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D.=0.78) และอันดับที่น้อยที่สุดคือด้านการจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.24 (S.D.=0.70) จึงวิเคราะห์เป็นรายด้านดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านพื้นที่ พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.45 (S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านพื้นที่ พบว่าอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีการจัดการท่องเที่ยวโดยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.64 (S.D.=1.00) รองลงมาคืออำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.40 (S.D.=0.83) และอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมแหล่งวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ อยู่ในระดับปานกลาง อยู่ในอันดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ย 3.32 (S.D.=0.86)

2.2 ความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านกิจกรรม/กระบวนการ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.32 (S.D.=0.87) รองลงมา คืออำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการ โดยเน้นการเพิ่มพูนความรู้ ความประทับใจเพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกคือนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.29 (S.D.=0.92) และ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง มีอันดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.32 (S.D.=0.96)

2.3 ความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D.=0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านการมีส่วนร่วม พบว่า อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการโดยคำนึงถึงผลตอบแทนเพื่อกลับมาสู่การบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36

(S.D. =0.95) รองลงมาคือ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการโดยก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D.=0.99) และอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและท้องถิ่นในทุกชั้นตอน

2.4 ความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านการจัดการ พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.23 (S.D. =0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านการจัดการ พบว่าอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีทิศทางการจัดการโดยคำนึงถึงพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.30 (S.D.=1.00) รองลงมาคือมีทิศทางการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ มีค่าเฉลี่ย 3.25 (S.D. =0.10) และอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีการจัดการที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม อยู่ในระดับปานกลาง มีอันดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.17 (S.D. =0.94)

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ค่า Sig. เท่ากับ 0.24 แสดงว่าเพศไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง แตกต่างกันตามอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่าประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีลงมา มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากผู้ที่มีอายุระหว่าง 21-25 ปี, ผู้ที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี, ผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี, และผู้ที่มีอายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไป โดยพบว่าประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีลงมา มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มากกว่า ผู้ที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากผู้ที่มีอายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไป โดยพบว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง น้อยกว่าประชาชนที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป

3.6 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่าประชาชนมีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างกันตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยระหว่าง 6-10 ปี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจาก ประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยมากกว่า 11 ปีขึ้นไป โดยพบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยระหว่าง 6-10 ปี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง น้อยกว่าประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยมากกว่า 11 ปีขึ้นไป

อภิปรายผล

การอภิปรายผลผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ตามลำดับ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D. =0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ด้านพื้นที่ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.45 (S.D. =0.70) รองลงมาคือด้านกิจกรรม/กระบวนการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D. =0.74) อันดับที่สามคือด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D. =0.78) และอันดับที่น้อยที่สุดคือด้านการจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.24 (S.D. =0.70) ตามลำดับ

ด้านพื้นที่

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีการจัดการท่องเที่ยวโดยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ มีส่งเสริมแหล่งวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ และส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของประชาชนในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต ตามคำขวัญอำเภอศรีบรรพต” ศรีบรรพต มรดกแห่งขุนเขา ภูมิลำเนาปู้-ย้า ทัศนาคูทยาน ชลประทานน้ำใส รุ่งเรืองไกลเกษตรกรรม” พื้นที่โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในบริเวณป่าเทือกเขาบรรทัด มีภูเขาสูงสลับซับซ้อนมากมายมี "เขาหินแท่น" เป็นยอดเขาสูงสุด มีความสูงประมาณ 877 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง เป็นจุดแบ่งเขตระหว่างจังหวัดพัทลุงและตรัง สภาพรรณิประกอบไปด้วยเทือกเขาหินปูนจัดอยู่ในกลุ่มหินปูนทุ่งสง ยุคออร์โดวิเซียนถึงยุคไตรแอสซิกจูราสสิก อายุประมาณ 450-150 ล้านปีมาแล้ว สภาพภูมิอากาศ จะมีเพียงฤดูร้อนและฤดู

ฝน ฤดูฝนอยู่ระหว่างเดือน พฤษภาคม-ธันวาคม ฝนตกมากในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน โดย ปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ในบริเวณที่ทำกรอุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า ประมาณ 2,000-2,500 มิลลิเมตร/ปี อุณหภูมิระหว่าง 20-35 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 27 องศาเซลเซียส พื้นที่ อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า เป็นต้นน้ำของแม่น้ำตรังและแม่น้ำปากพนัง โดยในฝั่งจังหวัดพัทลุง เป็นแหล่งกำเนิดคลองลาไม คลองไม้เสียบ คลองน้ำใส ซึ่งจะไหลรวมเป็นคลองชะอวดและแม่น้ำ ปากพนัง ส่วนในฝั่งจังหวัดตรังเป็นต้นกำเนิดของคลองรำภูรา คลองละมอ ซึ่งเป็นต้นน้ำของแม่น้ำ ตรัง น้ำตกเหรียญทอง อยู่ในท้องที่หมู่ที่ 1 ต.เขาปู่ อ.ศรีบรรพต จ.พัทลุง อยู่ห่างจากชุมชนบ้านเขาปู่ ประมาณ 2 ก.ม. เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่มีความสวยงาม ชั้นที่ 13 มีจุดชมวิวิสามารถมองเห็นทิวทัศน์ ของทะเลน้อย มีถ้ำวังนายผุด อยู่ในท้องที่หมู่ที่ 5 ต.วังอ่าง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช เป็นถ้ำ ขนาดใหญ่ที่มีความสวยงามวิจิตรตระการตาด้วยหินงอก-หินย้อย ถ้ำมีความกว้างประมาณ 10 เมตร ความยาวประมาณ 200 เมตร ปากทางเข้าเป็นลานหินกว้างรูปทรงแปลกตา ภายในถ้ำมีทางลอดทะลุ ไปสู่อีกด้านหนึ่ง มีชอกหลืบถ้ำขนาดเล็กจำนวนมาก สภาพป่าโดยรอบมีความอุดมสมบูรณ์ น้ำตก ความประ อยู่ ในท้องที่หมู่ที่ 5 ต.น้ำผุด อ.เมือง จ.ตรัง เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามไหลลดหลั่นลงมา 6 ชั้น เหมาะในการลงเล่นน้ำและพักผ่อนหย่อนใจ น้ำตกปากแจ่ม อยู่ในท้องที่หมู่ที่ 3 ต.ปากแจ่ม อ.ห้วยยอด จ.ตรัง เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามมีน้ำไหลตลอดทั้งปี สภาพป่าโดยรอบมีความอุดม สมบูรณ์ เหมาะในการลงเล่นน้ำพักผ่อนหย่อนใจหรือเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ถ้ำรินทร์พนิมิต (ถ้ำดา ปู่) คือถ้ำที่สวยงามอยู่ในภูเขาเป็นสัญลักษณ์ของตำบลเขาปู่ เป็นที่สิงสถิตของวิญญาณ “ดาปู่” เป็นที่กราบไหว้ของประชาชนทั่วไป ในถ้ำแบ่งเป็น 2 ห้อง ห้องที่ 2 เป็นที่อยู่ของช้างแก้ว ซึ่งเป็น หิดสีขาวที่มีรูปร่างลักษณะคล้ายลำตัวช้างโผล่ มาจากผนังถ้ำมีวงและงาคล้ายช้าง ถ้ำรินทร์พนิมิต ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 1 ตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ถ้ำมีจลาปลาน เป็นถ้ำขนาดกลาง ภายในมีหินงอกหินย้อย มีแอ่งน้ำกว้างประมาณ 100 ตารางเมตร มีฝูงปลาหมักอาศัยอยู่จำนวนมาก นอกจากปลาดังนี้ยังเป็นที่อยู่อาศัยของค้างคาวหลายประเภท อาทิ ค้างคาวหน้ายักษ์ และค้างคาว มงกุฏ เป็นต้น ถ้ำมีจลาปลาน อยู่ห่างจากที่ทำกรอุทยานแห่งชาติประมาณ 2.5 กิโลเมตร

ด้านการมีส่วนร่วม

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการโดย คำนึงถึงผลตอบแทนเพื่อกลับมาสู่การบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว ได้บริหารจัดการ โดย ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และได้บริหารจัดการ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและท้องถิ่นในทุกขั้นตอนของกระบวนการของ การจัดการ ประชาชนมองเห็นความสำคัญในการพัฒนา กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เล็งเห็นความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการ

บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่คุ้มครอง จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับพื้นที่ขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่การมีส่วนร่วมในขั้นตอนและกระบวนการวางแผน การดำเนินงานและการติดตามประเมินผล ทำให้ประชาชนหรือชุมชนท้องถิ่นเกิดกระบวนการเรียนรู้ ศึกษาปัญหา การร่วมคิดวิเคราะห์และวางแผน ตรวจสอบผลการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม ซึ่งช่วยกระตุ้นให้เกิดกระบวนการพัฒนาชุมชนในระดับรากหญ้า ได้เป็นอย่างดีและยังเป็นการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในระดับชุมชนควบคู่ไปด้วย

ด้านกิจกรรม/ กระบวนการ

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการโดยเน้นการเพิ่มพูนความรู้ ความประทับใจเพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยภาครัฐและเอกชนผ่านช่องทางสื่อที่หลากหลาย มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้รูปแบบมวลชนสัมพันธ์ เช่น การจัดกิจกรรม/ค่ายอบรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง การจัดทีมงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ เพื่อออกดำเนินการประชาสัมพันธ์ในชุมชน สถานศึกษา งานประเพณีหรือเทศกาลต่างๆ การจัดรายการวิทยุหรือร่วมออกรายการวิทยุอย่างต่อเนื่อง มีสารคดีเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ มีการรณรงค์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในวันสำคัญเป็นประจำทุกปี การจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุทยานแห่งชาติให้ชุมชนท้องถิ่นและประชาชน

ด้านการจัดการ

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีทิศทางการจัดการโดยคำนึงถึงการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขตและกว้างขวางมีทิศทางการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ และการจัดการที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ซึ่งประชาชนในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่นๆ โดยภาครัฐและเอกชน เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง เทศบาลตำบลต่างๆ และองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอศรีบรรพต ส่งเสริมการปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ที่ถูกบุกรุกและทำลาย และมีความเสื่อมโทรม มีโครงการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรและกล้วยไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ มีการบูรณฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งป้องกันความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำและคุณภาพน้ำ การไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การจัดเก็บขยะที่อยู่ในแหล่งน้ำ มีการจัดการพืชพันธุ์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ การจัดการไฟฟ้าในอุทยานแห่งชาติโดยควบคุมและป้องกันให้เหมาะสมกับระบบนิเวศ ฯลฯ

2. การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของปัจจัยด้านบุคคล กับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่

ซึ่งผลการศึกษาพบว่า พบว่าเพศ และ สถานภาพ ไม่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แต่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย มีผลต่อ การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แต่ผู้วิจัยขอวิเคราะห์ในปัจจัยที่น่าสนใจและคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ในงานวิจัย ดังนี้

ปัจจัยด้านระดับการศึกษา

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง น้อยกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. และประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยพบว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มากกว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของจักรกฤษณ์ เรืองเวช (2550.บทคัดย่อ) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ที่พบว่า 1.นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 21-30 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และมีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อน/สัมผัสธรรมชาติ 2.การเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวและความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า ไม่แตกต่างกันตามระดับการศึกษาและสถานภาพสมรส

ปัจจัยด้านอาชีพ

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากประชาชนที่มี

อาชีพรับจ้าง โดยพบว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มากกว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างและประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ เช่น โดยพบว่าประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกันมีความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัย 15 ปีขึ้นไป มีระดับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มากกว่าประชาชนที่มีระยะเวลาอยู่อาศัยกลุ่มอื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตมานาน ให้ความสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอศรีบรรพต มากกว่ากลุ่มประชาชนที่เพิ่งเข้าอยู่อาศัย ซึ่งน่าจะมีเหตุผลจากการรณรงค์และการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐที่ทั่วถึงและสามารถสะท้อนปัญหาที่แท้จริงให้กับชุมชนในพื้นที่ได้ หน่วยงานของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพื้นที่อำเภอศรีบรรพตด้านพื้นที่ เป็นอันดับ 1 รองลงมา คือด้านด้านกิจกรรม/กระบวนการ การมีส่วนร่วม และน้อยที่สุดคือด้านการจัดการ ตามลำดับ และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนที่ต่างกับกับความคิดเห็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จากผลที่ได้จากการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ด้านนโยบาย

เนื่องจากในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงานหลัก เช่นหน่วยงานที่สนับสนุนงบประมาณหลักคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีรูปแบบในการจัดการที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าถึงแม้ปัจจุบันการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจะมีความทันสมัยและรวดเร็วทันใจ แต่รูปแบบหรือการจัดการท่องเที่ยวของอำเภอศรีบรรพตจังหวัดพัทลุง ไม่ทันสมัยและยังไม่บูรณาการทุกภาคส่วน ท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารทุก 4 ปี บางครั้งในการดำเนินงานหยุดชะงัก เนื่องจากต้องรอสนับสนุนงบประมาณท้องถิ่น จึงควรมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

เชิงปฏิบัติ

1. ส่วนราชการควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง และทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่และประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง ให้ประชาชนได้รับทราบแนวทางในการขอความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. เพื่อให้การจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ของอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลที่ได้จากการวิจัยในแต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็นผลวิจัยด้านความคิดเห็นของประชาชน ผลการทดสอบสมมติฐานซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ให้การดำเนินงานด้านการจัดการท่องเที่ยวฯ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต่อไป อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นภาคธุรกิจ ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

เชิงวิชาการ

1. ในการศึกษาเรื่องกฎหมาย ระเบียบฯ และแนวทางในการปฏิบัติ ไม่ค่อยมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาอธิบายและสนับสนุนผลการวิจัย จะทำให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาปัญหา อุปสรรค และสาเหตุที่ทำให้การจัดการท่องเที่ยวไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร
3. ควรจะทำการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ ในด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการตรวจสอบการดำเนินงาน ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ได้คำตอบเพิ่มเติมในประเด็นที่การศึกษาในเชิงปริมาณไม่สามารถทำได้
4. ควรมีการศึกษาดูงานระหว่างพื้นที่ที่มีความใกล้เคียงกันที่สามารถจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ประสบความสำเร็จ อาทิ เช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเชิงจังหวัดกระบี่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านตะโหนด อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โสมสเดย์ ชุมชน

หมู่บ้านคลองเรือ พะโต๊ะ จังหวัดชุมพร แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศหาดส้มแป้น อำเภอเมือง
จังหวัดระนอง แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเชิงจังหวัดกระบี่

5. ควรทำการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้พัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอ
ศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง และควรวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้รายละเอียดครอบคลุมให้มากยิ่งขึ้น

6. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปอาจนำปัญหาที่ผู้ทำวิจัยมาแล้ว มาศึกษาว่าจากปัญหาดังกล่าว
ของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง โดยมีการแก้ไขปัญหา
ดังกล่าวหรือไม่อย่างไร และปัญหาที่ถูกแก้ไขแล้วมีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่
อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง อีกหรือไม่ควรมีการประเมินผลเป็นระยะด้วยและควรใช้
แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อจะได้ทราบปัญหา และข้อเสนอแนะอื่นๆ ให้มากขึ้น

7. เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่มีความชัดเจนในเชิงการบริหารจัดการยิ่งขึ้น ควรทำการศึกษา
ระดับจังหวัด ค่อยไปหรือเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดอื่นๆ ที่มีลักษณะพื้นที่ใกล้เคียงกันแต่ประสบ
ความสำเร็จในการจัดการท่องเที่ยวที่สูงกว่า จังหวัดพัทลุง

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ฉบับแนะนำจังหวัดพัทลุง. (2532). อนุสาร.อ.ส.ท. กรุงเทพฯ:
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์จังหวัดกระบี่. (2552). วันที่สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2553. เข้าถึงได้จาก
<http://www.go2krabi.com/ecotouirm.html>.
- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์จังหวัดระนอง. (2552). วันที่สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2553. เข้าถึงได้จาก
<http://witthaya.is.in.th/?md=content&a=showid=12>.
- ข้อมูลจังหวัดพัทลุง. (2552). วันที่สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2553. เข้าถึงได้จาก
http://www.phatthlung.go.th/district_list.php.
- ข้อมูลเมืองลุง. (2552). วันที่สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2553. เข้าถึงได้จาก
<http://www.muanglung.com/phattalung.htm>.
- ขนิษฐา พอนอ่วม, สาทิศ สุขผ่องศรี. (2543). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ :
กรณีศึกษาชุมชนคีรีวง ตำบลท่าโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช.
วันที่สืบค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://hdl.handle.net/123456789/122>.
- คณะกรรมการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2544). วัฒนธรรม พัฒนาการ
ทางประวัติศาสตร์. ม.ป.ท.
- คณะกรรมการมูลนิธิ สายสกุล สุลต่าน สุลัยมาน. (2541). หลากหลาย เรื่องราวอันเกี่ยวเนื่อง
สุลต่านสุลัยมาน. กรุงเทพฯ: นิตชาพัลลิซซิ่ง.
- ค่านวณ นวลสนอง. (2540). ประเพณีท้องถิ่นชาวไทยมุสลิมในจังหวัดพัทลุง. สงขลา: สถาบัน
ทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จุฬา เทียนไทย. (2550). การจัดการมุมมองนักบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล.
จังหวัดพัทลุง. (ม.ป.ป.). เส้นทางใหม่ของผู้รักธรรมชาติ. แหล่งท่องเที่ยวภาคใต้. กรุงเทพฯ:
สุนทรสาส์น.
- ชินวุธ สุนทรสิมะ. (2535). หลักและวิธีการทำวิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ทองใบ สุคจารี. (2545). ทฤษฎีองค์การ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). อุบลราชธานี: คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

- ธรรมรงค์ อุทัยรังสี. (2542). ปากพะยูนท้องถิ่นของเรา.เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติกร โครงการเสริมสร้างศักยภาพขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิตยสารเที่ยวทั่วไทย. แนะนำจังหวัดพัทลุง. (2537). พัทลุงในวันนี้. กรุงเทพฯ: อภิวัดน์อุตสาหกรรมบรรณกิจ.
- เนาวรัตน์ พลายน้อย. (2527). ประชากรศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. วารสารประชากรศึกษา, 10 (2), หน้า 93.
- บรรยายสรุปอำเภอปากพะยูน. จังหวัดพัทลุง. (2548). โครงการจังหวัด/อำเภอพบสื่อมวลชน. เอกสารเขียนเล่ม.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2542). สถิติวิจัย 1. กรุงเทพฯ: พี.เอ็น.การพิมพ์.
- บัณฑิตวิทยาลัย. (2552). คู่มือการทำวิทยานิพนธ์. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. (2546). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- ประคอง กรรณสูตร. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประวัติศาสตร์เมืองพัทลุง. (2552). วันที่สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.phatthalung.go.th/history.php>.
- พระภิกษุศรีสวัสดิ์. (2550). กลไกและศักยภาพการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้างกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. วันที่สืบค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://chonlinet.lib.buu.ac.th/opac/servlet/>.
- พัทลุง. (2552). วันที่สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://niwatbkk.tripod.com/hometown.htm>.
- คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2544). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

- คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2544). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2544-2549)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- รวมพลคนรักกลุ่มแม่น้ำทะเลสาบ. (2551). *อาหารการกินแห่งลุ่มทะเลสาบ รายการอาหารที่ไม่ใช่แค่เพียงการกิน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- วรรณิ์ เจียมทวีวิบูลย์. (2539). *การศึกษาทดลองปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี เกี่ยวกับการแยกมูลฝอยของครัวเรือนที่นำกลับมาใช้ประโยชน์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิชชุดา ให้เจริญ. (2543). *การจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชน กรณีศึกษาชุมชนเกาะชวน้อย จังหวัดพังงา*. วันที่สืบค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2553. เข้าถึงได้จาก http://www.culture.go.th/research/south/44_4.html
- ศุภชัย เพียงเจริญ. (2538). *วัฒนธรรมของชาวประมงที่ปรากฏในอาชีพประมง : ศึกษากรณีตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง โรงเรียนสตรีพัทลุง. (2531). *รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์และโบราณคดีพัทลุง พ.ศ. 2528*. พัทลุง: ห.จ.ก. โรงพิมพ์พัทลุง.
- สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2548). *หนังสือสูง,ฐานที่มั่นคงท้าทายทางวัฒนธรรมของภาคใต้*. สงขลา: สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สมปอง เทพสุริวงศ์. (2545). *อำเภอปากพะยูน, หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต* ป.5. เอกสารเขียนเล่ม.
- สมยศ นเวีการ. (2543). *การบริหารและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพมหานคร.
- สมาคมชาวจังหวัดพัทลุง จังหวัดนนทบุรี. (2542). *การประชุมเสวนาเพื่อบ้านเกิด*. วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดพัทลุง พ.ศ.2542. เอกสารเขียนเล่ม.
- สมาคมชาวพัทลุงในจังหวัดสงขลา ที่ระลึกงานมิตรเมืองลุง ครั้งที่ 26. (2546). *เมืองหนัง โนรา*. ม.ป.ท.

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค. (2546). *ตามรอยงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคใต้, กระบวนกาขับเคลื่อนทางปัญญา พ.ศ.2543-2546*. เชียงใหม่:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค.
- ศุจิตรา บุญรัตน์พันธุ์. (2546). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
เสมาธรรม.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2544). *การศึกษเชิงคุณภาพ: เทคนิคการวิจัยภาคสนาม*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพัทลุง. จังหวัดพัทลุง. (ม.ป.ป.). *ค้นหาความงดงามดินแดนแห่งศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ อำเภอปากพะยูน*. ม.ป.ท.
- สำนักงานจังหวัดพัทลุง. (2552). *จังหวัดพัทลุง, ประวัติความเป็นมาของจังหวัดพัทลุง, การท่องเที่ยว*. พัทลุง: โรงพิมพ์ดีพร้อมพัทลุง.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2549). *วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง*. พัทลุง: สำนักพิมพ์ไพบู.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง. (ม.ป.ป.). *คู่มือการท่องเที่ยวและการเรียนรู้พัทลุง ความงดงามที่ซ่อนเร้นอยู่ในดวงตา*. พัทลุง: สำนักพิมพ์ไพบู.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง. (ม.ป.ป.). *คู่มือท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง, เส้นทางเมืองพัทลุง*. พัทลุง: สำนักพิมพ์ไพบู.
- อริวิศ วงแหวน. (2545). *การวางผังภูมิศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวของเกาะหมาก จังหวัดพัทลุง*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภูมิศาสตร์ การวางแผนการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดพัทลุง. (2542). *เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ. 5 ธ.ค.2542*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร กระทรวงศึกษา.
- อดุลย์ วิริยเวชกุล, ปรีชา อุปโยคิน, ประสิทธิ์ ลีระพันธ์ (บรรณาธิการ). (2541). *คู่มือวิทยานิพนธ์*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุไรวรรณ คณิงสุขเกษม. (2543). *เอกสารคำสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*.
เอกสารอัดสำเนา.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

แบบสอบถามที่.....

แบบสอบถาม

เรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

คำชี้แจง

กระผม ศิลป์ชัย จันทร์ขาว นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ศูนย์การศึกษาภาคใต้ จังหวัดพัทลุง ได้จัดทำศึกษาปัญหาพิเศษทางการบริหาร เรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง โดยมี อาจารย์ ดร.สมชาย ปัญญาเจริญ เป็นที่ปรึกษา

การเข้าร่วมวิจัยจะเป็นไปด้วยความสมัครใจของท่าน ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะถูกปกปิดเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม โดยไม่มีผลเสียหายหรือผลกระทบต่อท่านโดยเด็ดขาด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

แบบสอบถามทั้งหมดประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของท่าน จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอศรีบรรพต ใน 3 ด้าน จำนวน 12 ข้อ แยกเป็น

1. ด้านพื้นที่ จำนวน 3 ข้อ
2. ด้านการจัดการ จำนวน 3 ข้อ
3. ด้านกิจกรรม/กระบวนการ จำนวน 3 ข้อ
4. ด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของท่าน

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่เป็นจริง และเติมคำ
ในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () น้อยกว่า 21 ปี () ตั้งแต่ 21-25 ปี
() 26-30 ปี () 31-35 ปี
() ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

- () โสด () สมรส () หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่

4. การศึกษา

- () ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า () มัธยมศึกษา/ปวช.
() อนุปริญญา/ปวส. () ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

- () เกษตรกร () รับจ้างทั่วไป
() ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว () รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
() อื่นๆ

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

- () ไม่เกิน 5 ปี () 6-10 ปี
() 11-15 ปี () มากกว่า 15 ปี

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับการจัดการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	ด้านพื้นที่					
1.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอ ศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติมากน้อยเพียงไร					
2.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นมากน้อยเพียงไร					
3.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมแหล่งวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศเพียงไร					
	ด้านการจัดการ					
1.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง การจัดการที่มีความรับผิดชอบโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมเพียงไร					
2.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีทิศทางการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษเพียงไร					

ข้อที่	การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับการจัดการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง มีทิศทางการจัดการโดยคำนึงถึงพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขตเพียงไร					
	ด้านกิจกรรม/กระบวนการ					
1.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้เพียงไร					
2.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเพียงไร					
3.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการโดยเน้นการเพิ่มพูนความรู้ ความประทับใจเพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกต่อนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นเพียงไร					

ข้อที่	การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ระดับการจัดการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการมีส่วนร่วม						
1.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและท้องถิ่นในทุกขั้นตอนของกระบวนการของการจัดการมากน้อยเพียงไร					
2.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการโดยก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนเพียงไร					
3.	ในการจัดการท่องเที่ยวอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง ได้บริหารจัดการโดยคำนึงถึงผลตอบแทนเพื่อกลับมาสู่การบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพียงไร					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

นายศิลาปีย์ จันทร์ขาว

ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ

ชื่อ-สกุล	นายศิลป์ชัย จันทร์ขาว
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 31 พฤษภาคม 2506
สถานที่เกิด	จังหวัดพัทลุง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	140 หมู่ที่ 1 ตำบลตะแพน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2537- ปัจจุบัน	ผู้จัดการร้านสร้อยทองเมืองเพชร
วุฒิการศึกษา	
พ.ศ.2550	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครูเทคนิคชั้นสูง สาขาครุศาสตร์เกษตร (เทียบเท่าปริญญาตรี) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จังหวัดพัทลุง
พ.ศ.2553	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารทั่วไป) วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา